

Verslag over de economische conjunctuur in de chemische nijverheid, de farmaceutische industrie en de verwerking van kunststof en rubber Oktober 2023

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

312-23

Inhoud

Voorwoord.....	7
Executive summary.....	8
1. Economische context.....	11
1.1. België	11
1.2. De Europese Unie en de rest van de wereld.....	12
1.3. Green Deal - Chemicals Strategy for Sustainability - Reach	12
2. Algemene weergave van de sectoren.....	14
2.1. Conjunctuur.....	14
2.2. Toegevoegde waarde.....	16
2.3. Omzet	16
2.4. Productie volgens Prodcorn - indexes	17
2.5. Tewerkstelling.....	18
2.6. Buitenlandse handel.....	20
2.7. Ondernemingen volgens grootte.....	20
2.8. Overzichtstabel van het gewicht van de sectoren.....	22
3. Sectoranalyse	23
3.1. Voorstelling van het hoofdstuk	23
3.2. Lijst van indicatoren	24
3.2.1. Omzet	24
3.2.2. Investerings	24
3.2.3. Productie (index)	24
3.2.4. Afzetprijzen (index).....	25
3.2.5. Tewerkstelling	25
3.2.6. Loonmassa.....	25
3.2.7. Aantal werkgevers.....	26
3.2.8. Oprichtingen	26
3.2.9. Schrappingen	26
3.2.10. Btw-plichtige ondernemingen	26
3.2.11. Faillissementen.....	26
3.2.12. Banenverlies door faillissementen.....	27
3.2.13. Uitvoer en invoer.....	27
3.2.14. Handelsbalans.....	27
3.3. Belangrijkste lessen van de sectoranalyse.....	28
3.4. Sectorfiches.....	37
Chemische industrie, farmaceutische industrie en kunststof- en rubberindustrie (C20- C22).....	37
Vervaardiging van chemische producten (C20).....	39

Vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)	41
Vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2).....	43
Vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek (C20.3).....	45
Vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4).....	47
Vervaardiging van andere chemische producten (C20.5).....	49
Vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)	51
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (C21).....	53
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)	55
Vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2)	57
Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)	60
Vervaardiging van producten van rubber (C22.1).....	62
Vervaardiging van producten van kunststof (C22.2)	64
Bijlage.....	66
Nomenclatuur NACE.....	66

Overzicht van de grafieken

Grafiek 2-1. Bruto afgevlakte conjunctuurcurve in de verwerkende nijverheid en in de chemiesector (a).....	14
Grafiek 2-2. Bruto afgevlakte conjunctuurcurve in de rubber- en kunststofindustrie en in de verwerkende nijverheid.....	15
Grafiek 2-3. Verloop van de omzet in de chemische industrie als geheel	17
Grafiek 2-4. Verloop van de productie-index (Prodcom) in België in de chemische industrie als geheel.....	18
Grafiek 2-5. Verloop van de tewerkstelling (arbeidsplaatsen) in de chemische sectoren.....	19
Grafiek 2-6. Situatie van de handelsbalans in 2022	20
Grafiek 3-1. Handelspartners bij de uitvoer voor de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22)	38
Grafiek 3-2. Handelspartners bij de invoer voor de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22)	38
Grafiek 3-3. Handelspartners bij de uitvoer voor de chemische industrie (C20).....	40
Grafiek 3-4. Handelspartners bij de invoer voor de chemische industrie (C20).....	40
Grafiek 3-5. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1).....	42
Grafiek 3-6. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1).....	42
Grafiek 3-7. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)	44

Grafiek 3-8. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van verdelingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)	44
Grafiek 3-9. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3).....	46
Grafiek 3-10. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3).....	46
Grafiek 3-11. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)	48
Grafiek 3-12. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)	48
Grafiek 3-13. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)	50
Grafiek 3-14. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)	50
Grafiek 3-15. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)	52
Grafiek 3-16. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)	52
Grafiek 3-17. Handelspartners bij de uitvoer voor de farmaceutische industrie (C21).....	54
Grafiek 3-18. Handelspartners bij de invoer voor de farmaceutische industrie (C21)	54
Grafiek 3-19. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)	56
Grafiek 3-20. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)	56
Grafiek 3-21. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2).....	59
Grafiek 3-22. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2).....	59
Grafiek 3-23. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)	61
Grafiek 3-24. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)	61
Grafiek 3-25. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1).....	63
Grafiek 3-26. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1).....	63
Grafiek 3-27. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2).....	65
Grafiek 3-28. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2).....	65

Overzicht van de tabellen

Tabel 1-1. Economische groeivoorzichten en inflatie (CPI) in België.....	11
Tabel 1-2. Bbp-groeivoorzichten in de internationale omgeving.....	12
Tabel 2-1. Toegevoegde waarde van de sectoren.....	16
Tabel 2-2. Verdeling van het aantal btw-plichtige ondernemingen volgens klasse van tewerkstelling.....	21
Tabel 2-3. Samenvattende tabel van het gewicht van de chemische, de farmaceutische en de rubber- en kunststofindustrie	22
Tabel 3-1. Voornaamste economische indicatoren in de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22)	37
Tabel 3-2. Voornaamste economische indicatoren in de chemische industrie (C20)	39
Tabel 3-3. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1).....	41
Tabel 3-4. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van verdelingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)	43
Tabel 3-5. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3)	45
Tabel 3-6. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)	47
Tabel 3-7. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)	49
Tabel 3-8. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6).....	51
Tabel 3-9. Voornaamste economische indicatoren in de farmaceutische industrie (C21)	53
Tabel 3-10. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)	55
Tabel 3-11. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2)	58
Tabel 3-12. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)	60
Tabel 3-13. Voornaamste economische indicatoren de vervaardiging van producten van rubber (C22.1).....	62
Tabel 3-14. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2).....	64
Tabel 0-1. NACE-nomenclatuur van de chemische nijverheid (C20), de farmaceutische industrie (C21) en de verwerking van kunststof en rubber (C22)	66

Voorwoord

Om de samenwerking tussen de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en de FOD Economie te bevorderen, hebben de twee organisaties een gezamenlijk project gelanceerd rond sectorale analyses van de conjunctuur.

De FOD Economie zet, in samenwerking met de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, onder meer zijn expertise in om een uitgebreide conjunctuurstudie te maken van diverse sectoren, zoals de distributie, de voeding, de chemie en de textiel.

Het huidige rapport "Economische conjunctuur in de chemie, farmaceutische industrie en de verwerking van kunststof en rubber – oktober 2023" is tot stand gekomen dankzij de inzet van het team van de Algemene Directie Economische Analyses en Internationale Economie van de FOD Economie (Chantal Binotto, Arno Noens, David Restiaux en Simon Cogen). Dat rapport is grondig nagelezen door de stuurgroep (Peter Van Herreweghe, Emmanuel De Béthune en Maïté Kervyn de Lettenhove).

Het vorige conjunctuurverslag over de ontwikkelingen in die sectoren dateert van 2022 en is beschikbaar op de website van de FOD Economie: ["Verslag over de economische conjunctuur in de chemische nijverheid, de lifesciences en de verwerking van kunststof en rubber - Oktober 2022"](#).

De positieve ervaringen van die samenwerking en krachtenbundeling bieden talloze perspectieven voor een samenwerking tussen de FOD Economie en de CRB voor andere projecten en studies. Om die samenwerking structureel te verankeren, hebben beide directies verder een protocolakkoord gesloten. Ze staan positief tegenover een verdere uitbreiding van die samenwerking rond de sectorale conjunctuuranalyses van de bijzondere adviescommissies van de CRB.

De studie werd afgesloten op 27 oktober 2023.

Executive summary

Algemene context

De **Belgische economische groei** nam met 3,2 % toe in 2022, wat een minder sterke groei is dan in 2021, het jaar van economisch herstel na de coronacrisis. Het Federaal Planbureau verwacht een groei van het bbp voor België van 1,0 % in 2023 en 1,3 % in 2024.

Nog steeds volgens het Federaal Planbureau zou de **jaarinflatie**, gemeten aan de hand van het indexcijfer der consumptieprijzen (ICP), beperkt blijven tot 4,1% in 2023, na een recordpeil van 9,6 % in 2022.

De laatste groeiprognozes van het IMF van oktober 2023 wijzen op een vertraging van de **wereldwijde bbp-groei** voor 2023 en 2024, terwijl de **economische groei in de Verenigde Staten** naar verwachting niet zal vertragen in 2023, maar in 2024, het jaar van de presidentsverkiezingen.

De geavanceerde economieën, met name de **eurozone**, zullen het hardst worden getroffen door de vertraging in 2023. De groei van het bbp in de eurozone zou inderdaad eveneens verminderen, van 3,3 % in 2022 naar 0,7 % in 2023 en daarna weer aantrekken tot 1,2 % in 2024. Er worden evenwel verschillen tussen de landen onderling vastgesteld. Terwijl de groei van het bbp zou vertragen in **België, Frankrijk, Nederland en Duistland** in 2023, zou echter alleen Duitsland een economische recessie kennen in 2023 (- 0,5 % groei van het bbp). De groeivoorzichten voor Duitsland en Nederland werden trouwens naar beneden bijgesteld voor beide jaren (2023 en 2024) ten opzichte van de prognoses van juli 2023.

In 2020 publiceerde de Europese Commissie een **chemische strategie voor duurzaamheid** (Chemicals Strategy for Sustainability - CSS). Die strategie wordt beschouwd als een van de meest ingrijpende evoluties van het Europese chemische beleid sinds REACH. Het doel van de CSS is een langetermijnvisie vastleggen voor een "toxic-free environment". De strategie kadert volledig in de **Green Deal** en het Europese actieplan voor circulaire economie.

Naast de Europese doelstellingen voor duurzaamheid **stelt de federatie Essenscia vier uitdagingen voor**. Ze betreffen:

- transitie naar een slimme en circulaire koolstofeconomie,
- faciliteren van een competitieve en klimaatneutrale energie,
- investeren in hoogst efficiënte productieprocessen en "circulaire koolstof" (bijvoorbeeld via koolstofafvang en -gebruik), en
- duidelijk stellen een toekomstgericht industrieel beleid met aandacht voor de globale dimensie en klimaatproblematiek.

Algemene weergave van de sectoren

De **conjunctuurcurve in de sectoren van de chemie** toont een afname van het ondernemersvertrouwen, met name in verband met de inflatoire druk die ontstond eind 2021 en die toenam in 2022. De curve dook onder het gemiddelde van de lange periode en verwijderde er zich steeds verder van. Ondanks een verbetering begin 2023 gaat het vertrouwen er sindsdien steeds verder op achteruit.

Net als in de chemische sector hebben de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis ook grote gevolgen gehad voor het **ondernemersvertrouwen** in de **rubber- en kunststoffensector**. Dit was al gezakt in 2022 en het lag sinds november 2022 op een lager peil dan het dieptepunt tijdens de coronacrisis. Het verlies aan ondernemersvertrouwen in de rubber- en kunststoffensector hield enigszins aan begin 2023, om dan verder bij een bodempeil te blijven hangen.

In 2022 was de chemische nijverheid (C20) goed voor 2,1 % van de dat jaar gerealiseerde **Belgische toegevoegde waarde**. De farmaceutische industrie (C21) wint aan belang voor de waarnemingsperiode en haalt een gewicht van 2,7 % in de totale toegevoegde waarde in 2022.

De sectoren van de chemische industrie (C20-C22) noteerden een stijging van hun **omzet** met 19,4 % in 2022 ten opzichte van 2021. Van de drie sectoren kende de chemie (C20) de sterkste omzetgroei, zowel na de coronacrisis als in 2022 (+30,5 % op jaarbasis), terwijl de omzetgroei van

de farmaceutische industrie (C21) en van de rubber- en kunststoffensector (C22) beperkt bleef tot respectievelijk 1,7 % en 8,3 % in 2022.

De **productie** van de sectoren van de chemie (C20-C22) vertoonde een daling in 2022 ten opzichte van 2021 (-3,4 %), ondanks een lichte groei van de productie van de farmaceutische industrie (C21).

In 2022 kende het aantal **arbeidsplaatsen** voor alle drie sectoren samen (C20-C22) opnieuw een stijging ten opzichte van het jaar ervoor. Er werden dan 99.258 arbeidsplaatsen geteld, het beste resultaat voor de periode 2018-2022. Het aantal **voltijds equivalenten** nam eveneens toe in 2022 en kende het beste resultaat van de waarnemingsperiode in 2022.

In 2022 vertoonden alle drie sectoren (C20-C22) een **overschot op de handelsbalans**, met een bedrag van 43,2 miljard euro. Op NACE3-niveau noteerden de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1) en de vervaardiging van producten van rubber (C22.1) een tekort op de handelsbalans, respectievelijk van 2,8 miljard euro en 136,9 miljoen euro.

In 2022 telden de drie sectoren samen (C20-C22) 2.254 **btw-plichtige ondernemingen**, waarbij deze zo goed als allemaal kmo's waren met minder dan 250 werknemers (96,3 %). Bovendien zijn bijna twee derde van de ondernemingen in deze sectoren micro-ondernemingen (65,1 %), namelijk ondernemingen die minder dan vijf werknemers tellen. De farmaceutische industrie (C21) kent het grootste aandeel micro-ondernemingen en zeer grote ondernemingen onder de drie bestudeerde sectoren.

Chemie (C20)

De chemische nijverheid (C20) kende enigszins gemengde resultaten in 2022. Verschillende indicatoren evolueerden gunstig en haalden zelfs het beste resultaat van de beschouwde periode, zoals:

- de omzet,
- de investeringen,
- het aantal arbeidsplaatsen,
- de loonmassa,
- het aantal btw-plichtigen,
- de uitvoer,
- de invoer,
- het handelsoverschot.

Andere indicatoren daarentegen kenden een ongunstig verloop. We vermelden hier wel bij dat 2022 in het teken stond van een zeer forse inflatie en dat bijgevolg sommige indicatoren (zoals de omzet en ook de buitenlandse handel) zeker een prijseffect omvatten.

In 2022 daalde de industriële productie in de chemische nijverheid, en er was ook een afname van het aantal werkgevers, met één werkgever. De ondernemingsdynamiek evolueerde bijzonder ongunstig in 2022: het aantal opgerichte ondernemingen kende een daling, terwijl het aantal geschrapte ondernemingen toenam, waardoor het netto saldo « oprichtingen-schrappingen » daalde. Ook het aantal failliet verklaarde ondernemingen nam toe, net als het aantal verloren jobs als gevolg van deze faillissementen.

In het eerste deel van 2023 verslechterde de situatie van de chemische nijverheid enigszins. Hoewel de tewerkstelling veerkrachtig bleef in het eerste kwartaal van 2023 en de investeringen een stijging vertoonden in het eerste halfjaar, toonden de meeste andere indicatoren een neerwaartse trend. Zo nam de omzet in de loop van het eerste kwartaal af en bleef de productie verder afnemen, evenals het aantal werkgevers, dat fors afnam in de loop van het eerste kwartaal. Ook de dynamiek van de buitenlandse handel nam af, zowel bij de uitvoer als bij de invoer. Het saldo van de handelsbalans nam daarnaast ook af, hoewel er nog steeds een overschot opgetekend wordt.

Farmaceutische industrie (C21)

De farmaceutische industrie (C21) kende in 2022 globaal een zeer goed jaar. Diverse factoren droegen bij aan die positieve ontwikkeling, zoals een stijging van de omzet, verhoogde investeringen en een intensievere productie. Hoewel de productieprijsen toenamen, was er een aanzienlijke groei in het aantal arbeidsplaatsen en een toename van de loonmassa. Ondanks een afname in het aantal opgerichte ondernemingen, waren er minder schrappingen, wat resulteerde in een stijging van het aantal btw-plichtige ondernemingen. Ook de buitenlandse handel van de farmaceutische industrie was dynamisch en noteerde groeicijfers zowel voor de invoer als voor de uitvoer. Daarnaast verbeterde het saldo op de handelsbalans wat resulteerde in de beste resultaten voor alle waargenomen indicatoren in 2022. Het enige nadeel was het aantal werkgevers en de faillissementen wat leidde tot verlies van banen.

De situatie verslechterde wat met enkele data voor de eerste maanden van 2023 (aantal werkgevers, uitvoer). De productie van de sector daalde ook tijdens het eerste semester van 2023.

Kunststof- en rubberindustrie (C22)

De sector vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) kende in 2022 een gemengd jaar. Terwijl sommige economische indicatoren in stijgende lijn gingen, en verschillende daarvan hun beste resultaat voor de waarnemingsperiode haalden, lieten andere minder gunstige trends zien.

Positieve trends waren te zien in de groei van de omzet, de loonmassa en het aantal btw-plichtige ondernemingen. Dat geldt ook voor de uitvoer en de invoer, die voordeel haalden uit een opleving van de wereldwijde bedrijvigheid. Aan de andere kant daalde het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers in 2022. Het aantal verloren banen door faillissementen nam fors toe, maar de schrappingen van ondernemingen namen sterk af. De productie daalde ook in 2022. Het saldo van de handelsbalans daalde licht, hoewel het nog een ruim overschot bleef vertonen.

In het eerste deel van 2023 vertonen de meeste indicatoren helaas een negatiever verloop.

De geïnteresseerde lezer vindt meer informatie in hoofdstuk 3 van dit rapport. Dat hoofdstuk bevat gedetailleerde fiches per sector, tot op drie cijfers volgens de NACE-nomenclatuur.

1. Economische context

1.1. België

Vooruitzichten

De Belgische **economische groei** nam met 3,2 % toe in 2022, een vertraging ten opzichte van de groei van 6,3 % in 2021, het jaar van economisch herstel na de coronacrisis. De vooruitzichten voor 2023 en 2024 laten een nog matigere groei zien. Het **Federaal Planbureau** voorspelt namelijk in zijn **Economische Begroting van september** een bbp-groei van 1 % in 2023 en 1,3 % in 2024.

De economische groei in 2023 zou uitsluitend geschraagd worden door de binnenlandse vraag, terwijl de internationale handel de groei van het bbp zou ondersteunen in 2024, profiterend van uitvoerkansen. Daarentegen zou de privéconsumptie afnemen als gevolg van een aanhoudend hoge inflatie.

Tabel 1-1. Economische groeivooruitzichten en inflatie (CPI) in België

In %, tenzij anders vermeld

België	2021	2022	2023 (r)	2024 (r)
bbp	6,3	3,2	1,0	1,3
Finale consumptiebestedingen van huishoudens en IZW's	5,5	4,1	2,6	1,4
Finale consumptiebestedingen van de overheid	4,8	3,1	0,2	0,9
Bruto vaste kapitaalvorming	4,9	-0,7	3,5	2,7
Uitvoer (goederen en diensten)	11,3	5,1	-1,2	1,7
Invoer (goederen en diensten)	10,7	4,9	-0,4	2
Netto-uitvoer (bijdrage in procentpunt)	0,4	0,6	-0,2	-0,3
Totale inflatie (CPI)	2,4	9,6	4,1	3,9

Nota: IZW = Instellingen zonder winstoogmerk.

Bron: Federaal Planbureau (Economische begroting - [Economische vooruitzichten 2023-2024](#), 7 september 2023 en [inflatievooruitzichten](#), 3 oktober 2023).

Volgens het Federaal Planbureau is de **jaarinflatie**, gemeten aan de hand van het indexcijfer der consumptieprijzen (CPI), naar 9,6 % gestegen in 2022, een uitzonderlijk hoog peil, dat voornamelijk toe te schrijven is aan de energiecrisis en aan de gestegen grondstofprijzen. De inflatie zou evenwel vertragen naar 4,1 % in 2023 en 3,9 % in 2024. Dit blijven niettemin hoge inflatiecijfers en ze liggen boven het streefcijfer van 2 % van de Europese Centrale Bank.

1.2. De Europese Unie en de rest van de wereld

Tabel 1-2 geeft een overzicht van de prognoses van het IMF in oktober, en de mate waarin die gewijzigd werden ten opzichte van de prognoses van juli.

Tabel 1-2. Bbp-groeivoorzichten in de internationale omgeving

Internationale omgeving	2021	2022	2023 (r)	2024 (r)	2023 (r)	2024 (r)
Wereld	6,3	3,5	3,0	2,9	0,0	-0,1
Verenigde Staten	5,9	2,1	2,1	1,5	0,3	0,5
China	8,4	3,0	5,0	4,2	-0,2	-0,3
Eurozone	5,6	3,3	0,7	1,2	-0,2	-0,3
België	6,3	3,2	1,0	0,9	n.b.	n.b.
Duitsland	3,2	1,8	-0,5	0,9	-0,2	-0,4
Frankrijk	6,4	2,5	1,0	1,3	0,2	0,0
Nederland	6,2	4,3	0,6	1,1	-0,2	-0,1
Verenigd Koninkrijk	7,6	4,1	0,5	0,6	0,1	-0,4
Japan	2,2	1,0	2,0	1,0	0,6	0,0

(r) = ramingen

Bron: IMF ([World Economic Outlook](#), Oktober 2023).

Met de terugkeer van de oorlog in het Midden-Oosten en de voortzetting van de oorlog in Oekraïne behoudt het IMF zijn prognose van een vertraging van de wereldgroei voor 2023 en 2024. Na een groei van 3,5 % in 2022, zal het mondiale bbp-groei in 2023 verzachten tot 3 % in 2023 en 2,9 % in 2024.

Hoewel de economische groei in de **Verenigde Staten** in 2023 niet zou vertragen, zou dat naar verwachting wel het geval zijn in 2024, een verkiezingsjaar voor de president.

De geavanceerde economieën, met name de eurozone, zullen het hardst worden getroffen door de vertraging in 2023. De groei van het bbp in de **eurozone** zou inderdaad verminderen, van 3,3 % in 2022 naar 0,7 % in 2023 en daarna weer aantrekken tot 1,2 % in 2024. Er worden evenwel verschillen tussen de landen onderling vastgesteld. Terwijl de groei van het bbp zou vertragen in **België, Frankrijk, Nederland en Duitsland** in 2023, zou echter alleen Duitsland een economische recessie kennen in 2023 (-0,5 % groei van het bbp). De groeivoorzichten voor de eurozone, **Duitsland en Nederland** werden trouwens naar beneden bijgesteld voor beide jaren (2023 en 2024) ten opzichte van de vooruitzichten van juli 2023.

De groei van het **Chinese bbp** zou evenwel en versnelling kennen in 2023 (+5 %), alvorens weer een vertraging te kennen (+4,2 % in 2024). Hier ook werd die groei naar beneden bijgesteld voor 2023 en 2024 ten opzichte van de vooruitzichten van juli 2023.

1.3. Green Deal - Chemicals Strategy for Sustainability - Reach

Op 14 oktober 2020 publiceerde de Europese Commissie de **Chemicals Strategy for Sustainability (CSS)**¹. De CSS kan aanzien worden als een van de meest ingrijpende evoluties van het Europese chemische beleid sinds REACH² en wil een langetermijnvisie vastleggen voor een "toxic-free environment". De strategie kadert volledig in de Green Deal en het Europese actieplan voor circulaire economie.

¹ Europese Commissie (2020), [Strategie voor chemische stoffen](#).

² REACH staat voor de verordening over de registratie, evaluatie, autorisatie en beperking van chemische stoffen (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals).

De strategie omvat **vijf werkvelden**.

Als eerste de **innovatie voor veilige en duurzame chemische stoffen**. Dat onderdeel steunt vooral op de principes van “safe and sustainable-by-design” (SSbD) en niet-toxische materiaalcycli, maar wil daarenboven de productie van chemische stoffen vergroenen en digitaliseren, alsook de strategische autonomie van de EU verhogen. In maart 2022 leverde het Joint Research Centre een technisch rapport³ af waarin een kader wordt voorgesteld voor het definiëren van SSbD-criteria en hoe die gebruikt worden voor de evaluatie van chemicaliën en materialen. Dit framework werd ook al een eerste maal getest aan de hand enkele case-studies⁴. Een andere belangrijke mijlpaal is de publicatie van de “Restrictions Roadmap” in april 2022 die onder andere als bedoeling heeft om stakeholders toe te laten zo vroeg mogelijk de nodige maatregelen te treffen (bijvoorbeeld de substitutie de geïdentificeerde chemicaliën). In het kader van het Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht werd ook het Belgium Builds Back Circular project opgezet waar een investeringsproject heeft ingezet op de substitutie van gevaarlijke stoffen door meer duurzame alternatieven.

Ten tweede behelst de strategie een **sterker juridisch kader om urgente milieu- en gezondheidsproblemen aan te pakken**. Een belangrijk onderdeel daarvan is de grondige herziening van de REACH-verordening die de volgende jaren op EU-niveau besproken zal worden.

Een derde aspect betreft de **consolidatie en vereenvoudiging van het juridisch kader door de rol van het European Chemicals Agency (ECHA) te versterken**. De afgelopen jaren heeft het ECHA reeds vele taken gerelateerd aan het beheer van chemicaliën overgenomen, maar de Commissie wil dit formaliseren in specifieke verordening.

Als vierde ambieert die strategie ook een **robuuste en uitgebreide kennisbasis op te bouwen door REACH te gebruiken** om meer informatie te verkrijgen over de gebruikte chemische stoffen in de EU en die informatie vervolgens aan te wenden om betere, meer gerichte en door wetenschap gedreven beslissingen te nemen.

Tot slot wenst de strategie het **voorbeeld te geven voor een degelijk globaal beheer van chemische stoffen**. Het doel daarbij is om tot meer harmonisatie van standaarden en normen te komen, derde landen te ondersteunen in het nakomen van internationale verplichtingen en ook verboden chemische stoffen niet te exporteren.

In België was koepelfederatie **Essenscia een van de eerste industriefederaties in Europa die reeds in 2009 een sectoraal duurzaamheidsverslag publiceerde**. Duurzaamheid staat vandaag meer dan ooit centraal in het beleid, met name met de wereldwijde Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG11) en bovengenoemde Green Deal.

Naast de Europese doelstellingen voor duurzaamheid stelt de federatie Essenscia vier uitdagingen voor⁵. Ze betreffen:

- de transitie naar een slimme en circulaire koolstofeconomie,
- het faciliteren van een competitieve en klimaatneutrale energie,
- het investeren in hoogst efficiënte productieprocessen en “circulaire koolstof” (bijvoorbeeld via koolstofafvang en -gebruik), en
- het duidelijk stellen een toekomstgericht industrieel beleid rekening houdt met de globale dimensie en klimaatproblematiek.

In het kader van de EU Chemical Industry Transition Pathway zullen de chemische federaties daarbovenop ook volop inzetten op **de digitale transitie en de transitie naar veilige en duurzame chemische stoffen**⁶.

³ Joint Research Centre (2022), [Safe and sustainable by design chemicals and materials, Framework for the definition of criteria and evaluation procedure for chemicals and materials](#).

⁴ Joint Research Centre (2023) : [Safe and sustainable by design chemicals and materials, Application of the SSbD framework to case studies](#)

⁵ Essenscia (2021), <https://essensciaforsustainability.be/nl/>

⁶ <https://transition-pathway.cefic.org>

2. Algemene weergave van de sectoren

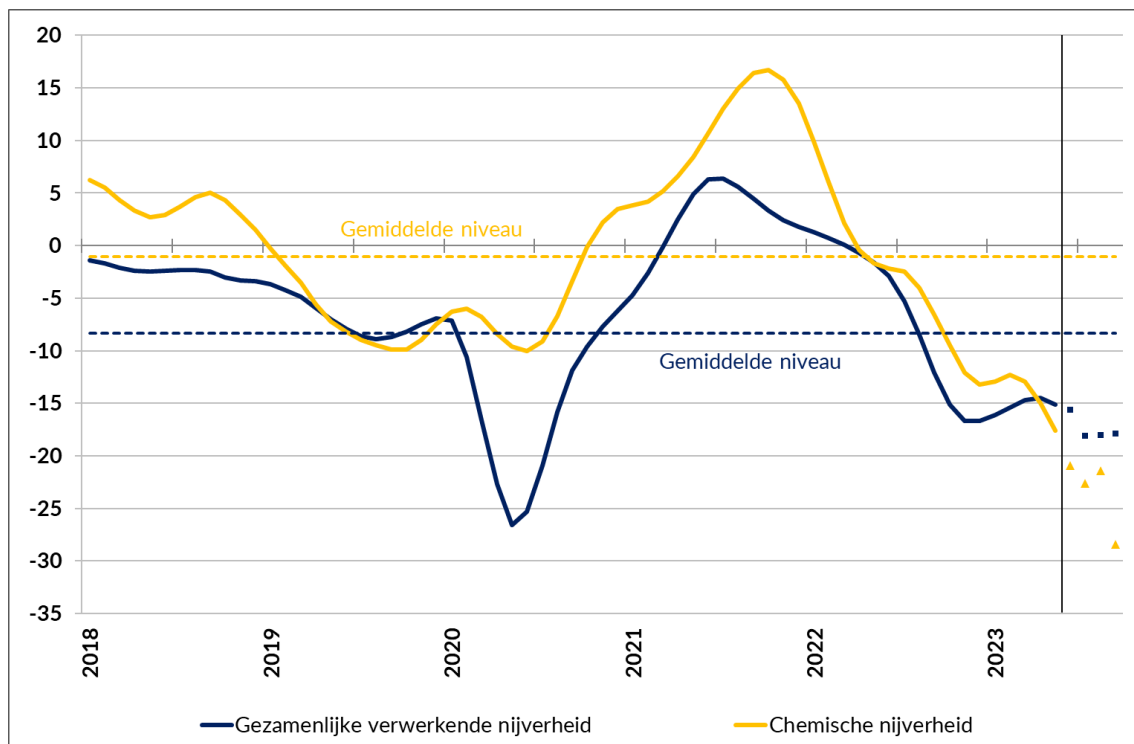
2.1. Conjunctuur

Chemie (inclusief de farmaceutische industrie)

Zoals te zien in grafiek 2-1 bestrijkt de **afgevlakte conjunctuurcurve** van de verwerkende nijverheid de periode van januari 2018 tot mei 2023. Deze afgevlakte curve werd vervolledigd met bruto gegevens voor de volgende vier maanden, meer bepaald van juni 2023 tot september 2023 met de bedoeling de laatste ontwikkelingen van het ondernemersvertrouwen te tonen.

Terwijl het vertrouwen in de verwerkende nijverheid in 2020 was ingestort door de coronacrisis, had het zich nadien fors hersteld, om dan bijzonder hoge cijfers te halen midden 2021. Daarna nam het geleidelijk af eind 2021 en doorheen het hele jaar 2022. Ondanks de lichte verbetering die we zien begin 2023 blijft het ondernemersvertrouwen van de verwerkende nijverheid relatief zwak, en de laatste bruto gegevens laten een verdere verslechtering zien.

Grafiek 2-1. Bruto afgevlakte conjunctuurcurve in de verwerkende nijverheid en in de chemiesector (a)

(a) NACE Code : 20.1, 20.2, 20.3, 20.4, 20.5, 21.1 et 21.2

Bron: NBB, conjunctuurenquêtes.

De **conjunctuurcurve in de chemische sectoren** vertoont een vrij gelijklopend profiel met dat van de verwerkende nijverheid. Het ondernemersvertrouwen van de sectoren van de chemie weerstond niettemin beter de COVID-19-crisis dan de verwerkende nijverheid. Het vertrouwen nam zelfs toe tussen juli 2020 en oktober 2021, toen de vooruitzichten van de sector gunstiger waren met het gestarte onderzoek naar de ontwikkeling van een vaccin. Met de opstoot van inflatie echter die in 2021 inzette en die nog sterker werd in 2022 met name als gevolg van de oorlog in Oekraïne ging het ondernemersvertrouwen fel achteruit en zakte het onder het gemiddelde van de lange periode, waarna het er zich steeds verder van verwijderde. Er was een opwelling van vertrouwen in januari en februari 2023, maar die was slechts van korte duur en daarna verslechterde het vertrouwen voortdurend. Het zakte zelfs naar cijfers onder die van de verwerkende nijverheid en het vertoonde een bijzonder pessimistisch beeld dat in de laatste maanden zeer uitgesproken was. Dit bodempeil van het ondernemersvertrouwen van de

chemiesector vindt zijn oorsprong in de beoordeling van de orderboekjes, waarover men erg pessimistisch is, maar ook in de verwachtingen voor de tewerkstelling en de vraag. Daarentegen geven de ondernemers van de chemiesector blijk van optimisme over hun beoordeling van het voorradenpeil.

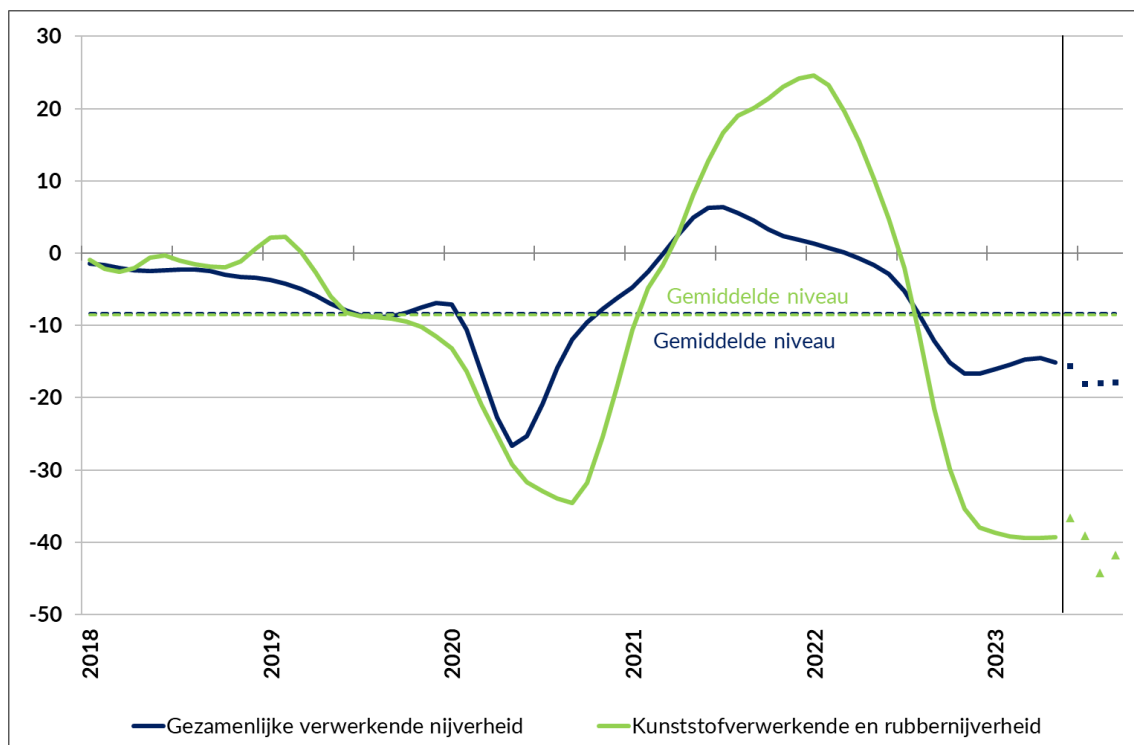
Kunststof- en rubbersector

De **rubber- en kunststoffensector (C22)** werd harder getroffen door de COVID-19-crisis dan de verwerkende nijverheid als geheel. Het **ondernemersvertrouwen** van de rubber- en kunststoffensector verslechterde meer bepaald tot september 2020, alvorens zich opvallend te herpakken en een piek te bereiken in januari 2022, dankzij een herwonnen optimisme van de ondernemers door het economisch herstel. Net als in de chemiesector echter hadden de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis grote gevolgen voor het ondernemersvertrouwen van de rubber- en kunststoffensector. Dat nam dan ook gedurende het hele jaar 2022 geleidelijk af en het zakte zelfs onder het gemiddelde van de lange periode vanaf augustus 2022. Sinds november 2022 vertoont het zelfs daarnaast een lager peil dan het zwakke cijfer tijdens de coronacrisis.

Dat verlies aan ondernemersvertrouwen van de rubber- en kunststoffensector hield nog enigszins aan begin 2023, om vervolgens op een laag niveau te stabiliseren. De laatste bruto gegevens tonen opnieuw een daling van het vertrouwen.

Terwijl het optimisme van de ondernemers van de rubber- en kunststoffensector (C22) in de loop der maanden afneemt wat betreft hun beoordeling van het voorradenpeil, scherpt hun pessimisme zich nog sterker aan wat betreft hun beoordeling van de orderboekjes. Tot slot zijn ondernemers ook pessimistisch over de tewerkstelling- en vraagverwachtingen.

Grafiek 2-2. Bruto afgevlakte conjunctuurcurve in de rubber- en kunststofindustrie en in de verwerkende nijverheid

Bron: NBB (stat. NBB), conjunctuurenquêtes.

2.2. Toegevoegde waarde

In 2022 bedroeg de **toegevoegde waarde** gecreëerd door de chemische (C20), de farmaceutische (C21) en de rubber- en kunststofindustrie (C22) samen met de andere niet-metaalhoudende minerale producten (C23) bijna 29,8 miljard euro, tegenover 25,2 miljard euro een jaar eerder. Bovendien kan die stijging van de toegevoegde waarde in 2022 te wijten zijn aan de hoge inflatie in België. De toegevoegde waarde van die sectoren is goed voor 6,0 % van de totale toegevoegde waarde die gecreëerd werd door de Belgische economie in 2022. Het gewicht van die sectoren in de creatie van toegevoegde waarde is in 2022 toegenomen, terwijl het was in 2021 afgenomen, zoals geïllustreerd in tabel 2-1.

Onder die vier industrietakken neemt de farmaceutische industrie (C21) het grootste deel voor haar rekening met een toegevoegde waarde van 13,4 miljard euro, gevolgd door de chemische nijverheid (C20) met 10,6 miljard euro. Het is ook opmerkelijk dat de toegevoegde waarde van de farmaceutische industrie (C21) sterk is gestegen in 2022, na een daling in 2021, en dat deze een piek bereikt tijdens de observatieperiode, terwijl de toegevoegde waarde van andere sectoren de opwaartse groeibeweging van 2021 voortzette en in 2022 een nieuwe piek bereikte.

Tabel 2-1. Toegevoegde waarde van de sectoren

Bedragen in miljoen euro.

Bedrijfstak	2018	2019	2020	2021	2022
Totale toegevoegde waarde	410.200,8	427.346,3	413.620,9	453.019,9	497.016,1
Vervaardiging van chemische producten (C20)	9.201,8	8.577,5	8.497,6	9.458,2	10.589,3
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (C21)	8.260,5	10.700,8	11.882,3	10.257,2	13.418,7
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof (C22) en van anderen nietmetaalhoudende minerale producten (C23)	4.890,4	5.072,0	5.102,0	5.482,8	5.752,1
C20-C23	22.352,7	24.350,3	25.481,9	25.198,2	29.760,1
<i>Gewicht</i>	<i>5,4%</i>	<i>5,7%</i>	<i>6,2%</i>	<i>5,6%</i>	<i>6,0%</i>

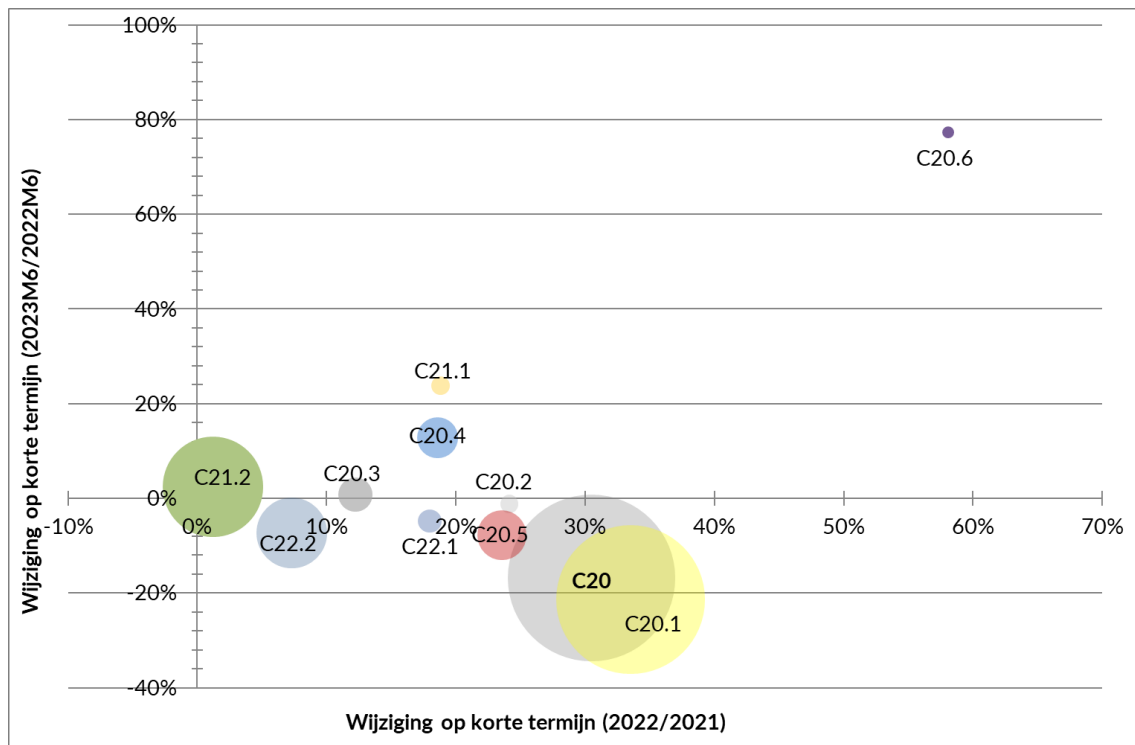
Bron: Nationale Bank van België (NBB.Stat – gedetailleerde rekeningen in 38 sectoren)

2.3. Omzet

De sectoren van de chemische industrie (C20-C22) noteerden een stijging van 19,4 % voor **2022** als geheel ten opzichte van 2021. Uit de drie sectoren is de chemiesector (C20) met de meeste omzetgroei na de coronacrisis en ook in 2022 op jaarbasis (+30,5 %), terwijl die van de farmaceutische industrie (C21) en de kunststof- en rubbersector (C22) beperkt bleef in 2022 tot respectievelijk 1,7 % en 8,3 %.

Als men kijkt naar de gegevens van de **eerste zes maanden van 2023** ten opzichte van de eerste zes maanden van 2022, ziet men dat de omzet van alle drie sectoren samen afnam met 10,9 %. De **chemische industrie** kende een omzetsdaling van 16,8 %, terwijl de sector kunststof en rubber een omzetsdaling noteerde van 7,1 %. Daarentegen, steeg de omzet van de sector farmaceutische industrie met 3,1 % tijdens deze periode, maar dit kon de daling van de omzet in de andere twee sectoren niet compenseren.

Grafiek 2-3. Verloop van de omzet in de chemische industrie als geheel

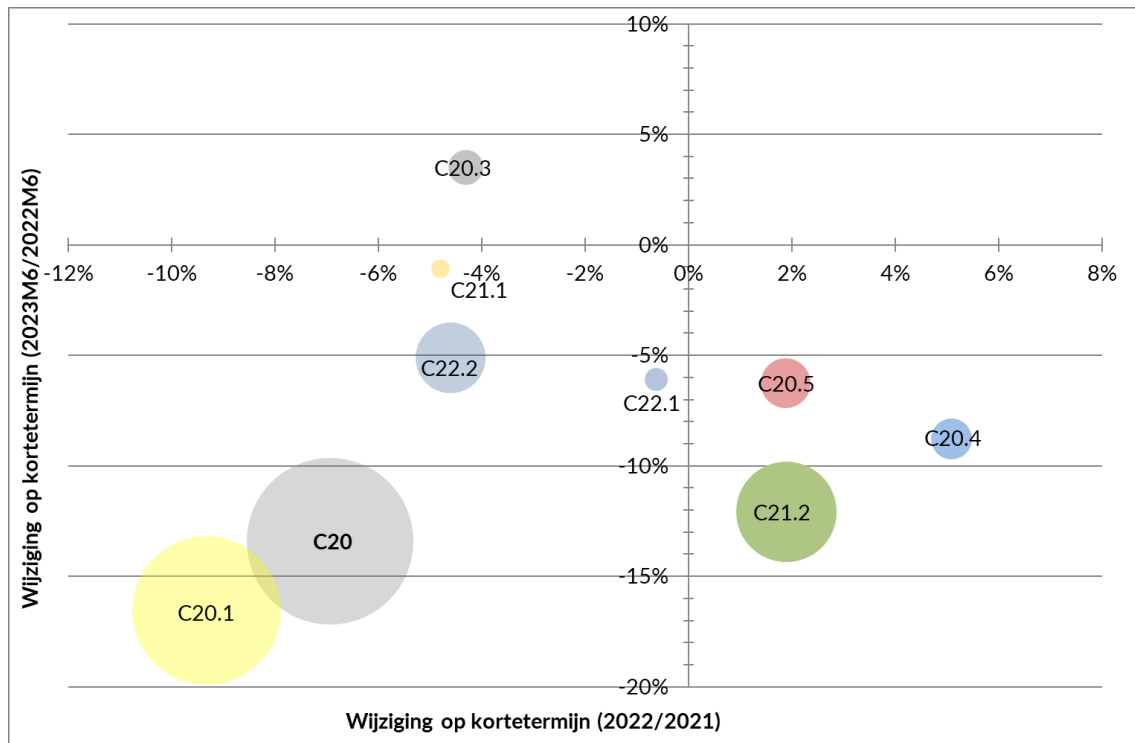
Bron: Statbel.

2.4. Productie volgens Prodcom - indexes

De productie in de chemiesectoren (C20-C22) kende een daling in 2022 ten opzichte van 2021 (-3,4 %), toen die een hoge piek haalde door een opvallende groei van de productie in de farmaceutische industrie (C21). In 2022 bleef de productie in de farmaceutische industrie verder groeien, maar in geringere mate (+1,8 % ten opzichte van 2021). Daarentegen daalde de productie in de twee andere sectoren in 2022, respectievelijk met 6,9 % in de chemische nijverheid (C20) en met 4,2 % in de vervaardiging van **producten van rubber en van kunststof** (C22).

Tijdens de eerste zes maanden van 2023 hield de in 2022 ingezette daling van de productie verder aan, met een afname van 11,7 % ten opzichte van het jaar ervoor, als gevolg van een verminderde productie in de drie sectoren. Die vermindering van de productie bedroeg 13,4 % voor de chemische nijverheid (C20), 12 % voor de farmaceutische industrie (C21) en 5,2 % voor de vervaardiging van **producten van rubber en van kunststof** (C22).

Grafiek 2-4. Verloop van de productie-index (Prodcom) in België in de chemische industrie als geheel

Bron: Statbel, gegevens in volume, bruto gegevens.

2.5. Tewerkstelling

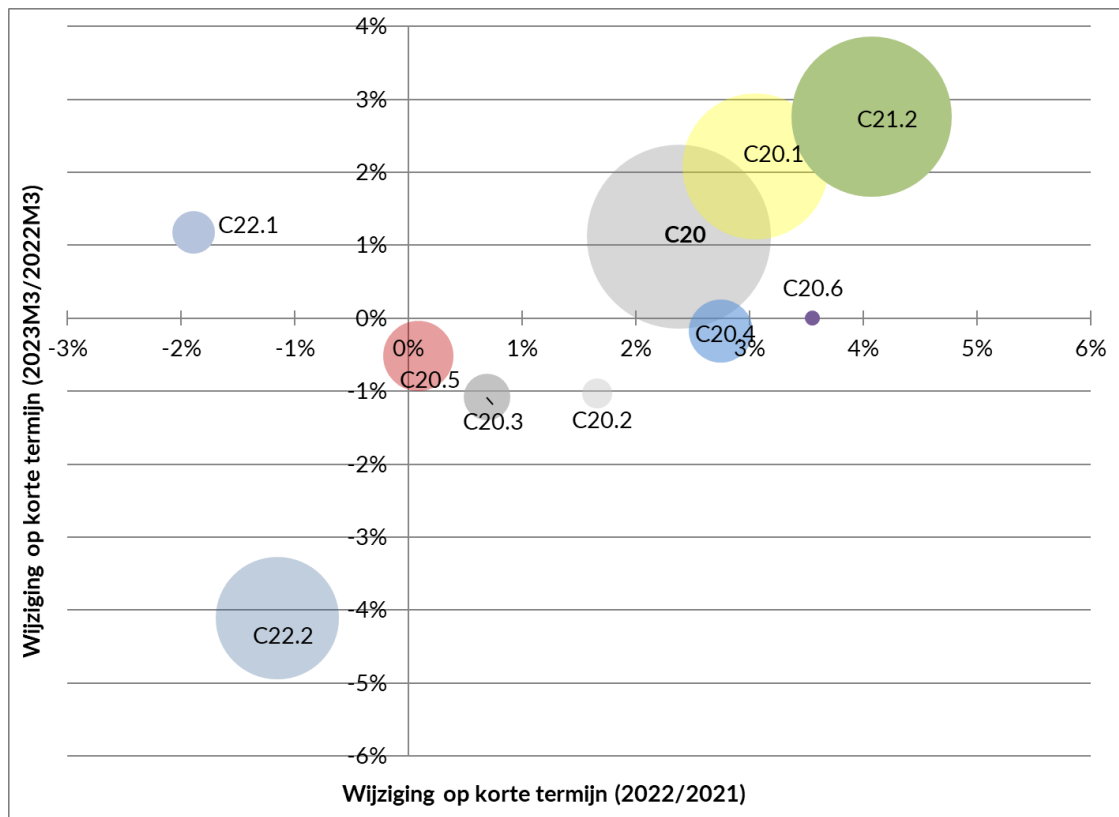
In dit rapport wordt de tewerkstelling geanalyseerd volgens het concept « **arbeidsplaatsen** ».

In 2022 kende het aantal arbeidsplaatsen voor alle **drie sectoren (C20-C22)** samen opnieuw een stijging ten opzichte van het jaar ervoor, van 96.979 arbeidsplaatsen in 2021 naar 99.258 arbeidsplaatsen in 2022, d.w.z. 2.279 extra banen. Dit betekent een toename met 2,4 % van het aantal arbeidsplaatsen. Het is trouwens het beste resultaat voor de hele beschouwde periode (2018-2022).

Het aantal arbeidsplaatsen nam vooral toe in de **farmaceutische industrie (C21)**, die in 2022 34.781 banen registreerde, of 1.547 banen meer dan in 2021. De **chemische industrie (C20)** noteerde een toename van 1.000 arbeidsplaatsen, waarmee dit aantal in 2022 op 43.003 komt, het hoogste aantal over de periode 2018-2022. De productie van **rubber- en kunststofproducten (C22)** noteerde daarentegen een daling van het aantal arbeidsplaatsen (-268 eenheden vergeleken met 2021), waardoor ze beperkt bleef tot 21.474 arbeidsplaatsen in 2022. Bijgevolg bereikten slechts twee van de drie sectoren een piek in het aantal banen in 2022 gedurende de analyseperiode.

Tijdens het eerste kwartaal van 2023 bleef het aantal arbeidsplaatsen stijgen voor de **drie sectoren** samen (+1.049 arbeidsplaatsen). Vergeleken met dezelfde periode van 2022 werden er 1.351 extra banen gecreëerd in de **farmaceutische industrie (C21)** en 477 in de **chemische industrie (C20)**. Aan de andere kant bleef het aantal banen in de productie van **rubber- en plasticproducten (C22)** dalen, met 779 banen minder op jaarbasis.

Grafiek 2-5. Verloop van de tewerkstelling (arbeidsplaatsen) in de chemische sectoren

Bron: Gecentraliseerde statistieken van de RSZ, gemiddelden van de periode. Opmerking: De vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1) komt omwille van de leesbaarheid niet in de grafiek voor. De tewerkstellingsgroei voor die subsector bedraagt 15 % in 2022 en 25,3 % in het eerste kwartaal van 2023 (jaar-op-jaar).

Volgens het “**voltijds equivalenten (vte)**” concept kende het aantal vte **voor alle drie sectoren (C20-C22) in 2022** samen opnieuw een stijging ten opzichte van het jaar ervoor, van 85.982 vte in 2021 naar 88.195 vte in 2022. Dat betekent een toename met 2,6 % van het aantal vte, wat is het beste resultaat is voor de hele periode van 2018-2022.

De **farmaceutische industrie (C21)** noteerde de grootste stijging in het aantal vte in 2022 (+1.473 vte t.o.v. 2021), gevolgd door de **chemische industrie (C20)** met 845 extra vte. Het aantal vte in de productie van **rubber- en kunststofproducten (C22)** is in 2022 echter gedaald met 106 vte minder.

In het **eerste kwartaal van 2023** zetten de trends van 2022 zich voor alle drie de sectoren voort. Voor de **farmaceutische industrie (C21)** is dit 1.436 vte meer, voor de **chemische industrie (C20)** 65 vte meer en voor de productie van **rubber- en kunststofproducten (C22)** 880 vte minder.

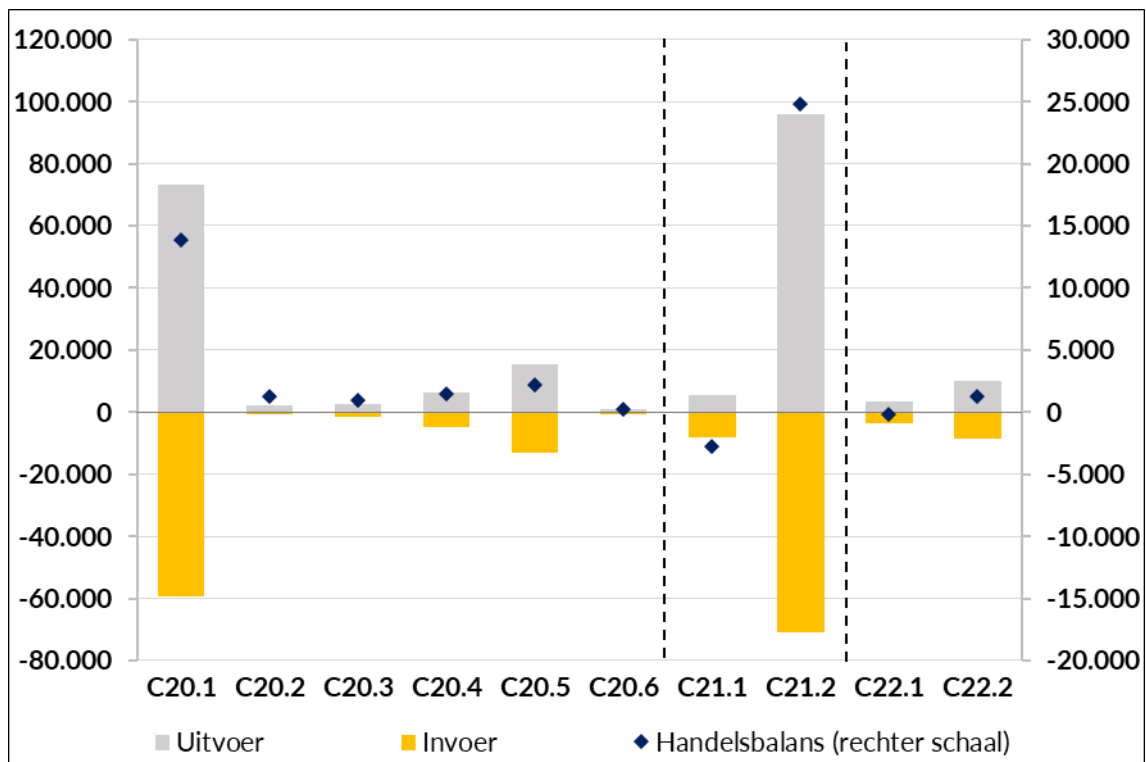
Tot slot vertonen de tewerkstellingstrends gelijkenissen volgens beide benaderingen, zijnde het aantal arbeidsplaatsen en de voltijds equivalenten.

2.6. Buitenlandse handel

In 2022 vertonen de meeste geanalyseerde subsectoren een overschot op de handelsbalans. Enkel de vervaardiging van farmaceutische basisproducten (C21.1) en de vervaardiging van producten van rubber (C22.1) noteerden een handelstekort respectievelijk van 2,8 miljard euro en 136,9 miljoen euro. In de chemische nijverheid (C20) vinden de handelsverrichtingen voornamelijk plaats in de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vormen (C20.1). Het is ook die subsector die het hoogste handelssaldo vertoont in de chemische nijverheid met bijna 13,9 miljard euro. Het handelsoverschot van de farmaceutische industrie (C21) bedraagt om en bij de 22 miljard euro, getrokken door de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2). Tot slot vertoont de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2) een handelsoverschot van zowat 1,3 miljard euro. Globaal is België dus een netto-exporteur van chemische, farmaceutische en kunststoffen, terwijl het een netto-invoerder van rubberproducten is.

Grafiek 2-6. Situatie van de handelsbalans in 2022

In miljoen euro

Bron: Nationale Bank van België, communautair concept.

2.7. Ondernemingen volgens grootte

Dit deel biedt een overzicht van de verdeling van het aantal btw-plichtige ondernemingen per klasse van tewerkstelling. De 2.254 btw-plichtige ondernemingen die de chemische sector in het geheel telt (C20-C22) in 2022, zijn zo goed als allemaal kmo's van minder dan 250 werknemers (96,3 %). De meeste zijn bovendien micro-ondernemingen, ondernemingen met minder dan 5 werknemers. De verhouding micro-ondernemingen groeide tussen 2018 en 2022 overigens van 61,7 % naar 65,1 %.

De **chemische nijverheid** (C20) telt 1.041 btw-plichtige ondernemingen in 2022. Daarvan zijn 1.000 kmo's van minder dan 250 werknemers en twee derde zijn micro-ondernemingen van minder dan 5 werknemers.

De **farmaceutische industrie** (C21) telt 247 btw-plichtige ondernemingen in 2022. Daarvan zijn er 231 kmo's van minder dan 250 werknemers en 182 daarvan zijn micro-ondernemingen met minder dan 5 werknemers. Dat is goed voor 73,7 % van de btw-plichtigen van de farmaceutische industrie

in 2022. Van de drie bestudeerde sectoren is het in de farmaceutische industrie dat de verhouding micro-ondernemingen het hoogst is. Het is ook in de farmaceutische industrie dat het aandeel grote ondernemingen (+250 werknemers) het hoogst is, goed voor 6,5 % van de btw-plichtige ondernemingen van de farmaceutische industrie in 2022.

De **vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)** telt 966 btw-plichtige ondernemingen in 2022, waarvan 939 kmo's van minder dan 250 werknemers. Die sector telt daarnaast 588 micro-ondernemingen van minder dan 5 werknemers.

Tabel 2-2. Verdeling van het aantal btw-plichtige ondernemingen volgens klasse van tewerkstelling

NACE Code	Klasse	2018	2019	2020	2021	2022	Gewicht in 2018	Gewicht in 2022
C20	< 5 werknemers	548	575	613	680	697	62,5%	67,0%
	5 - 9 werknemers	52	58	61	59	48	5,9%	4,6%
	10 - 19 werknemers	50	47	45	49	52	5,7%	5,0%
	20 - 49 werknemers	78	90	84	87	89	8,9%	8,5%
	50 - 249 werknemers	109	107	108	109	114	12,4%	11,0%
	> 250 werknemers	40	40	40	40	41	4,6%	3,9%
	Totaal	877	917	951	1024	1.041	100%	100%
C21	< 5 werknemers	158	159	167	177	182	71,8%	73,7%
	5 - 9 werknemers	7	9	12	9	10	3,2%	4,0%
	10 - 19 werknemers	8	12	14	12	14	3,6%	5,7%
	20 - 49 werknemers	10	12	13	13	7	4,5%	2,8%
	50 - 249 werknemers	23	20	20	18	18	10,5%	7,3%
	> 250 werknemers	14	14	15	16	16	6,4%	6,5%
	Totaal	220	226	241	245	247	100%	100%
C22	< 5 werknemers	556	537	562	577	588	58,6%	60,9%
	5 - 9 werknemers	81	83	78	78	82	8,5%	8,5%
	10 - 19 werknemers	92	85	83	82	89	9,7%	9,2%
	20 - 49 werknemers	113	113	107	106	93	11,9%	9,6%
	50 - 249 werknemers	85	84	85	85	87	9,0%	9,0%
	> 250 werknemers	22	23	25	27	27	2,3%	2,8%
	Totaal	949	925	940	955	966	100%	100%
C20-C22	< 5 werknemers	1.262	1.271	1.342	1.434	1.467	61,7%	65,1%
	5 - 9 werknemers	140	150	151	146	140	6,8%	6,2%
	10 - 19 werknemers	150	144	142	143	155	7,3%	6,9%
	20 - 49 werknemers	201	215	204	206	189	9,8%	8,4%
	50 - 249 werknemers	217	211	213	212	219	10,6%	9,7%
	> 250 werknemers	76	77	80	83	84	3,7%	3,7%
	Totaal	2.046	2.068	2.132	2.224	2.254	100%	100%

Bron: Statbel.

2.8. Overzichtstabel van het gewicht van de sectoren

Dit deel biedt een overzicht van het gewicht van de chemische nijverheid (C20), de farmaceutische industrie (C21) en de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) in het totaal van de drie sectoren voor verschillende economische indicatoren in 2022. Tabel 2-3 toont de omzet, de tewerkstelling, het aantal btw-plichtige ondernemingen alsook de uitvoer en de invoer van de verschillende sectoren op een 3-cijferige detaillering in de NACE-nomenclatuur.

Tabel 2-3. Samenvattende tabel van het gewicht van de chemische, de farmaceutische en de rubber- en kunststofindustrie

2022 NACE Code	Omzet		Tewerkstelling		Btw-plichtigen		Uitvoer		Invoer		Netto-exporteur of netto- importeur?
	In miljoen euro	Gewicht	Aarbejdspl aatsen	Gewicht	Aantal	Gewicht	In miljoen euro	Gewicht	In miljoen euro	Gewicht	
C20	55.672,9	63,6%	43.003	43,3%	1.041	46,2%	100.544,8	46,7%	80.418,7	46,7%	Netto-exporteur
C20.1	44.079,4	50,4%	27.293	27,5%	311	13,8%	73.297,8	34,1%	59.404,6	34,5%	Netto-exporteur
C20.2	655,7	0,7%	1.165	1,2%	24	1,1%	2.181,0	1,0%	876,1	0,5%	Netto-exporteur
C20.3	2.422,5	2,8%	2.780	2,8%	99	4,4%	2.567,8	1,2%	1.584,7	0,9%	Netto-exporteur
C20.4	3.367,2	3,8%	5.175	5,2%	409	18,1%	6.118,6	2,8%	4.669,8	2,7%	Netto-exporteur
C20.5	4.876,7	5,6%	6.306	6,4%	176	7,8%	15.297,1	7,1%	13.076,3	7,6%	Netto-exporteur
C20.6	271,3	0,3%	284	0,3%	22	1,0%	1.082,6	0,5%	807,1	0,5%	Netto-exporteur
C21	20.872,9	23,8%	34.781	35,0%	247	11,0%	101.320,1	47,1%	79.334,2	46,1%	Netto-exporteur
C21.1	689,4	0,8%	2.038	2,1%	95	4,2%	5.423,9	2,5%	8.215,0	4,8%	Netto-importeur
C21.2	20.183,4	23,1%	32.743	33,0%	152	6,7%	95.896,2	44,6%	71.119,2	41,3%	Netto-exporteur
C22	10.998,6	12,6%	21.474	21,6%	966	42,9%	13.388,3	6,2%	12.267,3	7,1%	Netto-exporteur
C22.1	1.098,7	1,3%	2.309	2,3%	86	3,8%	3.414,8	1,6%	3.551,7	2,1%	Netto-importeur
C22.2	9.900,0	11,3%	19.166	19,3%	880	39,0%	9.973,5	4,6%	8.715,6	5,1%	Netto-exporteur
C20-C22	87.544,4	100,0%	99.258	100,0%	2.254	100,0%	215.253,2	100,0%	172.020,2	100,0%	Netto-exporteur

Bronnen: Statbel, RSZ, NBB (communautair concept), eigen berekeningen.

Van de drie geanalyseerde sectoren komt de chemische industrie (C20) op de eerste plaats voor alle hierboven gepresenteerde economische indicatoren, met uitzondering van de export.

Op een gedetailleerder niveau realiseerde de vervaardiging van chemische basisproducten (C20.1) de hoogste **omzet** in 2022 (44,1 miljard euro), met het gewicht van 50,4 % van de totale omzet van de drie geanalyseerde sectoren. Voor wat de **tewerkstelling** betreft telde de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2) het grootste aantal arbeidsplaatsen (32.743 eenheden). De vervaardiging van producten van kunststof (C22.2) telde de meeste **btw-plichtige ondernemingen** in 2022 met 880 btw-plichtigen (39,0 %), gevolgd door de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4) met 409 btw-plichtigen (18,1 %) en de vervaardiging van chemische basisproducten (C20.1) met 311 btw-plichtigen (13,8 %). De farmaceutische producten (C21.2) waren de meest door België **uitgevoerde** producten in 2022. Die waren goed voor een uitvoer van bijna 95,9 miljard euro, dat is 44,6 % van de uitvoer van de drie sectoren samen. Het zijn ook de meest door België **ingevoerde** producten in 2022, met een invoerwaarde van meer dan 71,1 miljard euro, dat is 41,3 % van de invoer van de drie sectoren samen.

Tot slot is België een **netto uitvoerder** van chemische (C20), farmaceutische (C21) en kunststofproducten (C22.2). Met uitzondering van de vervaardiging van farmaceutische basisproducten (C21.1) en van rubberproducten (C22.1) ligt de Belgische uitvoer van elke bedrijfstak hoger dan de Belgische invoer in 2022.

3. Sectoranalyse

3.1. Voorstelling van het hoofdstuk

In dit hoofdstuk vindt u in de vorm van fiches een bondig conjunctuuroverzicht voor elk van de sectoren van de chemie, farmaceutische industrie en de verwerking van kunststof en rubber tot op het 3-cijferniveau volgens de NACE-nomenclatuur⁷.

De fiches bestaan uit een beschrijving van de activiteiten die tot de sector behoren, en ook een gedetailleerde tabel met relevante economische indicatoren. De verschillende indicatoren die er deel van uitmaken zijn:

- de omzet,
- de investeringen,
- de productie-index,
- de productieprijnsindex,
- de tewerkstelling,
- de loonmassa,
- het aantal werkgevers,
- het aantal oprichtingen en schrappingen van ondernemingen,
- het aantal btw-plichtige ondernemingen,
- het aantal faillissementen,
- het aantal verloren banen ten gevolge van faillissementen,
- de uitvoer en de invoer,
- de handelsbalans.

De gebruikte eenheid is miljoen euro voor de indicatoren van de buitenlandse handel en van de activiteit, behalve voor de productie en de productieprijzen, die in indexcijfers zijn uitgedrukt. De tewerkstelling, het aantal werkgevers, en de indicatoren van de ondernemingsdynamiek worden weergegeven in eenheden. Een beschrijving van de verschillende gebruikte indicatoren is te vinden in hoofdstuk 3.2. van dit verslag.

Indien gegevens voor een indicator niet beschikbaar zouden zijn, wordt dat in de gegevenstabel met "n.a." (not available) aangegeven. Als het om vertrouwelijke gegevens gaat, worden die in de gegevenstabel vermeld met een "C" (vertrouwelijk).

De voornaamste afzetmarkten van de Belgische uitvoer en de voornaamste leveranciers van de Belgische markt (voornaamste partners bij de invoer) worden ook weergegeven in een grafiek met de top 10 voor 2022. Als bijkomende informatie komen de handelsbetrekkingen met die 10 voornaamste handelspartners voor 2021 eveneens in de grafieken voor.

Elke fiche wordt aangevuld met een korte toelichting bij de recente ontwikkelingen van de sector.

⁷ De FOD Economie beschikt ook over de tabellen met 4-cijferige detaillering volgens de NACE-nomenclatuur. Wie geïnteresseerd is in een van de takken van de chemische nijverheid (C20) of van de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) kan die opvragen bij de verantwoordelijke dienst door een e-mail te sturen naar conjuncture.conjunctuur@economie.fgov.be met vermelding van de gewenste sector.

3.2. Lijst van indicatoren

3.2.1. Omzet

Definitie: de omzet omvat alle bedragen (exclusief btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en diensten aan derden in België of in het buitenland. Bovendien omvat de omzet alle andere kosten (vervoer, verpakking enz.) die aan de klant worden doorgerekend, ook al worden ze apart in rekening gebracht. Kortingen, verminderingen en disconto's moeten in mindering worden gebracht, evenals de waarde van teruggekomen producten (via creditnota's). Inkomen dat als overige bedrijfsopbrengsten, financieel inkomen of uitzonderlijke opbrengsten in de bedrijfsrekeningen voorkomt, wordt niet tot de omzet gerekend.

Bron van de gegevens: Statbel (btw)

Gebruikte eenheid in de tabellen: miljoen euro

3.2.2. Investerings

Definitie: investeringen zijn de uitgaven (exclusief btw) door de btw-plichtige voor de verwerving van goederen en diensten die een bedrijfsmiddel uitmaken. Het gaat dus om

- oprichtingskosten
- immateriële vaste activa
- terreinen en gebouwen
- installaties
- machines en uitrusting
- meubilair en rollend materieel
- vaste activa in leasing en overige vaste activa

De lonen van het personeel (dat bijvoorbeeld zou worden ingezet om een gebouw te zetten of te verbouwen) en andere sociale lasten en de aankopen van andere diensten, werk en studies (bv. ereloon architect) behoren dus niet tot de investeringen.

Bron van de gegevens: Statbel (btw)

Gebruikte eenheid in de tabellen: miljoen euro

3.2.3. Productie (index)

Definitie: met de index van de industriële productie is het mogelijk de wijziging in volume van de toegevoegde waarde tegen factorkosten over een gegeven referentieperiode op te volgen. De toegevoegde waarde tegen basisprijzen kan als volgt worden berekend: omzet (exclusief btw en soortgelijke aftrekbare belastingen die rechtstreeks aan de omzet zijn gekoppeld) plus de geactiveerde productie, plus andere bedrijfsinkomsten, plus of minus de veranderingen in voorraden, minus de aankopen van goederen en diensten, minus de overige aan producten gebonden belastingen die aan de omzet zijn gekoppeld maar niet aftrekbaar zijn en de ontvangen subsidies op de producten. De productie-index is afkomstig uit de Prodcom-enquête, de maandelijksse enquête over de industriële productie. Die enquête is verplicht. In het kader van de samenwerking tussen de EG-landen wordt gestreefd naar een betere vergelijkbaarheid van de statistische gegevens. Het Statistisch Bureau van de Europese Gemeenschap heeft daarom het initiatief genomen om de gegevens voor industriële productie in alle lidstaten te verzamelen met dezelfde productenlijst, in dezelfde sectoren, enz. Dat initiatief kreeg de naam "Prodcom": "PRODucts of the European COMmunity".

Bron van de gegevens: Prodcom-enquête

Gebruikte eenheid in de tabellen: index 2015=100

3.2.4. Afzetprijzen (index)

Definitie: de afzetprijzenindexen zijn conjunctuurindicatoren die de maandelijkse wijziging van de prijzen in de economische sectoren weerspiegelen. Ze kunnen de eerste aanwijzingen van de inflatiedruk in de economie zijn maar registreren ook het prijsverloop over langere periodes. De globale afzetprijzenindex bestaat uit de indexen van de afzetprijzen op de binnenlandse en de buitenlandse markten.

Bron van de gegevens: Prodcom-enquête

Gebruikte eenheid in de tabellen: index 2015=100

3.2.5. Tewerkstelling

Definitie: het gaat hier om gecentraliseerde gegevens van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Die statistieken geven een idee van het aantal arbeidsplaatsen (en lokale vestigingseenheden van werknemers) in een bepaald gewest, provincie of arrondissement. Ze worden bepaald op basis van de vestigingseenheden (of lokale eenheden) van ondernemingen waar werknemers tewerkgesteld zijn.

De statistiek van de arbeidsplaatsen die ingenomen zijn op het einde van een kwartaal bestaat erin het aantal werknemers te tellen die per werkgever op het einde van een kwartaal in dienst zijn. Werknemers die op het einde van een kwartaal door meer dan een werkgever tewerkgesteld zijn, worden meerdere malen geteld. Het verschil tussen het aantal arbeidsplaatsen en het aantal werknemers in dienst is uitsluitend toe te schrijven aan die werknemers met meerdere banen.

Werknemers die tegelijkertijd verschillende functies bij dezelfde werkgever vervullen (zij het onder verschillende statuten, zij het onder verschillende overeenkomsten) nemen slechts één enkele arbeidsplaats in. Enkel de kenmerken van de hoofdbezigheid worden dan in aanmerking genomen. Die wordt geselecteerd op analoge wijze als de hoofdbezigheid van de werknemer in dienst. Dat doet zich veelvuldig voor in de onderwijssector.

Bron van de gegevens: RSZ

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.6. Loonmassa

Definitie: het gaat om bezoldigingen die onderworpen zijn aan de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen. Dat wordt bepaald door de wettelijke en reglementaire bepalingen van het betrokken jaar, met uitzondering van de gewone vakantietoelage voor arbeiders bij betaling door een sectoraal vakantiefonds of de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakanties (RJV). Dat is in principe het geval voor de hele privésector en voor een deel van de openbare sector en het onderwijs. Het gaat om brutovergoedingen, niet verminderd met de fiscale lasten.

De inkomsten omvatten verschillende elementen, met name:

- de vergoeding voor de arbeidsdagen (of -uren)
- de vergoeding voor de feestdagen en de betaalde dagen van afwezigheid
- de gewaarborgde vergoeding in geval van arbeidsongeschiktheid
- de bonussen en contractuele vergoedingen,
- bepaalde ontslagvergoedingen
- de vergoedingen toegekend door de bestaande garantiefondsen
- de vergoedingen toegekend in geval van sluiting van de onderneming (door het Fonds voor de Sluiting van Ondernemingen (FSO))
- enz.

Voor bepaalde bijzondere categorieën werknemers bestaat de aan de RSZ aangegeven en in de statistieken opgenomen bezoldiging niet uit de daadwerkelijk toegekende bezoldiging of uitkering, maar uit de bezoldiging die bij ministerieel besluit of koninklijk besluit forfaitair is vastgesteld met het oog op de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen. Het gaat daarbij onder meer om:

- werknemers die betaald worden met fooien of bedieningsgeld (hotelwezen, volksvermaak, en dergelijke),
- werknemers in de zeevisvangst,
- wielrenners en andere bezoldigde sportlui,
- gelegenhedswerkers in de landbouw-, tuinbouw- en horecasector,
- kinderoppassers.

Bron van de gegevens: RSZ

Gebruikte eenheid in de tabellen: miljoen euro

3.2.7. Aantal werkgevers

Definitie: de statistische eenheid "aantal werkgevers" wordt gevormd door de werkgever die tijdens het betrokken kwartaal "aan de sociale zekerheid onderworpen werknemers" in dienst had, d.w.z. de werknemers die onder de RSZ vallen krachtens de wet van 27 juni 1969 en het koninklijk besluit van 28 november 1969. Die werknemer genereert verschillende statistische eenheden. Dat concept omvat zowel natuurlijke personen als rechtspersonen die volgens de wet werkgever zijn.

Bron van de gegevens: RSZ

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.8. Oprichtingen

Definitie: de oprichtingen omvatten de bedrijven die als btw-plichtige gelden op 31 december van het beschouwde jaar, terwijl zij niet als btw-plichtige geboekt stonden op 31 december van het jaar ervoor. Het kan al dan niet om nieuwe btw-plichtigen gaan.

Bron van de gegevens: Statbel

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.9. Schrappingen

Definitie: de schrappingen omvatten de bedrijven die niet meer ingeschreven zijn in de btw-registers op 31 december van het beschouwde jaar, terwijl zij dat wel waren op 31 december van het jaar ervoor. Het kan al dan niet gaan om btw-plichtigen die definitief hun activiteiten stopzetten. Enkel de hoedanigheid van btw-plichtige is verdwenen tussen de twee "momentopnames" van het register.

Bron van de gegevens: Statbel

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.10. Btw-plichtige ondernemingen

Definitie: de populatie van btw-plichtige ondernemingen omvat de in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) geregistreerde ondernemingen waarvan de btw-administratie heeft aangegeven dat zij bekend staan als belastingplichtigen.

Bron van de gegevens: Statbel

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.11. Faillissementen

Definitie: een faillissement wordt uitgesproken zodra een onderneming aan twee voorwaarden voldoet:

- de onderneming is niet meer in staat om haar rekeningen te betalen;
- de onderneming vindt geen nieuwe kredieten.

Een faillissement betreft steeds één bedrijf. Een juridische constructie waarbij meerdere personen eenzelfde onderneming hebben opgericht, wordt als één faillissement gerekend⁸.

De door Statbel opgestelde statistieken over faillissementen zijn gebaseerd op gegevens van de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) en het statistisch ondernemingsregister. Bij de interpretatie van die cijfers moet rekening worden gehouden met het feit dat er een zekere vertraging is tussen de stopzetting van de economische activiteit en de faillietverklaring door de ondernemingsrechtbank. Als gevolg daarvan is de economische impact pas met enige vertraging zichtbaar in de cijfers.

Bron van de gegevens: Statbel

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.12. Banenverlies door faillissementen

Definitie: naast de cijfers over het aantal faillissementen berekent Statbel ook steeds het daaruit voortvloeiende banenverlies. Voor het verlies aan arbeidsplaatsen gebruikt Statbel de meest recente gegevens van de RSZ.

Bron van de gegevens: Statbel

Gebruikte eenheid in de tabellen: eenheden

3.2.13. Uitvoer en invoer

Definitie: de gegevens van de Belgische uitvoer en invoer omvatten het goederen- en dienstenverkeer tussen België en zijn handelspartners. Ze worden opgesteld volgens het communautair concept en betreffen enkel het verkeer van goederen. Het communautair concept omvat alle invoer- en uitvoerverrichtingen van goederen, met inbegrip van de aankoop (invoer) en de verkoop (wederuitvoer) in België tussen niet-ingezeten ondernemingen.

Bron van de gegevens: Nationale Bank België (NBB)

Gebruikte eenheid in de tabellen: miljoen euro

3.2.14. Handelsbalans

Definitie: de handelsbalans wordt berekend door het verschil te nemen tussen de uitvoer en de invoer. Als de waarde van de uitvoer hoger is dan die van de invoer, dan spreken we van een handelsoverschot of een overschot op de handelsbalans. Als daarentegen de waarde van de invoer hoger is dan die van de uitvoer, dan heeft het land een handelstekort of een tekort op de handelsbalans.

Bron van de gegevens: eigen berekeningen van de FOD Economie op basis van de gegevens van de NBB

Gebruikte eenheid in de tabellen: miljoen euro

⁸ [Statbel, wekelijkse faillissementen](#)

3.3. Belangrijkste lessen van de sectoranalyse

Chemische nijverheid (C20)

In 2022 kende de chemische nijverheid (C20) opnieuw een opvallende omzetgroei (+30,5 % ten opzichte van 2021). De **omzet** haalde een bedrag van 55,7 miljard euro, tegenover 42,7 miljard euro een jaar eerder, een nieuwe piek voor de periode 2018-2022. De omzet van de sector komt voornamelijk op het conto van de vervaardiging van chemische basisproducten (C20.1) die meer dan drie kwart (79,2 %) van de omzet van de chemische nijverheid (C20) vertegenwoordigt in 2022. Daarnaast is de vervaardiging van andere organische chemische basisproducten (C20.14) de belangrijkste branche met een gewicht van 44 % van de omzet van de chemische nijverheid.

De toename van de omzet van de chemische nijverheid stelt men vast in alle takken van de sector. Bepaalde bedrijfstakken van de sector vertoonden indrukwekkende groeicijfers, met name de vervaardiging van kunstmatige en synthetische vezels (C20.6; +58,1 %) en de vervaardiging van kunstmeststoffen en stikstofverbindingen (C20.15; +63,4 %). Het is wel zo dat 2022 in het teken stond van een forse toename van de inflatie, met name wat de energieprijzen betreft, en dat de chemische nijverheid een energie-intensieve industrie is. De gestegen productiekosten werden gedeeltelijk doorgerekend in de verkoopprijzen, wat bijdroeg aan de omzetstijging.

In de eerste helft van 2023 vertoonde de omzet van de chemische nijverheid een daling ten opzichte van dezelfde periode van 2022 (- 16,8 %). De meeste industrietakken kenden eveneens een daling van de omzet. Drie bedrijfstakken kenden niettemin een nog sterkere omzetgroei in de eerste helft van 2023 dan in 2022, meer bepaald de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42; +18,2 %), de vervaardiging van kruiden en springstoffen (C20.51; +24,1 %) en de vervaardiging van kunstmatige en synthetische vezels (C20.6; +77,3 %).

De **investeringen** in de chemische nijverheid (C20) namen voor het derde jaar op rij toe in 2022 (+ 6,9 %) en bedroegen bijna 1,8 miljard euro, tegenover iets meer dan 1,6 miljard euro een jaar eerder, hetgeen een nieuwe piek vormt voor de periode 2018-2022. Twee derde (67,4 %) van die investeringen werden gerealiseerd door de vervaardiging van chemische basisproducten (C20.1). Deze branche kent een afname van de investeringen met 5,9 % in 2022 ten opzichte van 2021, voornamelijk toe te schrijven aan een afname van de investeringen in de vervaardiging van kunststoffen in primaire vormen (C20.16; -29,3 %). De meeste takken van de chemische nijverheid vertoonden nochtans een toename van de investeringen in 2022, maar het is de vervaardiging van andere chemische producten (C20.59; +58,1 %) die het meest tot de groei van de investeringen van de sector heeft bijgedragen in 2022.

In de loop van het eerste semester van 2023 stegen de investeringen fors ten opzichte van de eerste helft van 2022 (+41,2 %). Alle takken van de chemische nijverheid vertoonden daarnaast nog een groei van hun investeringen in de eerste helft van 2023.

De **productie** in de chemische nijverheid daalde met 6,9 % in 2022 naar het laagste peil voor de periode 2018-2022. Alle takken van de vervaardiging van chemische basisproducten (C20.1) vertoonden een afname van hun productie in 2022. De productie daalde daarnaast ook in de vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek (C20.3; -4,3 %). Daarentegen steeg de productie in de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4; +5,1 %) en in de vervaardiging van andere chemische producten n.e.g. (C20.59; +2,4 %). In de eerste helft van 2023 hield de daling van de productie verder aan in de chemische nijverheid (C20; -13,4 %). Alle takken van de chemische nijverheid noteerden een afname van de productie, met uitzondering van de vervaardiging van industriële gassen (C20.11; +8,9 %) en de vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek (C20.3; + 3,5 %). De productiedalingen in de eerste helft van 2023 variëren van 2,7 % voor de vervaardiging van synthetische rubber (C20.17) tot 39,5 % voor de vervaardiging van andere anorganische chemische basisproducten (C20.13).

De **productieprijzen** stegen met 33,7 % in de chemische nijverheid (C20) in 2022. Alle takken van de chemische nijverheid waarvoor de gegevens niet vertrouwelijk zijn, vertoonden een stijging van de productieprijzen in 2022. Een bijzonder sterke stijging van de productieprijzen werd genoteerd in de vervaardiging van andere anorganische chemische basisproducten (C20.13), waar de prijzen bijna verdubbelden in 2022. In de loop van de eerste zes maanden van 2023 stegen de productieprijzen in deze branche met 49,8 % ten opzichte van dezelfde periode van het jaar

ervoor. Echter kenden in de eerste helft van 2023 de productieprijzen in de chemische nijverheid een omgekeerde beweging, en wel een daling met 3,6 %. Ze werden voornamelijk naar beneden getrokken door de vervaardiging van andere organische chemische basisproducten (C20.14; -14,6 %) en door de vervaardiging van kunststoffen in primaire vormen (C20.16; -12,2 %).

Op het vlak van **tewerkstelling** kende de chemische nijverheid (C20) een lichte toename van het aantal arbeidsplaatsen (+2,4 % in 2022, meer bepaald 1.000 **arbeidsplaatsen** extra ten opzichte van 2021). De sector telt 43.003 jobs in 2022. De branche met de grootste toename van het aantal jobs is de vervaardiging van kunststoffen in primaire vormen (C20.16; +483 arbeidsplaatsen). Daarentegen kenden twee takken van de chemische nijverheid een afname van het aantal arbeidsplaatsen in 2022, met name de vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41; 13 arbeidsplaatsen minder) en de vervaardiging van andere chemische producten n.e.g. (C20.59; 16 arbeidsplaatsen minder). In het eerste kwartaal van 2023 nam het aantal jobs in de chemische nijverheid (C20) toe met 1,1 % ten opzichte van dezelfde periode van het jaar ervoor. Deze sector telde daarmee 43.158 jobs. De takken met de grootste toename van het aantal arbeidsplaatsen voor deze periode zijn de vervaardiging van kunststoffen in primaire vormen (C20.16; +222 jobs) en de vervaardiging van synthetische rubber (C20.17; +194 jobs).

Net als de werkgelegenheid nam ook de **loonmassa** toe in de chemische nijverheid (C20), met een stijging van 10,7 % ten opzichte van 2021. De loonmassa bedroeg ongeveer 2,8 miljard euro in 2022, tegenover 2,5 miljard euro in 2021, en haalde daarmee een piek voor de beschouwde periode. Met uitzondering van de vervaardiging van synthetische rubber (C20.17), die een daling van de loonmassa kende in 2022, kenden alle andere bedrijfstakken van de chemische nijverheid een stijgende beweging. De sterkste procentuele toename van de loonmassa ziet men in de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42; +15,3 %), terwijl de toename in waarde toe te schrijven is aan de vervaardiging van andere organische chemische basisproducten (C20.14; +98,7 miljoen). In het eerste kwartaal van 2023 bleef de loonmassa van de chemische nijverheid (C20) verder toenemen (+10,9 % op jaarbasis). De sterkste procentuele toename van de loonmassa wordt opgetekend in de vervaardiging van synthetische rubber (C20.17; +60,0 %), hetgeen een tegengewicht vormt voor de afname in 2022. Met uitzondering van de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6; -0,4 %) kenden daarnaast alle bedrijfstakken van de chemische nijverheid nog een toename van de loonmassa in het eerste kwartaal van 2023.

In 2022 vertoonde het **aantal werkgevers** in de chemische nijverheid (C20) een afname met 1 werkgever ten opzichte van 2021. Meer bepaald telde de sector 754 werkgevers in 2022. Terwijl het aantal werkgevers vrij stabiel bleef in de meeste bedrijfstakken, ziet men niettemin een afname met drie werkgevers in de vervaardiging van kunstmeststoffen en stikstofverbindingen (C20.15). De vervaardiging van kunststoffen in primaire vormen (C20.16) noteert daarentegen vijf werkgevers meer. In het eerste kwartaal van 2023 nam het aantal werkgevers van de chemische nijverheid sterker af en telde men 18 werkgevers minder. Mocht dit aantal niet meer terug gaan stijgen tijdens de rest van het jaar, dan zou de sector wel eens naar het laagste peil sinds jaren kunnen zakken. Dit resultaat is met name te wijten aan de afname van het aantal werkgevers in de vervaardiging van kunstmeststoffen en stikstofverbindingen (C20.15), dat ten opzichte van het jaar ervoor met 20 verminderd is. Dat betekent dat op een jaar tijd een derde van de werkgevers van de sector verdwenen is. We stellen niettemin een toename van het aantal werkgevers vast in verschillende bedrijfstakken van de sector.

Er werden zes **faillissementen** genoteerd in de chemische nijverheid (C20) in 2022. Dat is een toename met drie faillissementen ten opzichte van 2021, toen er drie ondernemingen failliet gingen. Vier van deze zes faillissementen zijn te vinden in de vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41), terwijl de twee andere zich situeren in de vervaardiging van andere chemische producten n.e.g. (C20.59). In de eerste helft van 2023 werden er twee faillissementen genoteerd, een vergelijkbare situatie met die in dezelfde periode van 2022. Deze twee faillissementen vindt men in de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42).

Er gingen twaalf **jobs verloren** in 2022 **ten gevolge van faillissementen** die genoteerd werden in de chemische nijverheid (C20). Negen van deze verloren jobs situeren zich in de vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41) terwijl de drie andere verloren gingen in de vervaardiging van andere chemische producten n.e.g. (C20.59). Net als de faillissementen kende het aantal verloren jobs als gevolg van faillissementen een stijging ten opzichte van 2021, toen er drie jobs verloren gingen. Het resultaat van 2022 is verre van het slechtste van de periode

2018-2022. In de loop van de eerste zes maanden van 2023 gingen er drie jobs verloren in de chemische nijverheid (C20), terwijl vier jobs verloren gingen in dezelfde periode van 2022. Die drie verloren jobs situeren zich in de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42).

De chemische nijverheid (C20) telt 1.041 **btw-plichtige ondernemingen** in 2022. Dat is een toename met 17 btw-plichtigen ten opzichte van 2021. Dankzij deze toename zet het aantal btw-plichtige ondernemingen in de chemische nijverheid zijn stijgende trend voort en wordt het beste resultaat gehaald voor de beschouwde periode. Deze toename van de btw-plichtigen is toe te schrijven aan de vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41) waar er acht meer btw-plichtige ondernemingen geteld werden dan in 2021, gevolgd door de vervaardiging van kunstmeststoffen en stikstofverbindingen (C20.15) met vijf extra btw-plichtigen. De vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41) is trouwens de branche van de chemische nijverheid die de meeste btw-plichtige ondernemingen telt (222 in 2022), gevolgd door de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42) met 187 btw-plichtige ondernemingen. Terwijl de meeste bedrijfstakken een stijgende beweging vertoonden van het aantal btw-plichtigen, daalde dit aantal daarentegen met twee eenheden in de vervaardiging van andere organische chemische basisproducten (C20.14), met een onderneming in de vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek (C20.3) en met een onderneming in de vervaardiging van kunstmatige en synthetische vezels (C20.6).

In 2022 werden er 72 **ondernemingen opgericht** in de chemische nijverheid (C20). Dat zijn er 31 minder ten opzichte van 2021, wat een piekjaar was, maar het is tegelijk het zwakste resultaat sinds 2019. De vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41) telde 25 nieuwe ondernemingen, en de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42) 22 nieuwe ondernemingen. Ondanks een groter aantal opgerichte ondernemingen in deze bedrijfstakken, kenden deze laatste toch een afname van het aantal oprichtingen van ondernemingen ten opzichte van 2021. Enkele takken richtten niettemin meer ondernemingen op in 2022.

Het aantal **geschrapte ondernemingen** kende een stijging in 2022 in de chemische nijverheid (C20). Deze telde 42 schrappingen van ondernemingen, dat zijn vier meer geschrapte ondernemingen dan in 2021. Deze schrappingen van ondernemingen vindt men voornamelijk in de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42) en in de vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen (C20.41), met respectievelijk 16 en 14 schrappingen in 2022. Deze twee takken vertoonden verder een toename van het aantal geschrapte ondernemingen ten opzichte van 2021. Daarentegen kenden verschillende takken van de chemische nijverheid een afname van het aantal geschrapte ondernemingen in 2022.

De **uitvoer** groeide met 26,6 % in 2022 in de chemische nijverheid (C20) en haalde een bedrag van 100,5 miljard euro. Dat is het hoogste cijfer van de beschouwde periode (2018-2022). De uitvoer binnen de EU steeg met 26,8 % naar een bedrag van 74,9 miljard euro, terwijl de uitvoer naar buiten de EU toenam met 25,9 % naar een bedrag van 25,7 miljard euro. Het is de uitvoer van andere organische chemische basisproducten (C20.14) die de sterkste stijging in waarde optekende in 2022 (+7 miljard euro), terwijl de grootste groei opgetekend werd door de uitvoer van industriële gassen (C20.11; +87,2 %). Enkel de uitvoer van etherische oliën (C20.53) vertoonde een daling in 2022 (-2,0 %). In de loop van de eerste zes maanden van 2023 daalde de uitvoer van chemische producten met 18,2 % vergeleken met het jaar ervoor. De meeste takken van de chemische nijverheid vertoonden trouwens een afname van hun uitvoer in de eerste helft van 2023.

In 2022 zijn de **voornaamste exportmarkten** van België voor de chemische nijverheid (C20) Duitsland (23 miljard euro), Nederland (14,2 miljard euro) en Frankrijk (12,6 miljard euro). De uitvoer van chemische producten naar deze drie landen is goed voor bijna de helft (49,5 %) van de Belgische uitvoer van de chemische nijverheid. Het Verenigd Koninkrijk (3,5 miljard euro) komt op de 7^e plaats in de rangschikking van afzetmarkten voor deze industrie. De uitvoer naar alle landen van de top 10 kende een stijging in 2022, met groeicijfers van 7,8 % voor de uitvoer naar China tot 36,7 % voor die naar de Verenigde Staten.

De **invoer** nam toe met 15,8 % in 2022 voor de chemische nijverheid (C20) en haalde een bedrag van 80,4 miljard euro, het hoogste bedrag voor de waarnemingsperiode (2018-2022). De invoer binnen de EU steeg met 4,2 % naar 46,6 miljard euro, terwijl de invoer naar buiten de EU een forsere groei kende (+36,7 %) en steeg naar 33,9 miljard euro. De invoer van andere chemische

producten n.e.g. (C20.59) kende de grootste toename (+3,5 miljard euro), gevolgd door de invoer van kunststoffen in primaire vormen (C20.16; + 2,8 miljard euro) en de invoer van kunstmeststoffen en stikstofverbindingen (C20.15; +2,3 miljard euro). De invoer ging evenwel in dalende lijn voor de andere chemische organische basisproducten (C20.14; -792 miljoen euro) en voor kruit en springstoffen (C20.51; -3,2 miljoen euro). In de loop van de eerste zes maanden van 2023 daalde de totale invoer van de chemische nijverheid met 13,1 % ten opzichte van de eerste helft van 2022. Terwijl de invoer van verschillende takken van de industrie de stijgende beweging van 2022 voortzette, kenden andere takken een afname in de eerste helft van 2023. Het betreft dalingen van 2,9 % voor de invoer van synthetische rubber (C20.17) tot 37,6 % voor de invoer van kunstmeststoffen en stikstofverbindingen (C20.15).

In 2022 waren de **voornaamste invoerpartners** voor de Belgische chemische nijverheid (C20) Nederland (16,5 miljard euro), Duitsland (14,7 miljard euro) en de Verenigde Staten (10,3 miljard euro). Meer dan de helft van de Belgische invoer van chemische producten (51,5 %) is afkomstig van deze drie landen. Het Verenigd Koninkrijk (3,8 miljard euro) vormt de 5^e belangrijkste invoerpartner. Ten opzichte van 2021 daalde de invoer vanuit Duitsland (-23,3 %), waardoor dit land de eerste plaats in de rangschikking van leveranciers van chemische producten voor België verloor. Daarentegen nam de invoer toe voor de negen andere partners van de top 10, met stijgingen van 16,5 % voor de invoer vanuit Singapore tot 90,8 % voor de invoer vanuit China.

De **handelsbalans** tot slot verbeterde voor de chemische nijverheid (C20), met een saldo dat in 2022 verdubbelde, van 9,9 miljard euro in 2021 naar 20,1 miljard euro in 2022. Dat is het grootste overschot van de waarnemingsperiode (2018-2022). Dat resultaat is met name toe te schrijven aan de vervaardiging van kunststoffen in primaire vormen (C20.16), die een handelsoverschot kent van 12,1 miljard euro in 2022. De meeste takken van de chemische nijverheid vertoonden verder een handelsoverschot in 2022, behalve drie takken: de vervaardiging van andere organische chemische basisproducten (C20.14; -1,5 miljard euro), de vervaardiging van parfums en toiletartikelen (C20.42; -43,9 miljoen euro) en de vervaardiging van etherische oliën (C20.53; -264,2 miljoen euro). In de loop van de eerste zes maanden van 2023 verslechterde het saldo op de handelsbalans evenwel, hoewel deze een overschot blijft vertonen met 6,3 miljard euro. Dat resultaat is met name toe te schrijven aan de vervaardiging van andere organische chemische basisproducten (C20.14; -2,9 miljard euro), waarvoor het handelstekort sterk gestegen is.

Besluit:

De chemische nijverheid (C20) kende enigszins gemengde resultaten in 2022. Terwijl verschillende indicatoren gunstig evolueerden en zelfs het beste resultaat van de beschouwde periode haalden, zoals de omzet, de investeringen, het aantal arbeidsplaatsen, de loonmassa, het aantal btw-plichtigen, de uitvoer, de invoer en het handelsoverschot, kenden andere indicatoren daarentegen een ongunstig verloop. We vermelden hier wel bij dat 2022 in het teken stond van een zeer forse inflatie en dat bijgevolg sommige indicatoren (zoals de omzet en ook de buitenlandse handel) zeker een prijseffect omvatten.

De chemische nijverheid kende daarnaast een vermindering van de industriële productie, maar ook een vermindering van het aantal werkgevers met 1 werkgever. De ondernemingsdynamiek evolueerde bijzonder ongunstig in 2022: het aantal opgerichte ondernemingen kende een daling, terwijl het aantal geschrapte ondernemingen toenam, waardoor het netto saldo « oprichtingen-schrappingen » daalde. Het aantal failliet verklaarde ondernemingen nam eveneens toe, net als het aantal verloren jobs als gevolg van deze faillissementen.

In het eerste deel van 2023 verslechterde de situatie van de chemische nijverheid enigszins. Terwijl de tewerkstelling veerkracht vertoonde in het eerste kwartaal van 2023 en de investeringen een stijging vertoonden in het eerste half jaar van 2023, gaan de meeste andere indicatoren erop achteruit. Zo nam de omzet in de loop van het eerste kwartaal af en bleef de productie verder afnemen, evenals het aantal werkgevers, dat fors afnam in de loop van het eerste kwartaal. De dynamiek van de buitenlandse handel nam eveneens af, zowel bij de uitvoer als bij de invoer. Het saldo van de handelsbalans nam daarnaast ook af, hoewel er nog steeds een overschot opgetekend wordt.

Farmaceutische industrie (C21)

In 2022 kende de farmaceutische industrie (C21) een stijging van zijn **omzet** ten opzichte van 2021 (+1,7 %). De omzet bedroeg 20,9 miljard euro tegenover 20,5 miljard euro een jaar eerder, ook het beste resultaat voor de periode 2018-2022. De omzet van de sector wordt voornamelijk gerealiseerd door de groep vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2), die in 2022 goed is voor meer dan 97 % van de omzet van de farmaceutische industrie (C21). In de eerste helft van 2023 steeg de omzet echter met 3,1 % voor de sector, in vergelijking met dezelfde periode het jaar voordien.

De **investeringen** van de farmaceutische industrie (C21) stegen voor het vierde opeenvolgende jaar in 2022 (+20,9 %) en bedroegen 896,7 miljoen euro tegenover 741,8 miljoen euro een jaar eerder, ook een hoogtepunt voor de periode 2018-2022. Daarbij werden 92 % van die investeringen gerealiseerd in de afdeling van de farmaceutische producten (C21.2). Deze stijgende lijn zette zich door, want in de eerste helft van 2023 stegen de investeringen voor de farmaceutische industrie (C21) met 18,3 % ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien.

De **productie** van de farmaceutische industrie (C21) steeg met 1,8 % in 2022, waarmee deze de stijgende trend voortzette en het hoogste peil bereikte voor de beschouwde periode (2018-2022). Dit resultaat is enkel te danken aan de stijging van de productie van farmaceutische producten (C21.2; +1,9 %), terwijl de productie van farmaceutische grondstoffen (C21.1) een daling optekende in 2022 (-4,8 % ten opzichte van 2021). In de eerste helft van 2023 kende de productie van de farmaceutische industrie (C21) evenwel een daling met 12 % ten opzichte van dezelfde periode van 2022, waarmee de stijgende trend onderbroken werd. De vermindering van de productie stelt men zowel vast voor de farmaceutische grondstoffen (C21.1; -1,1 %) als voor de farmaceutische producten (C21.2; -12,1 %).

De **productieprijzen** stegen in 2022 met 2,1 % voor de farmaceutische industrie (C21), en stegen tijdens de eerste helft van 2023 met 1,7 %, ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien.

De **tewerkstelling** in de farmaceutische industrie (C21) kende een stijging volgens de benadering in **arbeidsplaatsen** (+4,7 % in 2022). De sector telt bijgevolg 34.781 arbeidsplaatsen in 2022. De vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1) bestrijkt 2.038 arbeidsplaatsen en de vervaardiging van farmaceutische bereidingen (C21.2) 32.743 arbeidsplaatsen. In 2022 stegen deze respectievelijk met 15 % (C21.1) en 4,1 % (C21.2), en in de eerste drie maanden van 2023, ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien, met 25,3 % (C21.1) en 2,8 % (C21.2).

Zoals de tewerkstelling, groeide de **loonmassa** in de farmaceutische industrie (C21) met 8,2 % ten opzichte van 2021. De loonmassa bedroeg bijna 2,5 miljard euro in 2022, tegenover ongeveer 2,3 miljard euro in 2021. Ongeveer 95 % van de loonmassa in 2022 komt uit de farmaceutische producten (C21.2). Tijdens de eerste drie maanden van 2023 liet, ten opzichte van dezelfde periode in 2022, de farmaceutische industrie (C21) een stijging optekenen van 7,2 %.

In 2022 kende het aantal **werkgevers** in de farmaceutische industrie (C21) een daling (-0,7 %). Hiermee waren er 167 werkgevers in de farmaceutische industrie (C21) in 2022. De eerste drie maanden van 2023 liet een daling optekenen van het aantal werkgevers voor de farmaceutische industrie (C21; 163 werkgevers tegenover 169 werkgevers een jaar ervoor).

Er werden 3 ondernemingen **failliet verklaard** in 2022 in de farmaceutische industrie (C21), in de periode 2018-2021 waren dit er telkens één. In de eerste helft van 2023 werden geen faillissementen opgetekend in de farmaceutische industrie.

De **verloren jobs ten gevolge van faillissementen** stegen in de farmaceutische industrie (C21) tussen 2021 en 2022, waarbij de faillissementen tot het verlies van 83 jobs leidden. De jaren voordien (2018-2021) gingen er telkens slechts één of twee banen verloren naar aanleiding van faillissementen. In de eerste helft van 2023 waren er geen faillissementen en dus geen verloren jobs ten gevolge van faillissementen.

De farmaceutische industrie (C21) noteerde een toename met twee **btw-plichtige ondernemingen** in 2022, waarmee de stijgende trend werd voortgezet. Ze telt dan 247 btw-plichtige ondernemingen, het beste resultaat voor de waarnemingsperiode. De toename van het aantal btw-plichtige ondernemingen is enkel te danken aan vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1), hier kwamen er immers 7 bij in 2022.

In 2022 telde de farmaceutische industrie (C21) 25 nieuw **opgerichte ondernemingen**, dat zijn 4 ondernemingen minder dan in 2021. De vervaardiging van farmaceutische basisproducten (C21.1) telde 15 nieuwe ondernemingen, vier meer dan in 2021, terwijl de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2), met 10 opgerichte ondernemingen, 8 minder telde.

De farmaceutische industrie (C21) noteerde 7 **schrappingen van ondernemingen** in 2022, dat zijn 10 schrappingen minder ten opzichte van 2021. De vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1) telde 2 schrappingen van ondernemingen, 6 minder dan in 2021, terwijl de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2) 5 schrappingen telde, 4 minder dan in 2021.

In 2022 steeg de **uitvoer** van de farmaceutische industrie (C21) met 18,4 % tot het hoogste niveau in de periode 2018-2022. In de eerste helft van 2023 daalde die echter met 19,9 % ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien, waarmee een einde kwam aan verschillende jaren van groei. De voornaamste **exportmarkten** van de farmaceutische industrie (C21) in 2022 waren de Verenigde Staten (18,5 miljard euro), Duitsland (16 miljard euro) en Japan (7,9 miljard euro). De uitvoer naar die drie landen was goed voor 41,8 % van de Belgische uitvoer van farmaceutische producten in 2022. Opvallend is dat de Verenigde Staten de koppositie overnamen van Duitsland, ten opzichte van het jaar voordien en dat Japan de derde plaats overnam van Frankrijk. Het Verenigd Koninkrijk (5,3 miljard euro) staat op de 6^e plaats in de rangschikking van afzetmarkten van de Belgische farmaceutische industrie. Ten opzichte van 2021 steeg de uitvoer naar alle bestemmingen uit de top 10.

Wat de **invoer** betreft, steeg deze in 2022 met 24,2 % voor de farmaceutische industrie (C21). Hiermee bereikte die een nominale waarde van 79,3 miljard euro in 2022. Dat was het hoogste nominale niveau van de waargenomen periode (2018-2022). In de eerste helft van 2023 steeg deze met 4,6 % ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien. In 2022 waren de **voornaamste invoerpartners** van België voor de farmaceutische industrie (C21) Ierland (17,8 miljard euro), Spanje (13,5 miljard euro) en Italië (10 miljard euro). Spanje neemt hiermee de tweede plaats over van de Verenigde Staten. De invoer van farmaceutische producten vanuit die drie landen vertegenwoordigde 52,2 % van de Belgische invoer van de farmaceutische industrie in 2022.

Wat de **handelsbalans** betreft verbeterde die voor de farmaceutische industrie (C21) dankzij de groep farmaceutische producten (C21.2). Het handelsoverschot voor de farmaceutische industrie (C21) bedroeg bijna 22 miljard euro in 2022, terwijl dit 21,7 miljard euro bedroeg in 2021. De groep die in absolute termen het grootste vooruitgang boekte waren de farmaceutische producten (C21.2; +2,4 miljard euro), terwijl de groep die de meeste achteruitgang boekte in absolute termen de farmaceutische grondstoffen waren (C21.1; -2,1 miljard euro). Tijdens de eerste helft van 2023, vergeleken met dezelfde periode het jaar voordien, verslechterde de handelsbalans van de farmaceutische industrie (C21) sterk., voornamelijk als gevolg van een sterke daling van de uitvoer. Deze ging van een overschot van 13 miljard euro in de eerste zes maanden van 2022 naar een overschot van 1,6 miljard euro in de eerste helft van 2023.

Besluit:

De farmaceutische industrie (C21) kende in 2022 globaal een zeer goed jaar. Onder de elementen die de positieve evolutie van de farmaceutische industrie ondersteunden vinden we met name een toename van de omzet van de sector evenals een toename van de investeringen en een intensievere productie. De productieprijzen stegen echter. De farmaceutische industrie telde bovendien een groter aantal arbeidsplaatsen en noteerde een grotere loonmassa. Er waren echter minder oprichtingen van ondernemingen, maar nog minder schrappingen waardoor het aantal btw-plichtige ondernemingen een stijging kende. De buitenlandse handel van de farmaceutische industrie was ook dynamisch en noteerde groeicijfers zowel voor de invoer als voor de uitvoer. Daarnaast verbeterde het saldo op de handelsbalans.

Ondanks het succes van die indicatoren in 2022 verslechterde de situatie wat met enkele data voor de eerste maanden van 2023. Het aantal werkgevers daalde door de faillissementen en het daarmee gepaard gaande banenverlies, de uitvoer nam af, en de productie van de sector daalde tijdens het eerste semester van 2023

Kunststof- en rubberindustrie (C22)

In 2022 bedroeg de **omzet** in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) 11 miljard euro, dat is een groei met 8,3 % ten opzichte van 2021 maar ook het beste resultaat voor de hele waarnemingsperiode. Het grootste deel van de omzet van deze sector komt uit de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2), goed voor 90 % van de omzet. In 2022 steeg de omzet hier met 7,3 % naar 9,9 miljard euro. De omzet in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1) kende eveneens een stijging in 2022 (+18 %) en haalde een bedrag van 1,1 miljard euro. In de loop van de eerste helft van 2023 vertoonde de omzet een daling, zowel voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1; -4,8 % vergeleken met het jaar ervoor) als voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; -7,3 %).

De **investeringen** in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) waren minder intensief in 2022 dan in 2021. Ze bedroegen 335,8 miljoen euro, minder dan de 347,4 miljoen euro het jaar voordien. De investeringen van de sector komen merendeels uit de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2), goed voor 90,5 % van de investeringen in 2022. De investeringen in deze subsector bedroegen 304 miljoen euro, terwijl die in de vervaardiging van producten van rubber 31,9 miljoen euro bedroegen. De investeringen voor beide subsectoren daalden in 2022, met respectievelijk een daling van 1,6 % (C22.2) en van 17,1 % (C22.1). In de eerste helft van 2023 stegen de investeringen bij de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; +7,8 %) en daalden die bij de vervaardiging van producten van rubber (C22.1; -35,1 %).

Na een piek in 2021 daalde de **productie** in de vervaardiging van producten van rubber en van kunststof (C22) in 2022 met 4,2 % ten opzichte van het jaar ervoor. Bovendien kent de productie zowel een daling voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1; -0,6 %) als voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; -4,6 %). Met uitzondering van een toename van de productie in de vervaardiging van banden en loopvlakvernieuwing (C22.11; +11,9 %) vertoonden alle takken van de sector een negatief verloop van hun productie in 2022. De daling van de productie zet zich ook verder door in de loop van de eerste zes maanden van 2023, waarbij de productie in de vervaardiging van producten van rubber en van kunststof (C22) een nog forsere daling vertoonde (-5,2 %). Weliswaar kende de productie daarbij een stijging in de vervaardiging van banden en loopvlakvernieuwing (C22.11; +4,7 % op jaarbasis) en in de vervaardiging van andere producten van kunststof (C22.29; +3,0 %), maar ze kende een daling in alle andere takken.

De **productieprijzen** in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) vertoonden een stijging in 2022 (+15,6 %) na een eveneens sterke stijging in 2021 (+12 %). Die toename van de productieprijzen vindt haar oorsprong zowel in de stijging van de productieprijzen in de vervaardiging van producten van rubber (C22.1; +10,9 %) als in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; +16,1 %). Die sectoren noteerden voor de rest een piek in 2022 voor de waarnemingsperiode. Die stijgingen van de productieprijzen hielden aan in de loop van het eerste half jaar van 2023 (vergeleken met het jaar ervoor). De stijging van de productieprijzen loopt op tot 1,8 % voor de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22), door een stijging van de productieprijzen met 9,9 % voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1) en een stijging met 0,9 % voor die van de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2).

De **tewerkstelling** daalde met 268 arbeidsplaatsen in 2022 in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22). De sector telt dan 21.474 arbeidsplaatsen in 2022. De vervaardiging van producten van kunststof (C22.2) telt het grootste aantal arbeidsplaatsen, met 19.166 banen, tegenover 2.309 banen voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1). Beiden lieten een daling optekenen in 2022, namelijk met -1,9 % (C22.1) en -1,2 % (C22.2). De daling van het aantal arbeidsplaatsen ten opzichte van een jaar zet zich voort in het eerste kwartaal van 2023, met een daling van 3,6 % van het aantal arbeidsplaatsen in vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22). Dit geldt ook voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; -4,1 %), maar niet voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1), waar het aantal arbeidsplaatsen in deze periode met 1,2 % is toegenomen.

In 2022 nam de **loonmassa** toe met 19,3 % ten opzichte van 2021 in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22). Die bereikte daarmee een nieuwe piek voor de waarnemingsperiode, met 566,1 miljoen euro. De loonmassa komt voornamelijk voort uit de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; 507,4 miljoen euro). Die trend zette zich niet voort in het eerste kwartaal van 2023.

Het aantal **werkgevers** in de sector vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) bleef relatief stabiel in 2022, met 16 werkgevers minder dan in 2021. De sector telt dan 838 werkgevers in 2022, waarvan 743 in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2). Deze trend zette zich voort in het eerste kwartaal van 2023 voor beide sectoren (C22.1; -4,2 % en C22.2; -1,1 %).

De vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) telt 966 **btw-plichtige ondernemingen** in 2022. Dat zijn er 11 meer dan in 2021 en daarmee wordt de stijgende trend voortgezet die sinds enkele jaren vastgesteld wordt. Tegelijk wordt het beste resultaat voor de beschouwde periode gehaald. De vervaardiging van producten van kunststof (C22.2), dominerend in de btw-plichtigen van de sector, telde 10 bijkomende btw-plichtige ondernemingen ten opzichte van 2021, en telde er 880 in totaal.

In 2022 noteerde de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) de **oprichting** van 53 ondernemingen, vier minder dan in 2021. Er werden 48 ondernemingen opgericht in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2) in 2022.

De vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) telde 33 **schrappingen** van ondernemingen in 2022. Dat zijn er 9 minder dan in 2021. Er werden hiervan 32 ondernemingen geschrapt in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2; 8 minder dan in 2021).

Er werden drie **faillissementen** geteld in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) in 2022. Dat is de helft van in 2021. Deze faillissementen situeerden zich allen in de in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2). In de eerste helft van 2023 werden 3 faillissementen opgetekend in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22), 2 faillissementen meer dan in dezelfde periode van 2022, één in elk van beide sectoren.

In 2022 gingen er 89 **jobs verloren ten gevolge van faillissementen** in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22), tegenover 52 in 2021. Deze banenverliezen situeerden zich allen in de in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2). In de eerste helft van 2023 werden 12 banenverlies door faillissementen opgetekend in de productie van rubber- en kunststofproducten (C22), 6 meer dan tijdens dezelfde periode in 2022. Die de 6 banenverliezen zijn verdeeld over de twee sectoren (C22.1; 5 banenverlies en C22.2; 7 bannenverlies).

De **uitvoer** van producten van rubber- of kunststof (C22) steeg met 9,8 % in 2022 en haalde een nieuwe piek voor de waarnemingsperiode met 13,4 miljard euro. Deze uitvoer is grotendeels bestemd voor de Europese binnenmarkt, goed voor om en bij de 10,4 miljard euro. In de eerste helft van 2023 daalde deze echter met 3,8 % ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien, waarmee een einde kwam aan 2 jaren van groei.

In 2022 waren de **voornaamste exportpartners** van België voor producten van rubber of kunststof (C22) Frankrijk (2,5 miljard euro), Duitsland (2,4 miljard euro) en Nederland (1,9 miljard euro). De Belgische uitvoer van producten van rubber of kunststof naar deze drie landen samen was goed voor bijna de helft (50,5 %) van de uitvoer van de sector. Het Verenigd Koninkrijk neemt de 4^e plaats in met 733 miljoen euro.

De **invoer** van producten van rubber- of kunststof (C22) leefde eveneens op in 2022 en steeg met 11,4 % vergeleken met het jaar ervoor naar 12,3 miljard euro, het beste resultaat voor de waarnemingsperiode. België voert producten van rubber of kunststof (C22) voornamelijk in vanuit de binnen-Europese markt, goed voor een bedrag van 8,4 miljard euro. In de eerste helft van 2023 daalde die met 5 % ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien, waarmee een einde kwam aan 2 jaren van groei.

In 2022 waren de **voornaamste invoerpartners** van België voor producten van rubber- of kunststof (C22) Duitsland (2,1 miljard euro), Nederland (1,9 miljard euro) en Frankrijk (1,4 miljard euro). Samen was de invoer van die producten vanuit de drie landen goed voor 44,4 % van de invoer van de sector in 2022. China (1,2 miljard euro) neemt de vierde plaats in.

In 2022 verslechterde het **saldo op de handelsbalans** in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) maar bleef het positief, met een handelsoverschot van om en bij de 1,1 miljard euro. Ondanks een daling van de uitvoer en de invoer in de eerste helft van 2022 verbeterde de handelsbalans in deze periode ten opzichte van dezelfde periode de jaar ervoor.

Besluit:

De sector vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22) kende in 2022 een gemengd jaar. De meeste economische indicatoren stegen opnieuw en verschillende ervan bereikten hun beste resultaten over de observatieperiode, terwijl andere een minder gunstige trend volgden. Vooral de omzet, de loonmassa en het aantal btw-plichtige ondernemingen groeiden. Dat geldt ook voor de uitvoer en de invoer, die voordeel haalden uit een opleving van de wereldwijde bedrijvigheid. Aan de andere kant zijn het aantal banen en werkgevers gedaald, en zijn er fors meer jobs verloren gegaan door faillissementen. De schrappingen van ondernemingen namen fel af. De productie daalde ook in 2022. Het saldo van de handelsbalans daalde licht, maar blijft overwegend positief. In het eerste deel van 2023 vertoonden de meeste indicatoren helaas een negatiever verloop.

3.4. Sectorfiches

Chemische industrie, farmaceutische industrie en kunststof- en rubberindustrie (C20-C22)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer “Chemische industrie, farmaceutische industrie en kunststof- en rubberindustrie” (C20-C22) de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vormen, de vervaardiging van verdelingsmiddelen en van andere chemische producten voor de landbouw, de vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek, de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen, de vervaardiging van andere chemische producten, de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels, de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen, de vervaardiging van farmaceutische producten, de vervaardiging van producten van rubber en de vervaardiging van producten van kunststof.

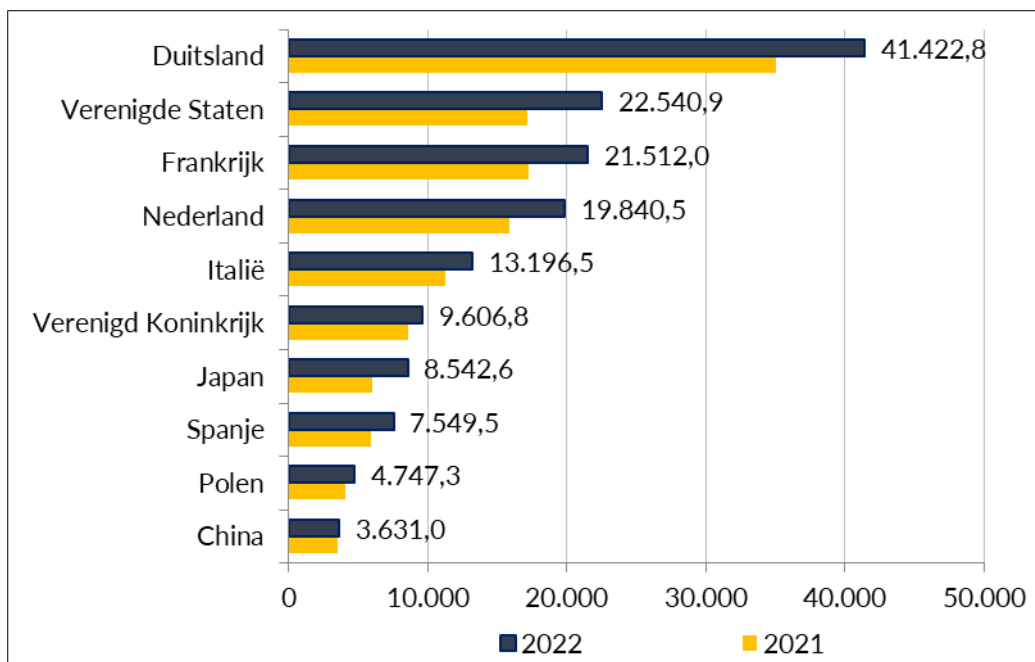
Tabel 3-1. Voornaamste economische indicatoren in de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22)

C20-C22		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	65.509,7	64.921,3	60.723,5	73.345,5	87.544,4	44.293,8	39.446,5
			-0,9%	-6,5%	20,8%	19,4%		-10,9%
	Investerings (btw)	2.112,9	2.177,8	2.342,5	2.737,3	2.994,2	1.313,4	1.705,1
			3,1%	7,6%	16,9%	9,4%		29,8%
Productie-index		118,2	129,2	134,1	194,8	188,2	190,0	167,9
			9,3%	3,8%	45,2%	-3,4%		-11,7%
Productieprijzen-index		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
Tewerkstelling	Arbeitsplaatsen	92.145	93.680	95.140	96.979	99.258	98.784	99.833
			1,7%	1,6%	1,9%	2,4%		1,1%
	Loonmassa	5.100,0	5.303,6	5.432,2	5.697,4	6.255,9	1.513,5	1.609,4
Aantal werkgevers			4,0%	2,4%	4,9%	9,8%		6,3%
		1.770	1.773	1.771	1.777	1.759	1.761	1.725
			0,2%	-0,1%	0,3%	-1,0%		-2,0%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Ondernemerschap	Oprichtingen	129	144	162	189	150	n.a.	n.a.
			11,6%	12,5%	16,7%	-20,6%		
	Schrappingen	82	93	80	97	82	n.a.	n.a.
			13,4%	-14,0%	21,3%	-15,5%		
	Btw-plichtige ondernemingen	2.046	2.068	2.132	2.224	2.254	n.a.	n.a.
			1,1%	3,1%	4,3%	1,3%		
	Faillissementen	11	14	11	10	12	5	5
Buitenlandse handel (communautair concept)			27,3%	-21,4%	-9,1%	20,0%		0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	93	119	206	45	184	53	15
			28,0%	73,1%	-78,2%	308,9%		-71,7%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Totaal uitvoer	131.350,3	133.325,4	132.913,5	177.185,4	215.253,2	108.128,3	88.625,6
			1,5%	-0,3%	33,3%	21,5%		-18,0%
	Uitvoer intra-EU27	84.067,0	82.141,9	78.533,6	107.317,9	129.865,3	66.525,5	54.566,6
			-2,3%	-4,4%	36,7%	21,0%		-18,0%
	Uitvoer extra-EU27	47.283,3	51.183,4	54.379,9	69.867,5	85.388,0	41.602,8	34.059,0
			8,2%	6,2%	28,5%	22,2%		-18,1%
	Totaal invoer	106.863,4	107.847,6	104.875,1	144.351,3	172.020,2	84.079,0	79.979,7
			0,9%	-2,8%	37,6%	19,2%		-4,9%
	Invoer intra-EU27	65.333,8	64.901,7	65.118,7	97.467,9	112.683,4	54.359,4	50.184,7
			-0,7%	0,3%	49,7%	15,6%		-7,7%
	Invoer extra-EU27	41.529,6	42.945,8	39.756,4	46.883,5	59.336,7	29.719,6	29.795,0
			3,4%	-7,4%	17,9%	26,6%		0,3%
	Handelsbalans	24.486,9	25.477,8	28.038,4	32.834,0	43.233,0	24.049,3	8.645,9

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-1. Handelspartners bij de uitvoer voor de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22)

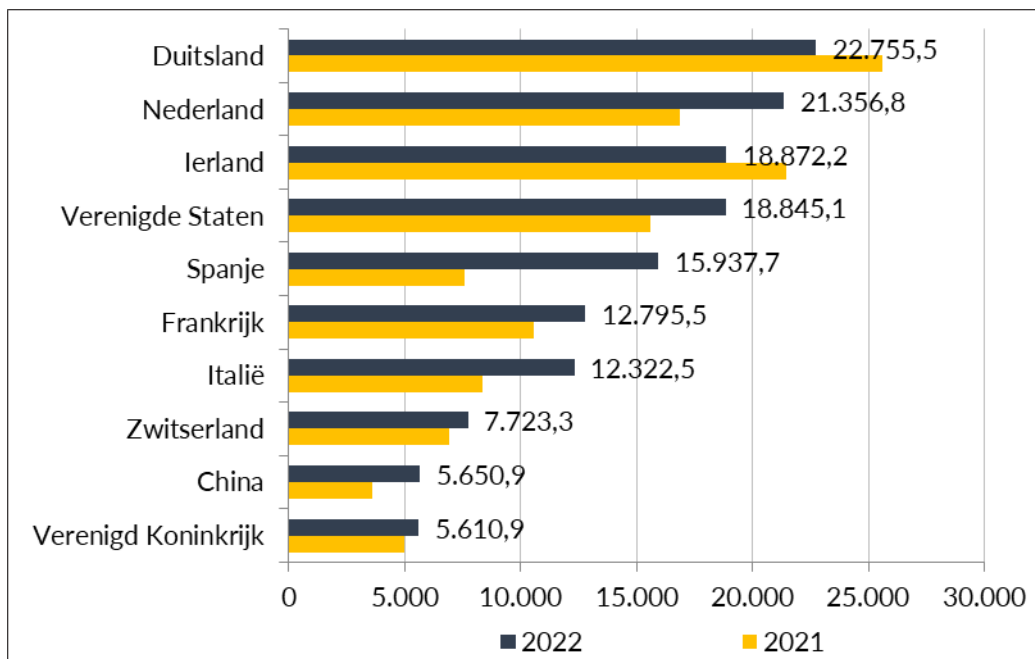
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-2. Handelspartners bij de invoer voor de chemische industrie, de farmaceutische industrie en de vervaardiging van producten van kunststof en rubber (C20-C22)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van chemische producten (C20)

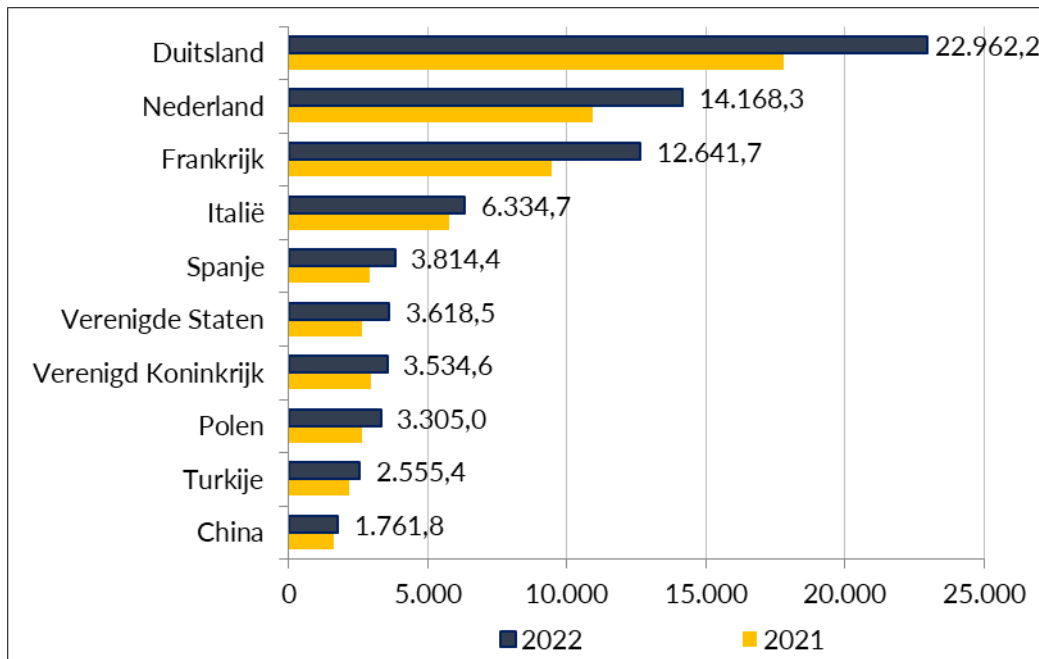
Volgens Statbel omvat die afdeling de bewerking van organische en anorganische grondstoffen door een chemisch procedé en de vorming van producten. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de vervaardiging van chemische basisproducten in de eerste groep en de vervaardiging van intermediaire en eindproducten door verdere verwerking van chemische basisproducten in de overige klassen.

Tabel 3-2. Voornaamste economische indicatoren in de chemische industrie (C20)

	C20	2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	37.591,0	36.302,9	32.456,2	42.664,6	55.672,9	28.294,9	23.537,7
			-3,4%	-10,6%	31,5%	30,5%		-16,8%
	Investerings (btw)	1.268,1	1.267,4	1.427,5	1.648,1	1.761,7	765,1	1.080,3
			-0,1%	12,6%	15,5%	6,9%		41,2%
	Productie-index	105,7	100,8	99,9	106,3	99,0	106,1	91,9
Tewerkstelling			-4,6%	-0,9%	6,5%	-6,9%		-13,4%
	Productieprijzen-index	122,9	118,2	107,7	136,3	182,3	179,7	173,3
			-3,8%	-8,9%	26,6%	33,7%		-3,6%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
	Arbeitsplaatsen	40.995	41.330	41.523	42.003	43.003	42.681	43.158
Ondernemerschap			0,8%	0,5%	1,2%	2,4%		1,1%
	Loonmassa	2.354,9	2.434,7	2.446,5	2.509,2	2.778,3	636,5	705,7
			3,4%	0,5%	2,6%	10,7%		10,9%
	Aantal werkgevers	740	745	744	755	754	754	736
			0,6%	-0,1%	1,4%	-0,1%		-2,4%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Oprichtingen	68	85	90	103	72	n.a.	n.a.
			25,0%	5,9%	14,4%	-30,1%		
	Schrappingen	42	43	42	38	42	n.a.	n.a.
			2,4%	-2,3%	-9,5%	10,5%		
	Btw-plichtige ondernemingen	877	917	951	1.024	1.041	n.a.	n.a.
			4,6%	3,7%	7,7%	1,7%		
	Faillissementen	7	5	5	3	6	2	2
			-28,6%	0,0%	-40,0%	100,0%		0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	40	88	194	3	12	4	3
			120,0%	120,5%	-98,5%	300,0%		-25,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Totaal uitvoer	75.431,6	69.962,0	63.523,6	79.416,4	100.544,8	52.112,7	42.626,2
			-7,3%	-9,2%	25,0%	26,6%		-18,2%
	Uitvoer intra-EU27	55.500,3	50.526,3	44.802,9	59.015,2	74.857,4	39.251,8	31.609,9
			-9,0%	-11,3%	31,7%	26,8%		-19,5%
	Uitvoer extra-EU27	19.931,3	19.435,7	18.720,7	20.401,2	25.687,4	12.860,9	11.016,2
			-2,5%	-3,7%	9,0%	25,9%		-14,3%
	Totaal invoer	58.369,6	53.197,8	46.835,0	69.465,3	80.418,7	41.776,7	36.322,4
			-8,9%	-12,0%	48,3%	15,8%		-13,1%
	Invoer intra-EU27	34.918,7	30.966,1	27.685,1	44.703,1	46.558,8	24.604,7	22.737,0
			-11,3%	-10,6%	61,5%	4,2%		-7,6%
	Invoer extra-EU27	23.450,8	22.231,7	19.149,9	24.762,2	33.859,9	17.172,0	13.585,3
			-5,2%	-13,9%	29,3%	36,7%		-20,9%
	Handelsbalans	17.062,1	16.764,2	16.688,6	9.951,0	20.126,1	10.336,1	6.303,8

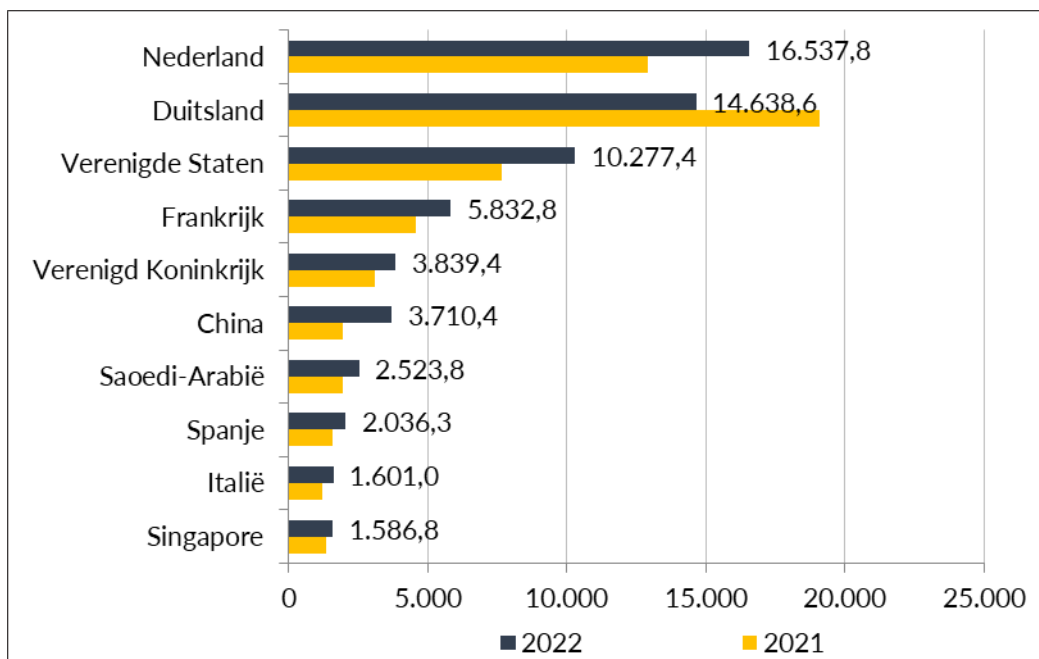
Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-3. Handelspartners bij de uitvoer voor de chemische industrie (C20)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-4. Handelspartners bij de invoer voor de chemische industrie (C20)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm" (C20.1) de vervaardiging van industriële gassen, kleurstoffen en pigmenten, andere anorganische chemische basisproducten, andere organische chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, kunststoffen in primaire vormen en synthetische rubber in primaire vormen.

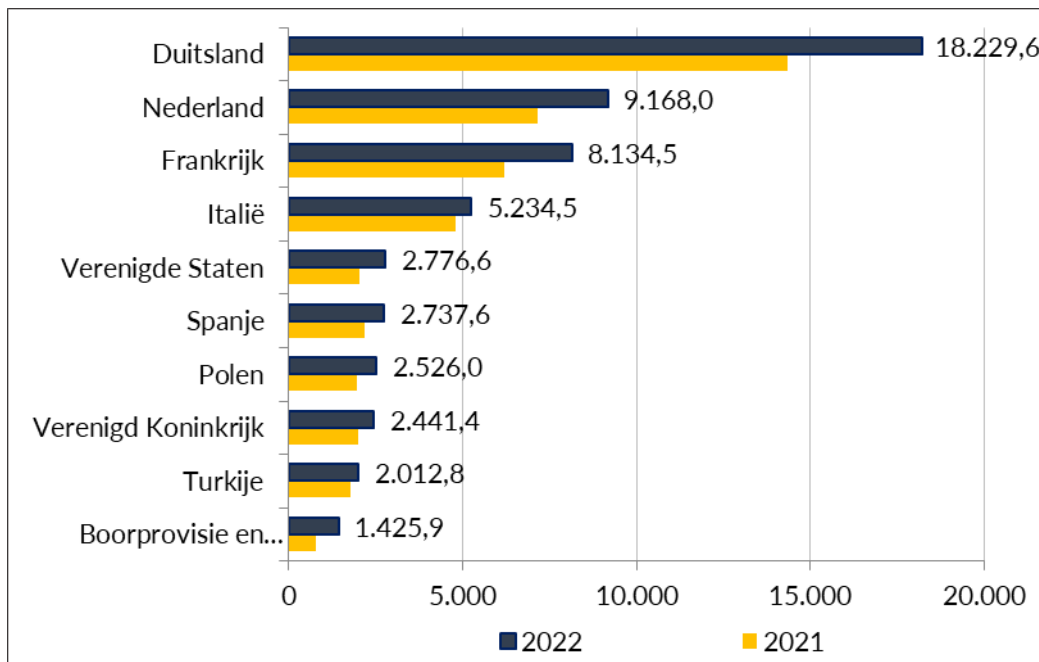
Tabel 3-3. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)

C20.1		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	28.654,3	26.781,1	23.814,5	33.019,1	44.079,4	22.688,2	17.837,6
			-6,5%	-11,1%	38,7%	33,5%		-21,4%
	Investerings (btw)	1.014,7	981,6	1.104,0	1.262,2	1.188,2	540,1	625,2
			-3,3%	12,5%	14,3%	-5,9%		15,8%
	Productie-index	105,4	99,2	99,1	104,3	94,6	102,6	85,6
Tewerkstelling			-5,9%	0,0%	5,3%	-9,3%		-16,6%
	Productieprijzen-index	124,9	118,5	104,4	140,8	196,5	194,5	181,1
			-5,1%	-11,9%	34,8%	39,6%		-6,9%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
	Arbeitsplaatsen	25.253	25.680	25.991	26.485	27.293	26.953	27.514
Ondernemerschap			1,7%	1,2%	1,9%	3,1%		2,1%
	Loonmassa	1.588,7	1.654,4	1.661,1	1.737,3	1.928,9	441,0	491,5
			4,1%	0,4%	4,6%	11,0%		11,4%
	Aantal werkgevers	309	312	311	315	320	317	304
			0,9%	-0,3%	1,4%	1,5%		-4,1%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Oprichtingen	16	16	13	10	18	n.a.	n.a.
			0,0%	-18,8%	-23,1%	80,0%		
	Schrappingen	11	9	8	7	3	n.a.	n.a.
			-18,2%	-11,1%	-12,5%	-57,1%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	Btw-plichtige ondernemingen	294	296	295	303	311	n.a.	n.a.
			0,7%	-0,3%	2,7%	2,6%		
	Faillissementen	1	1	2	0	0	0	0
			0,0%	100,0%	-100,0%			
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	13	1	182	0	0	0	0
Buitenlandse handel (communautair concept)			-92,3%	18100,0%	-100,0%			
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Totaal uitvoer	58.084,7	51.298,4	44.835,2	58.038,2	73.297,8	38.534,0	30.265,2
			-11,7%	-12,6%	29,4%	26,3%		-21,5%
	Uitvoer intra-EU27	44.005,3	38.168,8	32.272,2	43.577,2	54.639,6	29.048,5	22.706,9
Buitenlandse handel (communautair concept)			-13,3%	-15,4%	35,0%	25,4%		-21,8%
	Uitvoer extra-EU27	14.079,4	13.129,6	12.563,0	14.460,9	18.658,1	9.485,5	7.558,3
			-6,7%	-4,3%	15,1%	29,0%		-20,3%
	Totaal invoer	45.556,2	39.858,6	32.901,9	53.048,2	59.404,6	31.359,3	26.863,5
			-12,5%	-17,5%	61,2%	12,0%		-14,3%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Invoer intra-EU27	25.968,5	21.571,3	17.593,4	32.374,2	31.141,1	16.878,2	15.586,4
			-16,9%	-18,4%	84,0%	-3,8%		-7,7%
	Invoer extra-EU27	19.587,7	18.287,4	15.308,5	20.674,0	28.263,5	14.481,1	11.277,1
			-6,6%	-16,3%	35,0%	36,7%		-22,1%
	Handelsbalans	12.528,5	11.439,8	11.933,3	4.990,0	13.893,1	7.174,7	3.401,7

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-5. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)

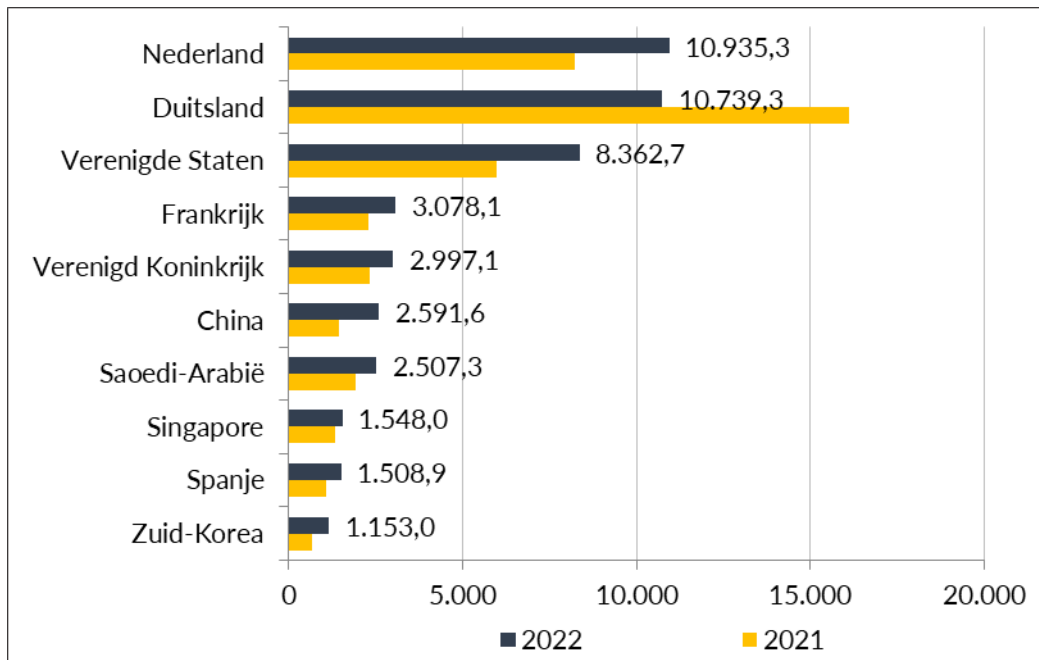
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-6. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen, en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vorm (C20.1)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)

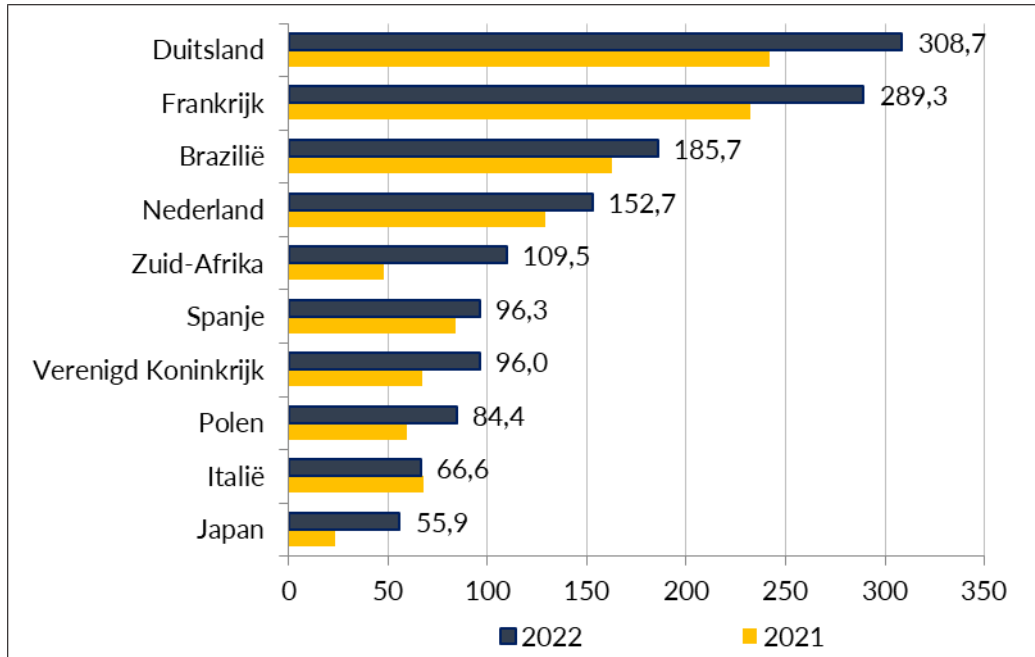
Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw" (C20.2) de vervaardiging van insectendodende middelen, rattenbestrijdingsmiddelen, schimmelwerende middelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, mijtenverdelgende middelen, weekdierdodende middelen, biociden; van middelen om het kiemen tegen te gaan, middelen om de plantengroei te regelen; van desinfecterende middelen voor in de landbouw of voor ander gebruik en van andere dergelijke chemische producten voor de landbouw, n.e.g.

Tabel 3-4. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)

	C20.2	2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	386,0	553,0	477,4	528,2	655,7	349,3	345,1
			43,3%	-13,7%	10,6%	24,1%		-1,2%
	Investerings (btw)	c	14,7	20,6	18,4	17,0	8,4	9,0
				40,0%	-10,9%	-7,2%		6,5%
Productie-index		c	c	c	c	c	c	c
	Productieprijzen-index	c	c	c	c	c	c	c
Tewerkstelling		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
	Tewerkstelling	1.150	1.149	1.142	1.146	1.165	1.164	1.152
			-0,1%	-0,5%	0,3%	1,7%		-1,0%
	Loonmassa	73,8	77,4	78,1	75,8	86,2	19,0	21,2
Aantal werkgevers			4,8%	1,0%	-2,9%	13,7%		11,4%
		18	18	19	19	19	19	16
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Oprichtingen	5	4	0	0	0	n.a.	n.a.
			-20,0%	-100,0%				
	Schrappingen	0	1	0	0	3	n.a.	n.a.
Buitenlandse handel (communautair concept)		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Totaal uitvoer	1.522,3	1.474,1	1.617,0	1.667,3	2.181,0	1.150,1	976,4
			-3,2%	9,7%	3,1%	30,8%		-15,1%
	Uitvoer intra-EU27	996,9	980,2	999,5	1.058,1	1.360,4	778,1	655,4
Uitvoer extra-EU27			-1,7%	2,0%	5,9%	28,6%		-15,8%
		525,4	493,9	617,4	609,2	820,6	372,0	321,0
Totaal invoer			-6,0%	25,0%	-1,3%	34,7%		-13,7%
		749,6	690,8	813,1	774,5	876,1	523,3	484,5
Invoer intra-EU27			-7,8%	17,7%	-4,8%	13,1%		-7,4%
		529,2	512,3	617,7	566,3	618,4	364,1	363,5
Invoer extra-EU27			-3,2%	20,6%	-8,3%	9,2%		-0,2%
		220,5	178,5	195,5	208,2	257,7	159,2	120,9
Handelsbalans			-19,0%	9,5%	6,5%	23,8%		-24,0%
		772,6	783,3	803,8	892,8	1.304,9	626,8	492,0

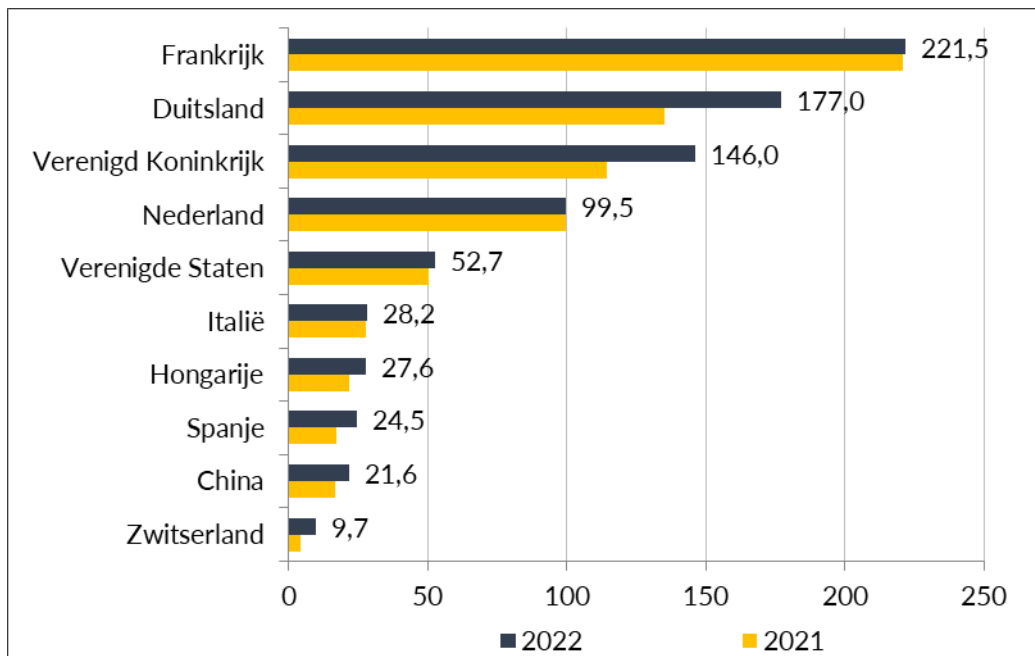
Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-7. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-8. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van verdelgingsmiddelen en andere chemische producten voor de landbouw (C20.2)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek (C20.3)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek" (C20.3) omvat: de vervaardiging van verf, vernis, email- en andere lakken; de vervaardiging van bereide pigmenten, opacificeermiddelen en verfstoffen; de vervaardiging van verglaasbare samenstellingen, engobes (slips), enz.; de vervaardiging van mastiek (kit); de vervaardiging van plamuur en dergelijke niet-vuurvaste preparaten voor het bestrijken of bepleisteren van metselwerk; de vervaardiging van organische oplosmiddelen en verdunners; de vervaardiging van preparaten voor het verwijderen van verf en vernis en de vervaardiging van drukinkt. Die subklasse omvat eveneens: de vervaardiging van vloeibare houtbeschermingsmiddelen en vloeibare vochtwerende preparaten op basis van siliconen. Die subklasse omvat niet: de vervaardiging van kleurstoffen en pigmenten (C20.120) en de vervaardiging van schrijf- of tekeninkt (C20.590).

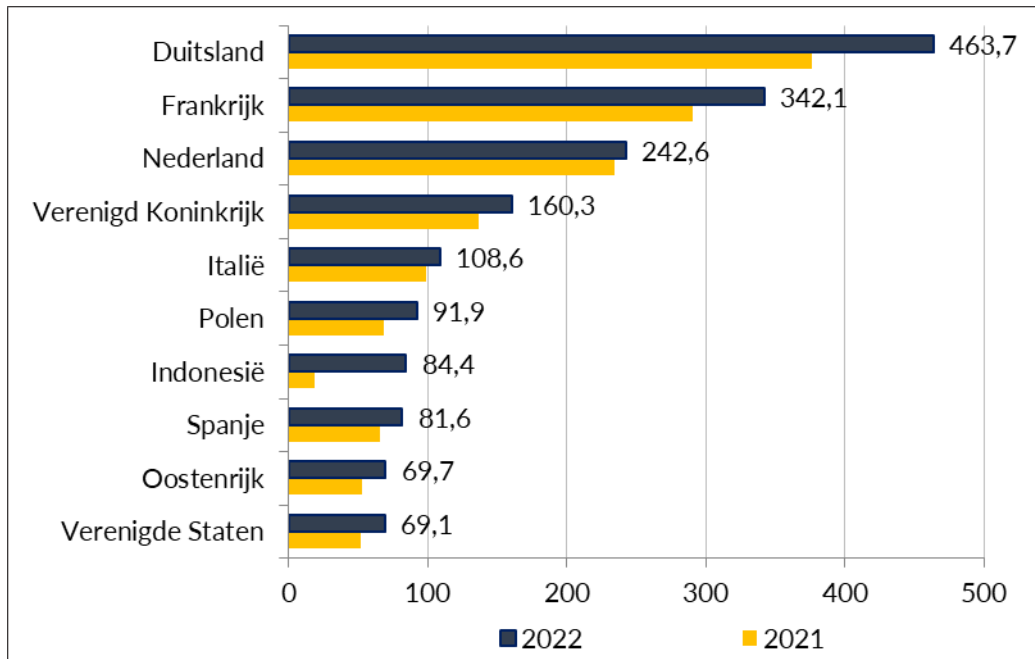
Tabel 3-5. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3)

C20.3		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.127,2	2.191,4	2.030,7	2.158,7	2.422,5	1.208,4	1.218,0
			3,0%	-7,3%	6,3%	12,2%		0,8%
	Investerings (btw)	40,2	51,9	41,5	49,9	70,3	31,2	34,0
			29,0%	-20,0%	20,1%	41,0%		9,2%
Productie-index		102,5	100,1	92,5	100,4	96,0	99,8	103,3
			-2,3%	-7,7%	8,5%	-4,3%		3,5%
	Productieprijzen-index	143,1	148,0	150,4	164,4	194,2	191,4	193,2
			3,5%	1,6%	9,3%	18,1%		1,0%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
Tewerkstelling		3.142	2.983	2.761	2.761	2.780	2.778	2.748
			-5,1%	-7,4%	0,0%	0,7%		-1,1%
	Loonmassa	150,8	155,0	154,5	133,8	144,1	34,7	39,3
			2,8%	-0,3%	-13,4%	7,7%		13,2%
Aantal werkgevers		117	114	111	114	112	113	110
			-2,6%	-2,2%	2,7%	-2,0%		-2,7%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Ondernemerschap	Oprichtingen	1	2	1	1	0	n.a.	n.a.
			100,0%	-50,0%	0,0%	-100,0%		
	Schrappingen	11	6	6	6	2	n.a.	n.a.
			-45,5%	0,0%	0,0%	-66,7%		
	Btw-plichtige ondernemingen	115	113	105	100	99	n.a.	n.a.
			-1,7%	-7,1%	-4,8%	-1,0%		
	Faillissementen	1	0	0	0	0	0	0
Buitenlandse handel (communautair concept)			-100,0%					
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	0	0	0	0	0	0
			-100,0%					
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Buitenlandse handel (communautair concept)	Totaal uitvoer	1.927,2	1.892,1	1.849,4	2.112,6	2.567,8	1.321,0	1.271,7
			-1,8%	-2,3%	14,2%	21,5%		-3,7%
	Uitvoer intra-EU27	1.268,4	1.246,9	1.233,6	1.424,0	1.676,3	888,2	835,6
			-1,7%	-1,1%	15,4%	17,7%		-5,9%
	Uitvoer extra-EU27	658,8	645,2	615,7	688,6	891,5	432,8	436,1
			-2,1%	-4,6%	11,8%	29,5%		0,8%
	Totaal invoer	1.176,2	1.168,5	1.245,8	1.372,8	1.584,7	838,9	806,2
Buitenlandse handel (communautair concept)			-0,7%	6,6%	10,2%	15,4%		-3,9%
	Invoer intra-EU27	1.006,5	985,2	1.044,0	1.159,9	1.368,6	722,3	714,0
			-2,1%	6,0%	11,1%	18,0%		-1,1%
	Invoer extra-EU27	169,7	183,3	201,8	212,9	216,2	116,6	92,2
			8,0%	10,1%	5,5%	1,5%		-20,9%
	Handelsbalans	751,0	723,6	603,5	739,8	983,0	482,1	465,5

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-9. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3)

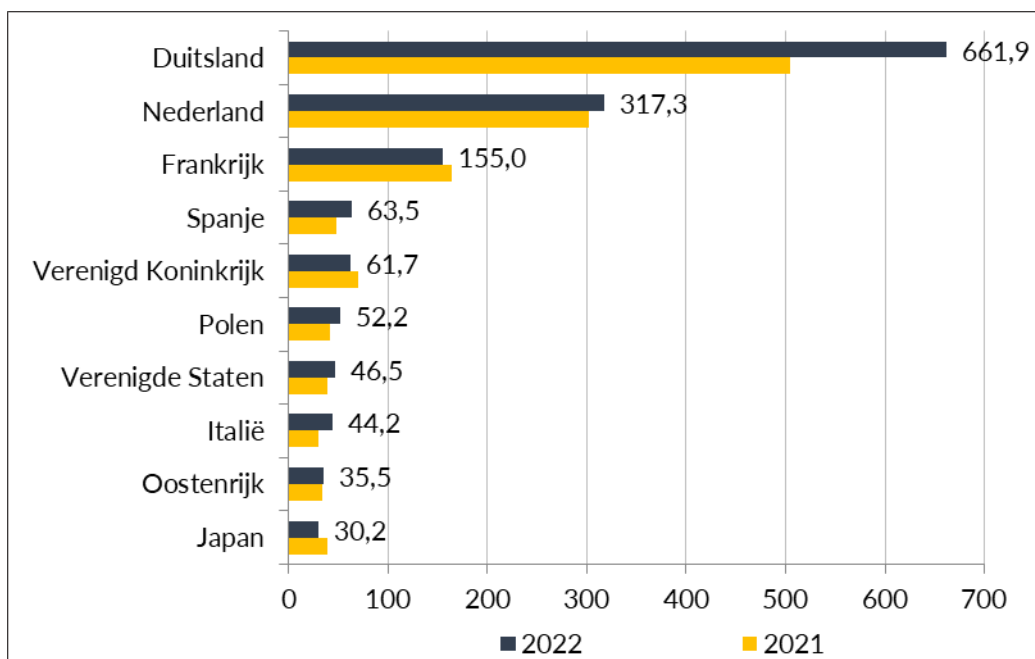
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-10. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van verf, vernis, inkt en mastiek (C20.3)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)

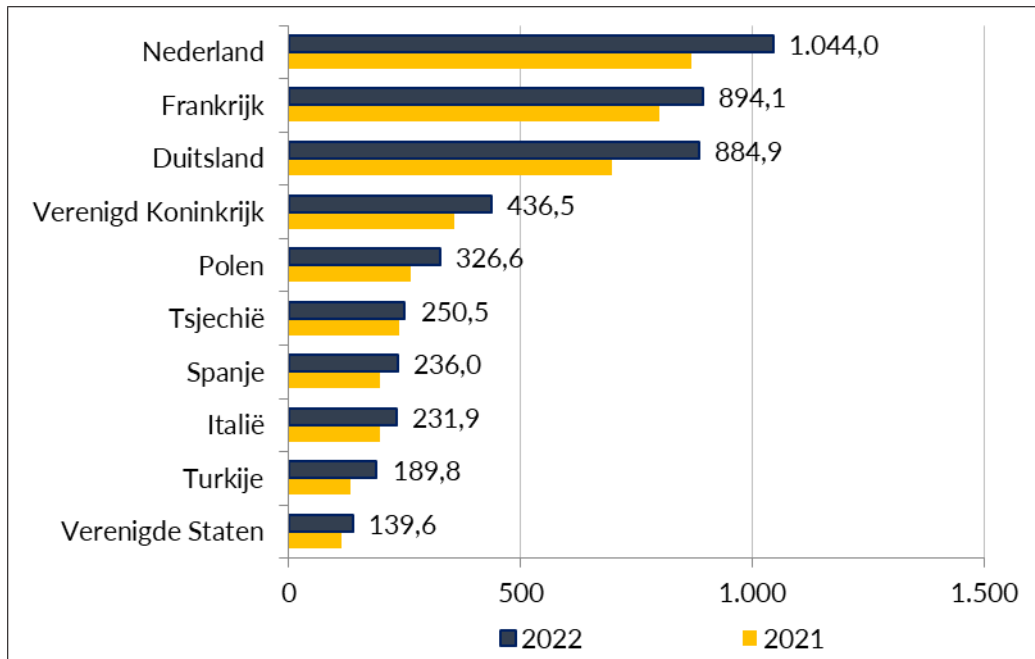
Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen" (C20.4) de vervaardiging van organische tensioactieve producten, papier, watten, vilt, enz. ingesmeerd of bedekt met zeep of detergent, (ruwe) glycerol, zeep, met uitzondering van cosmetische zeep en van tensioactieve preparaten (wasmiddelen in vaste of vloeibare vorm en detergents, vaatwasmiddelen, wasverzachters) maar ook de vervaardiging van poets- en onderhoudsmiddelen (preparaten voor het parfumeren van vertrekken of voor het neutraliseren van geuren, kunstwas en bereide was, glansmiddelen en crèmes voor leder, was en boenwas of politoer voor het onderhoud van hout, glansmiddelen voor carrosserieën, glas en metaal en schuurpasta's en -poeders, inclusief artikelen van papier, watten, vilt, enz. ingesmeerd of bedekt met deze producten) en nog de vervaardiging van parfums en cosmetische artikelen (parfums en reuk- en toiletwater, schoonheidsmiddelen en producten voor de huidverzorging, zonnebrand- en zonnebeschermingsmiddelen, producten voor manicure en pedicure, shampoo, haarlak, permanentpreparaten en preparaten voor het ontkrullen van het haar, tandpasta en producten voor mondhygiëne, inclusief kleefmiddelen voor kunstgebitten, scheermiddelen, met inbegrip van pre-shave en aftershave lotions, deodoranten en badzout en ontharingsmiddelen) en de vervaardiging van cosmetische zeep.

Tabel 3-6. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)

	C20.4	2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.525,9	2.701,0	2.589,9	2.839,7	3.367,2	1.572,3	1.773,8
			6,9%	-4,1%	9,6%	18,6%		12,8%
	Investerings (btw)	62,7	65,6	55,3	59,3	76,7	38,6	56,8
			4,7%	-15,8%	7,4%	29,2%		47,1%
	Productie-index	111,8	111,0	115,6	117,0	123,0	125,4	114,4
Tewerkstelling			-0,7%	4,1%	1,3%	5,1%		-8,8%
	Productieprijzen-index	107,3	107,8	108,4	107,5	119,7	117,2	137,8
			0,5%	0,6%	-0,8%	11,3%		17,6%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
	Tewerkstelling	4.810	4.950	5.061	5.037	5.175	5.153	5.144
Ondernemerschap			2,9%	2,2%	-0,5%	2,7%		-0,2%
	Loonmassa	187,2	194,7	195,5	199,3	222,1	50,5	54,8
			4,0%	0,4%	1,9%	11,5%		8,6%
	Aantal werkgevers	139	145	146	151	147	149	148
			3,9%	0,9%	3,1%	-2,2%		-0,7%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Oprichtingen	36	51	64	79	47	n.a.	n.a.
			41,7%	25,5%	23,4%	-40,5%		
	Schrappingen	14	16	23	21	30	n.a.	n.a.
			14,3%	43,8%	-8,7%	42,9%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	Btw-plichtige ondernemingen	266	300	342	398	409	n.a.	n.a.
			12,8%	14,0%	16,4%	2,8%		
	Faillissementen	4	2	1	3	4	1	2
			-50,0%	-50,0%	200,0%	33,3%		100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	7	3	1	3	9	2	3
Buitenlandse handel (communautair concept)			-57,1%	-66,7%	200,0%	200,0%		50,0%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Totaal uitvoer	5.030,1	5.101,4	5.077,6	5.214,0	6.118,6	2.933,7	3.280,3
			1,4%	-0,5%	2,7%	17,3%		11,8%
	Uitvoer intra-EU27	3.401,9	3.490,0	3.423,2	3.705,7	4.393,9	2.108,1	2.266,3
Buitenlandse handel (communautair concept)			2,6%	-1,9%	8,3%	18,6%		7,5%
	Uitvoer extra-EU27	1.628,2	1.611,4	1.654,4	1.508,3	1.724,6	825,6	1.014,0
			-1,0%	2,7%	-8,8%	14,3%		22,8%
	Totaal invoer	3.942,2	4.000,2	3.906,4	4.102,3	4.669,8	2.254,4	2.458,7
			1,5%	-2,3%	5,0%	13,8%		9,1%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Invoer intra-EU27	2.721,7	2.702,7	2.727,1	2.963,3	3.385,4	1.640,4	1.925,8
			-0,7%	0,9%	8,7%	14,2%		17,4%
	Invoer extra-EU27	1.220,5	1.297,4	1.179,3	1.139,0	1.284,5	614,0	532,9
			6,3%	-9,1%	-3,4%	12,8%		-13,2%
	Handelsbalans	1.087,9	1.101,3	1.171,2	1.111,7	1.448,7	679,3	821,6

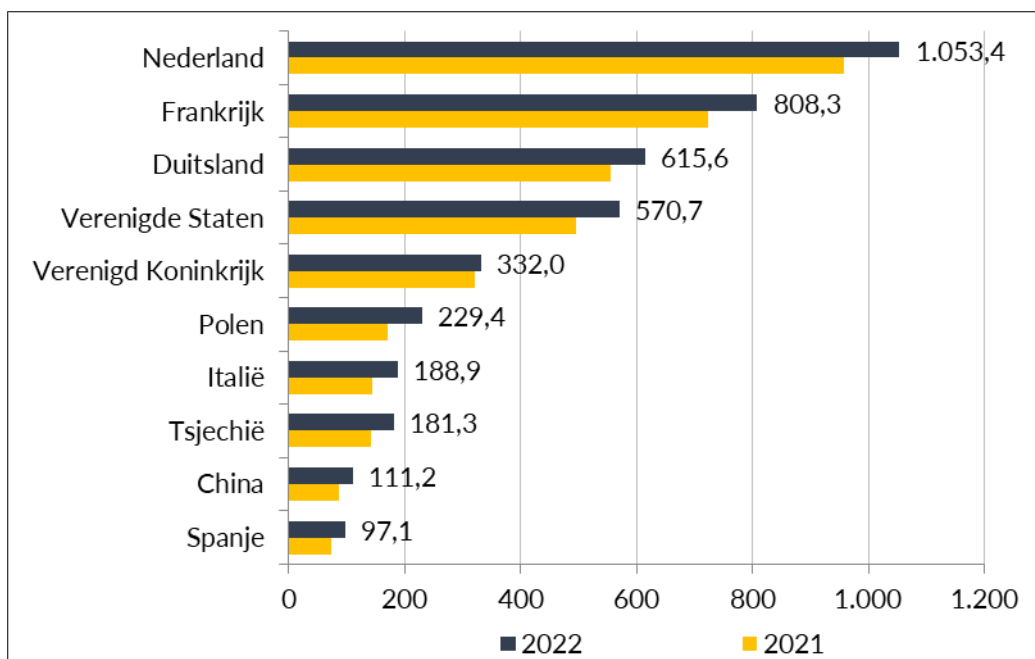
Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-11. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-12. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen (C20.4)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van andere chemische producten" (C20.5) de vervaardiging van springstoffen en pyrotechnische artikelen, lijmen, etherische oliën en chemische producten n.e.g., zoals fotochemische producten (inclusief film en lichtgevoelig papier), samengestelde reageermiddelen voor diagnose, enz.

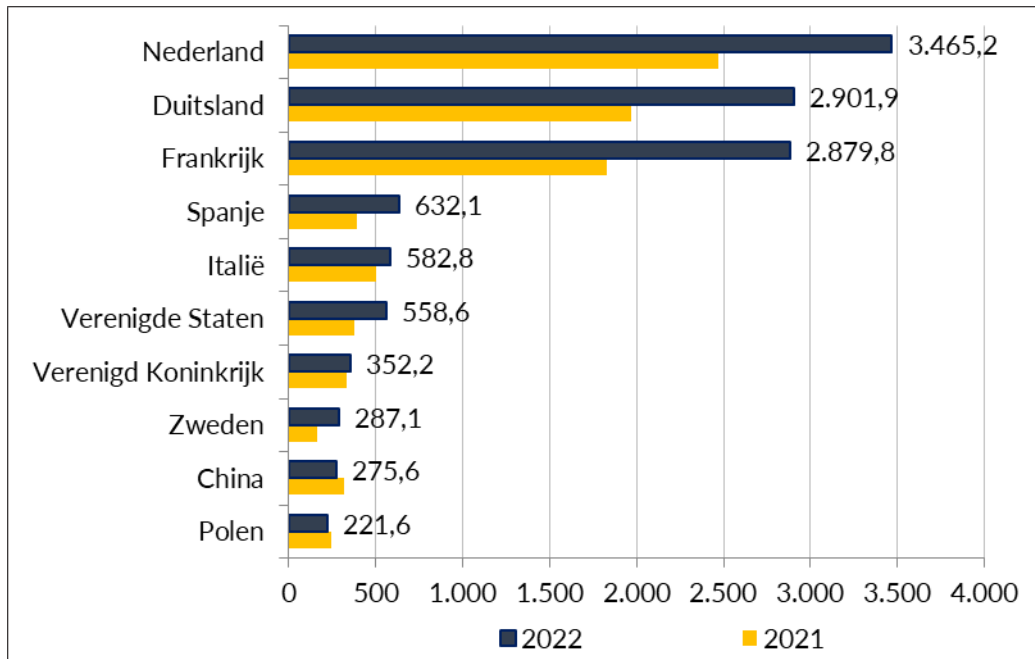
Tabel 3-7. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)

	C20.5	2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	3.542,2	3.946,1	3.401,7	3.947,2	4.876,7	2.383,5	2.197,6
			11,4%	-13,8%	16,0%	23,5%		-7,8%
	Investerings (btw)	116,1	149,5	204,3	254,6	401,9	145,2	353,3
			28,7%	36,7%	24,6%	57,9%		143,4%
Tewerkstelling	Productie-index	107,6	107,3	102,0	116,9	119,1	124,4	116,7
			-0,3%	-5,0%	14,6%	1,9%		-6,3%
	Productieprijzen-index	120,4	118,0	118,9	121,9	143,4	136,9	148,6
			-2,0%	0,7%	2,5%	17,7%		8,5%
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
	Arbeitsplaatsen	6.316	6.269	6.307	6.301	6.306	6.348	6.315
			-0,7%	0,6%	-0,1%	0,1%		-0,5%
	Loonmassa	343,2	343,1	348,3	352,5	385,3	88,4	96,0
Buitenlandse handel (communautair concept)			0,0%	1,5%	1,2%	9,3%		8,6%
	Aantal werkgevers	148	148	149	147	148	147	150
			0,2%	0,7%	-1,5%	0,7%		2,0%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Buitenlandse handel (communautair concept)	Oprichtingen	10	9	11	12	6	n.a.	n.a.
			-10,0%	22,2%	9,1%	-50,0%		
	Schrappingen	6	8	5	4	4	n.a.	n.a.
			33,3%	-37,5%	-20,0%	0,0%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	Btw-plichtige ondernemingen	155	161	162	172	176	n.a.	n.a.
			3,9%	0,6%	6,2%	2,3%		
	Faillissementen	1	1	2	0	2	1	0
			0,0%	100,0%	-100,0%			-100,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	19	1	11	0	3	2	0
			-94,7%	1000,0%	-100,0%			-100,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Totaal uitvoer	7.889,9	9.214,8	9.309,4	11.377,4	15.297,1	7.587,2	6.198,2
			16,8%	1,0%	22,2%	34,5%		-18,3%
	Uitvoer intra-EU27	5.170,4	5.981,2	6.330,6	8.567,0	12.063,6	6.030,6	4.732,8
Buitenlandse handel (communautair concept)			15,7%	5,8%	35,3%	40,8%		-21,5%
	Uitvoer extra-EU27	2.719,5	3.233,6	2.978,8	2.810,4	3.233,5	1.556,7	1.465,4
			18,9%	-7,9%	-5,7%	15,1%		-5,9%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Totaal invoer	6.181,7	6.801,1	7.417,2	9.533,9	13.076,3	6.376,7	5.281,0
			10,0%	9,1%	28,5%	37,2%		-17,2%
	Invoer intra-EU27	4.412,3	4.917,8	5.462,6	7.346,6	9.672,1	4.799,4	3.967,2
			11,5%	11,1%	34,5%	31,7%		-17,3%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Invoer extra-EU27	1.769,4	1.883,3	1.954,6	2.187,3	3.404,2	1.577,3	1.313,8
			6,4%	3,8%	11,9%	55,6%		-16,7%
	Handelsbalans	1.708,2	2.413,7	1.892,2	1.843,5	2.220,8	1.210,5	917,2

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-13. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)

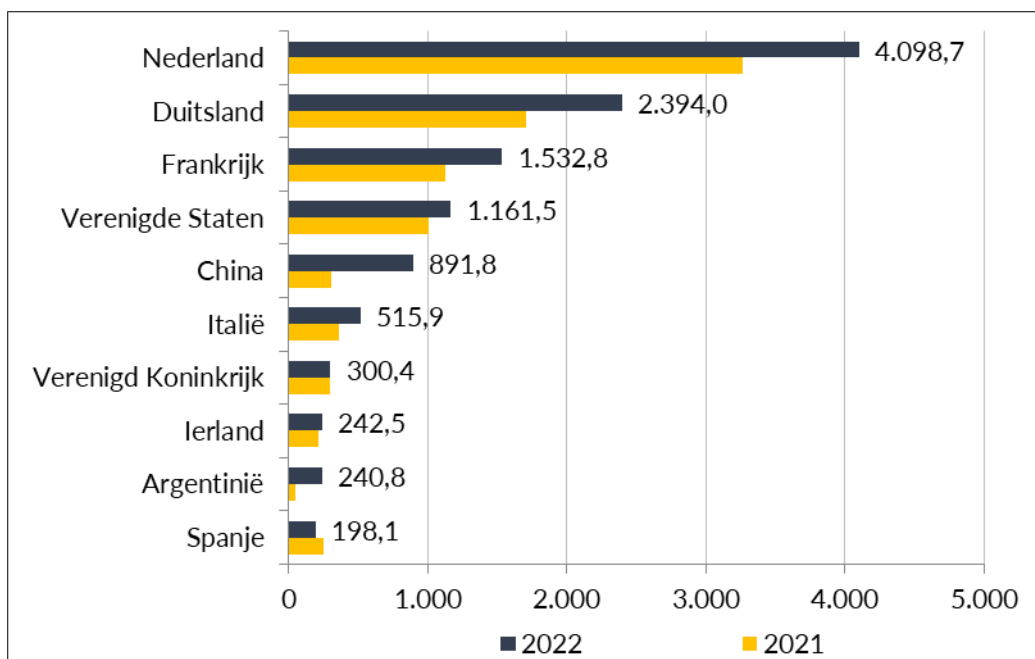
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-14. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van andere chemische producten (C20.5)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer “Vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels” (C20.6): de vervaardiging van kabel van synthetische of kunstmatige filamenten; de vervaardiging van synthetische of kunstmatige stapelvezels, niet gekaard, niet gekamd, noch op andere wijze bewerkt met het oog op het spinnen; de vervaardiging van eendraadsgarens van synthetische of kunstmatige filamenten, inclusief garens met een hoge sterktegraad; de vervaardiging van synthetische of kunstmatige monofilamenten of strippen.

Deze subklasse omvat niet: het spinnen van synthetische of kunstmatige garens (C13.100), de vervaardiging van draad van synthetische of kunstmatige vezels (C13.100) en de vervaardiging van naagaren van kunstmatige of synthetische filamenten (C13.100).

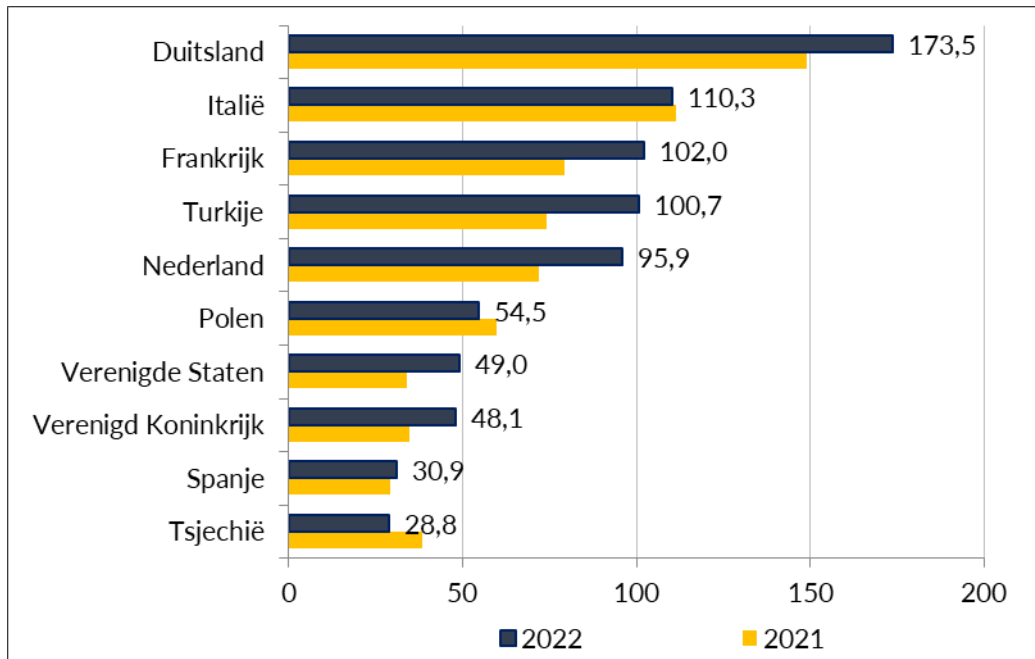
Tabel 3-8. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)

	C20.6	2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	355,4	130,3	142,1	171,6	271,3	93,3	165,5
			-63,3%	9,1%	20,8%	58,1%		77,3%
	Investerings (btw)	c	4,0	1,9	3,8	7,6	1,7	2,0
				-53,2%	100,9%	100,6%		21,3%
Tewerkstelling	Productie-index	c	c	c	c	c	c	c
	Productieprijzen-index	124,5	122,2	114,9	131,0	147,2	146,9	126,7
			-1,9%	-5,9%	14,0%	12,4%		-13,7%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
Ondernemerschap	Arbeitsplaatsen	326	300	262	275	284	285	285
			-7,8%	-12,8%	4,9%	3,6%		0,0%
	Loonmassa	11,2	10,0	8,9	10,5	11,7	2,8	2,8
			-10,6%	-11,3%	18,0%	11,6%		-0,4%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Aantal werkgevers	10	9	9	9	9	9	8
			-10,0%	-5,6%	5,9%	-5,6%		-11,1%
	Oprichtingen	0	3	1	1	1	n.a.	n.a.
				-66,7%	0,0%	0,0%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	Schrappingen	0	3	0	0	0	n.a.	n.a.
				-100,0%				
	Btw-plichtige ondernemingen	22	21	21	23	22	n.a.	n.a.
			-4,5%	0,0%	9,5%	-4,3%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	Faillissementen	0	1	0	0	0	0	0
				-100,0%				
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	83	0	0	0	0	0
				-100,0%				
Buitenlandse handel (communautair concept)	Totaal uitvoer	977,5	981,2	835,0	1.006,9	1.082,6	586,8	634,3
			0,4%	-14,9%	20,6%	7,5%		8,1%
	Uitvoer intra-EU27	657,4	659,2	543,7	683,2	723,5	398,4	412,9
			0,3%	-17,5%	25,7%	5,9%		3,6%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Uitvoer extra-EU27	320,1	321,9	291,4	323,7	359,1	188,4	221,4
			0,6%	-9,5%	11,1%	10,9%		17,5%
	Totaal invoer	763,7	678,6	550,4	633,6	807,1	424,2	428,5
			-11,1%	-18,9%	15,1%	27,4%		1,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Invoer intra-EU27	280,6	276,7	240,3	292,9	373,2	200,3	180,0
			-1,4%	-13,2%	21,9%	27,4%		-10,1%
	Invoer extra-EU27	483,1	401,8	310,1	340,8	433,8	223,8	248,4
			-16,8%	-22,8%	9,9%	27,3%		11,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Handelsbalans	213,8	302,6	284,6	373,3	275,5	162,7	205,8

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-15. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)

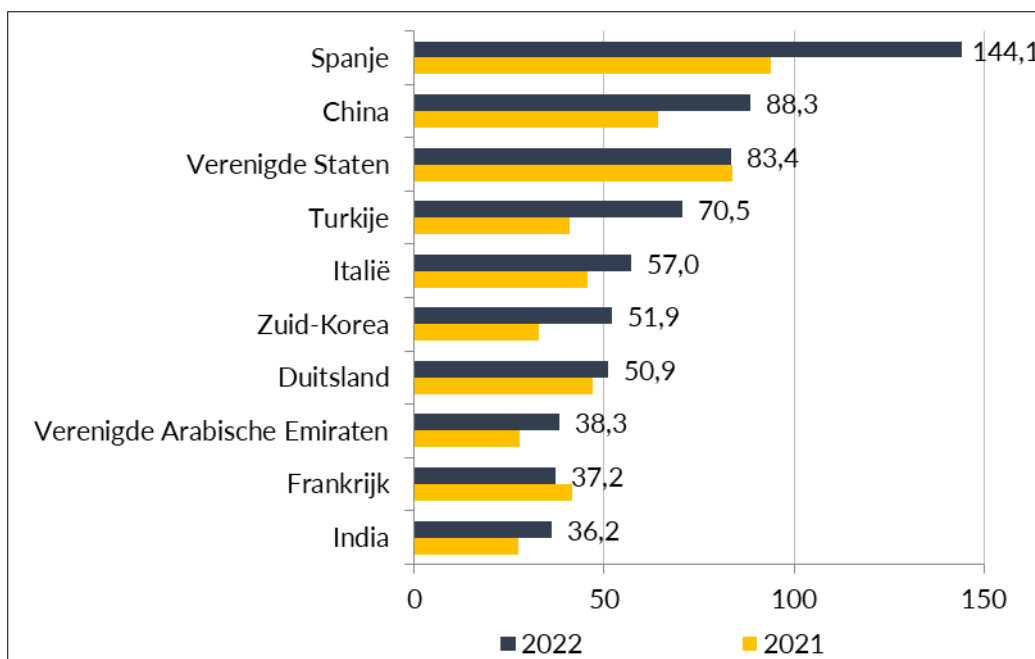
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-16. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels (C20.6)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten (C21)

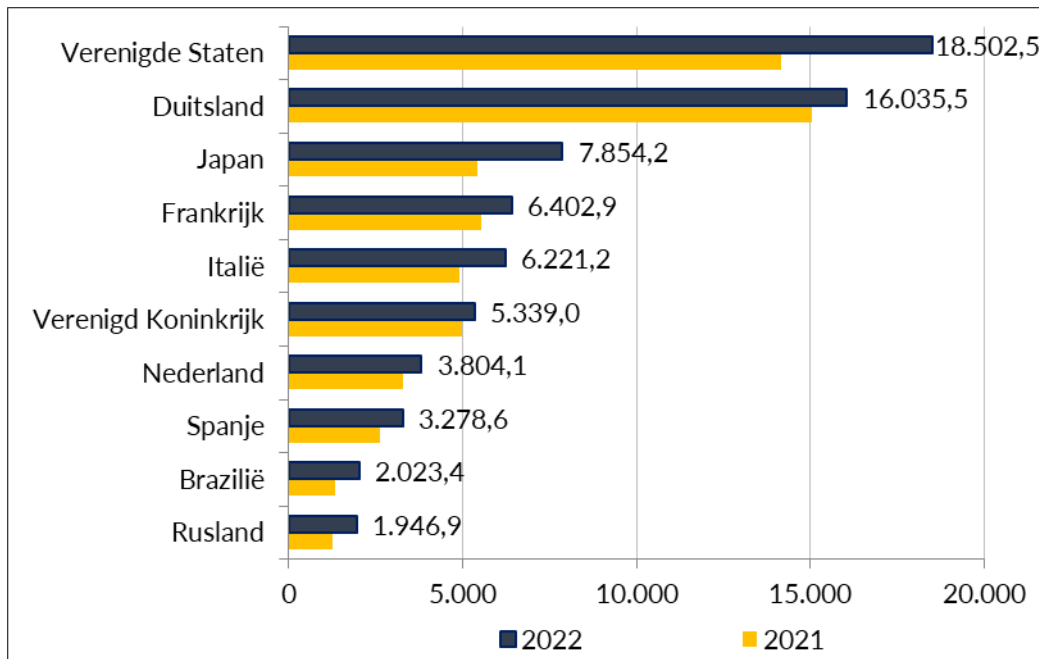
Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten" (C21) de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en farmaceutische producten. Ze omvat eveneens de vervaardiging van chemische producten voor medicinaal gebruik en van kruidengeneesmiddelen.

Tabel 3-9. Voornaamste economische indicatoren in de farmaceutische industrie (C21)

C21		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	19.105,6	19.986,4	19.656,3	20.523,8	20.872,9	10.203,5	10.523,2
			4,6%	-1,7%	4,4%	1,7%		3,1%
	Investerings (btw)	464,9	597,1	634,1	741,8	896,7	390,9	462,5
			28,4%	6,2%	17,0%	20,9%		18,3%
	Productie-index	141,9	187,2	211,2	446,7	455,0	415,2	365,4
Tewerkstelling			31,9%	12,8%	111,5%	1,8%		-12,0%
	Productieprijzen-index	92,3	95,0	97,5	96,9	98,9	96,8	98,4
			3,0%	2,6%	-0,7%	2,1%		1,7%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
	Arbeitsplaatsen	29.699	30.719	31.997	33.234	34.781	34.186	35.537
Ondernemerschap			3,4%	4,2%	3,9%	4,7%		4,0%
	Loonmassa	1.884,4	1.977,9	2.122,2	2.279,7	2.466,3	615,9	660,2
			5,0%	7,3%	7,4%	8,2%		7,2%
	Aantal werkgevers	158	160	169	168	167	169	163
			1,3%	5,8%	-0,9%	-0,7%		-3,6%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Oprichtingen	18	22	24	29	25	n.a.	n.a.
			22,2%	9,1%	20,8%	-13,8%		
	Schrappingen	6	9	8	17	7	n.a.	n.a.
			50,0%	-11,1%	112,5%	-58,8%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	Btw-plichtige ondernemingen	220	226	241	245	247	n.a.	n.a.
			2,7%	6,6%	1,7%	0,8%		
	Faillissementen	1	1	1	1	3	2	0
			0,0%	0,0%	0,0%	200,0%		-100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	2	1	1	83	43	0
Buitenlandse handel (communautair concept)			100,0%	-50,0%	0,0%	8200,0%		-100,0%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Totaal uitvoer	45.087,2	52.376,1	58.771,0	85.571,5	101.320,1	49.068,0	39.316,2
			16,2%	12,2%	45,6%	18,4%		-19,9%
	Uitvoer intra-EU27	20.556,4	23.530,2	25.745,2	38.945,2	44.592,6	21.856,5	17.691,1
Buitenlandse handel (communautair concept)			14,5%	9,4%	51,3%	14,5%		-19,1%
	Uitvoer extra-EU27	24.530,8	28.846,0	33.025,8	46.626,3	56.727,5	27.211,5	21.625,1
			17,6%	14,5%	41,2%	21,7%		-20,5%
	Totaal invoer	38.705,5	45.045,4	48.697,6	63.874,0	79.334,2	36.008,1	37.679,5
			16,4%	8,1%	31,2%	24,2%		4,6%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Invoer intra-EU27	23.660,1	27.307,3	31.044,1	45.202,2	57.714,9	25.416,7	23.139,5
			15,4%	13,7%	45,6%	27,7%		-9,0%
	Invoer extra-EU27	15.045,3	17.738,1	17.653,5	18.671,7	21.619,3	10.591,4	14.540,0
			17,9%	-0,5%	5,8%	15,8%		37,3%
	Handelsbalans	6.381,8	7.330,8	10.073,4	21.697,6	21.985,9	13.059,9	1.636,7

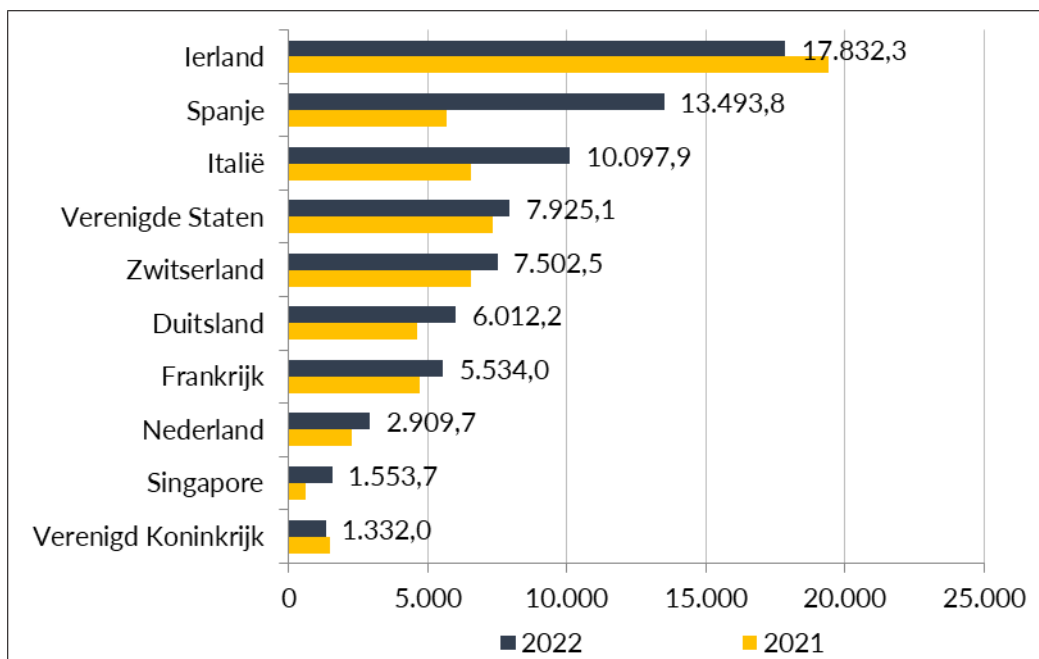
Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-17. Handelspartners bij de uitvoer voor de farmaceutische industrie (C21)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-18. Handelspartners bij de invoer voor de farmaceutische industrie (C21)
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen" (C21.1) de vervaardiging van actief geneeskrachtige substanties, die wegens hun farmacologische eigenschappen geschikt zijn voor de vervaardiging van geneesmiddelen: antibiotica, basisvitamines, salicylzuur en O-acetylsalicylzuur, enz. en de verwerking van bloed. Ze omvat eveneens de vervaardiging van scheikundig zuivere suikers en de verwerking van klieren en de vervaardiging van extracten van klieren, enz.

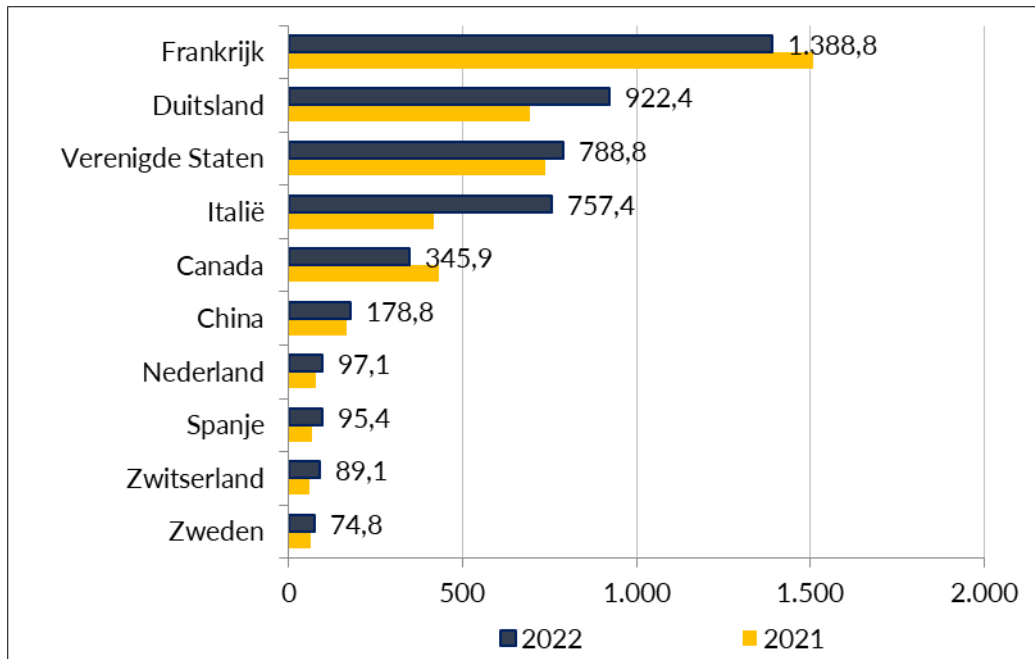
Tabel 3-10. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)

	C21.1	2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	656,0	c	516,2	580,3	689,4	355,6	440,1
					12,4%	18,8%		23,8%
	Investerings (btw)	37,2	43,2	50,7	51,9	73,8	36,0	30,4
			16,1%	17,2%	2,4%	42,3%		-15,5%
	Productie-index	142,3	147,6	163,8	159,9	152,2	161,1	159,3
			3,7%	11,0%	-2,4%	-4,8%		-1,1%
	Productieprijzen-index	c	c	c	c	c	c	c
Tewerkstelling		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
	Arbeitsplaatsen	1.595	1.645	1.720	1.773	2.038	1.806	2.263
			3,1%	4,5%	3,1%	15,0%		25,3%
	Loonmassa	81,8	82,9	88,5	92,8	116,6	23,6	31,7
			1,3%	6,8%	4,9%	25,5%		34,5%
	Aantal werkgevers	36	35	35	32	33	32	32
			-4,2%	1,4%	-8,6%	1,6%		0,0%
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Oprichtingen	8	8	13	11	15	n.a.	n.a.
			0,0%	62,5%	-15,4%	36,4%		
	Schrappingen	5	1	3	8	2	n.a.	n.a.
			-80,0%	200,0%	166,7%	-75,0%		
	Btw-plichtige ondernemingen	73	78	88	88	95	n.a.	n.a.
			6,8%	12,8%	0,0%	8,0%		
	Faillissementen	0	1	0	0	1	1	0
				-100,0%				-100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	2	0	0	1	1	0
				-100,0%				-100,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Totaal uitvoer	15.177,0	17.590,9	6.261,1	4.782,0	5.423,9	2.567,4	2.580,3
			15,9%	-64,4%	-23,6%	13,4%		0,5%
	Uitvoer intra-EU27	8.354,9	10.335,3	3.664,6	3.033,9	3.540,7	1.416,2	1.858,8
			23,7%	-64,5%	-17,2%	16,7%		31,3%
	Uitvoer extra-EU27	6.822,0	7.255,6	2.596,4	1.748,2	1.883,1	1.151,3	721,5
			6,4%	-64,2%	-32,7%	7,7%		-37,3%
	Totaal invoer	15.040,7	16.433,4	5.303,5	5.467,1	8.215,0	3.719,9	3.563,3
			9,3%	-67,7%	3,1%	50,3%		-4,2%
	Invoer intra-EU27	8.938,1	9.285,3	3.324,7	3.999,7	5.843,4	2.862,4	2.611,9
			3,9%	-64,2%	20,3%	46,1%		-8,7%
	Invoer extra-EU27	6.102,6	7.148,1	1.978,8	1.467,4	2.371,6	857,5	951,3
			17,1%	-72,3%	-25,8%	61,6%		10,9%
	Handelsbalans	136,3	1.157,5	957,5	-685,1	-2.791,2	-1.152,5	-983,0

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-19. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)

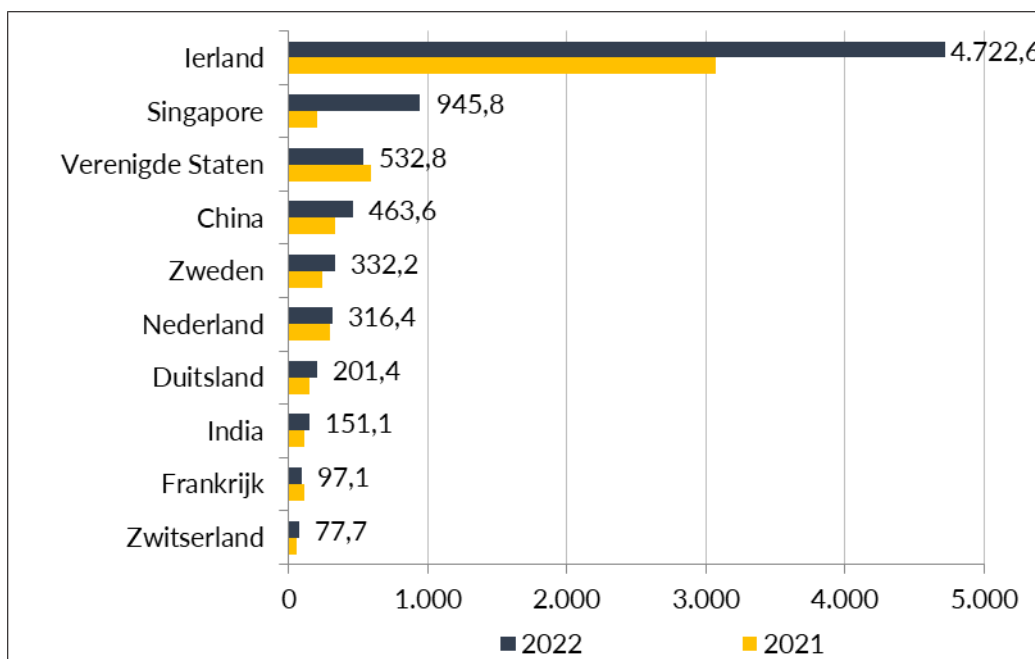
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-20. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van farmaceutische grondstoffen (C21.1)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur voor de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2): de vervaardiging van geneesmiddelen (antisera en andere bloedfracties, vaccins en overige geneesmiddelen, inclusief homeopathische bereidingen); de vervaardiging van chemische contraceptiva voor uitwendig gebruik en anticonceptiemiddelen met hormonale werking; de vervaardiging van farmaceutische producten voortkomend uit de biotechnologie. Deze subklasse omvat eveneens: de vervaardiging van kruidenproducten (verbrijzelen, sorteren, malen) voor farmaceutisch gebruik; dierengeneeskundige bereidingen en de vervaardiging van geneeskrachtige kruidentheeën. Deze subklasse omvat niet: de vervaardiging van kruidentheeën (pepermunt, verveine, kamille, enz.) (C10.830); de groothandel in medische en farmaceutische producten (C46.460); de detailhandel in farmaceutische producten (C47.730); de activiteiten van spur- en ontwikkelingswerk voor farmaceutische producten en farmaceutische producten voortkomend uit de biotechnologie (groep 72.1); de verpakking van farmaceutische preparaten (C82.920).

De vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2) omvat de vervaardiging van overige farmaceutische producten. Deze subklasse omvat: de vervaardiging van radioactieve in-vivo substanties voor diagnose en de vervaardiging van diagnosepreparaten, inclusief zwangerschapstesten. Deze subklasse omvat eveneens: de vervaardiging van watten, gaas, verband, zwachtels, hechtdraad, enz. voor medisch gebruik. Deze subklasse omvat niet: de vervaardiging van watten van textielstof en van artikelen van watten (maandverband en tampons) (C17.220); de vervaardiging van tandvullingen (C32.500); de vervaardiging van cement voor de reconstructie van beenderen (C32.500); de groothandel in medische en farmaceutische producten (C46.460); de detailhandel in farmaceutische producten (C47.730); de activiteiten van spur- en ontwikkelingswerk voor farmaceutische producten en farmaceutische producten voortkomend uit de biotechnologie (groep 72.1) en de verpakking van farmaceutische preparaten (C82.920).

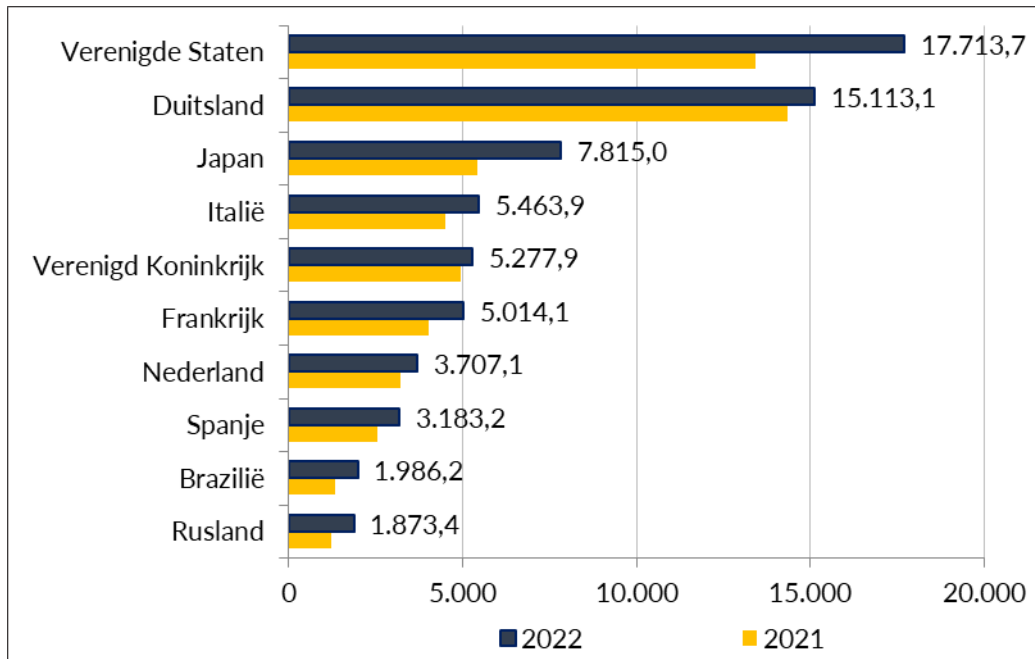
Tabel 3-11. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2)

	C21.2	2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	18.449,6	c	19.140,1	19.943,5	20.183,4	9.847,8	10.083,1
					4,2%	1,2%		2,4%
	Investerings (btw)	427,7	553,9	583,4	689,9	822,9	354,9	432,1
			29,5%	5,3%	18,2%	19,3%		21,7%
	Productie-index	141,9	187,5	211,5	449,2	457,6	417,2	366,8
Tewerkstelling			32,1%	12,8%	112,3%	1,9%		-12,1%
	Productieprijzen-index	90,0	92,7	95,2	94,5	96,3	94,3	95,7
			3,0%	2,7%	-0,7%	1,8%		1,5%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
	Arbeitsplaatsen	28.104	29.074	30.277	31.461	32.743	32.380	33.274
Ondernemerschap			3,4%	4,1%	3,9%	4,1%		2,8%
	Loonmassa	1.802,6	1.895,1	2.033,7	2.186,9	2.349,8	592,3	628,5
			5,1%	7,3%	7,5%	7,4%		6,1%
	Aantal werkgevers	122	126	134	136	134	137	131
			2,9%	7,0%	1,1%	-1,3%		-4,4%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Oprichtingen	10	14	11	18	10	n.a.	n.a.
			40,0%	-21,4%	63,6%	-44,4%		
	Schrappingen	1	8	5	9	5	n.a.	n.a.
			700,0%	-37,5%	80,0%	-44,4%		
Buitenlandse handel (communitair concept)	Btw-plichtige ondernemingen	147	148	153	157	152	n.a.	n.a.
			0,7%	3,4%	2,6%	-3,2%		
	Faillissementen	1	0	1	1	2	1	0
			-100,0%		0,0%	100,0%		-100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	0	1	1	82	42	0
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Totaal uitvoer	29.910,3	34.785,2	52.509,9	80.789,5	95.896,2	46.500,6	36.735,9
			16,3%	51,0%	53,9%	18,7%		-21,0%
	Uitvoer intra-EU27	12.201,5	13.194,8	22.080,5	35.911,4	41.051,8	20.440,3	15.832,3
			8,1%	67,3%	62,6%	14,3%		-22,5%
	Uitvoer extra-EU27	17.708,7	21.590,4	30.429,4	44.878,1	54.844,4	26.060,3	20.903,6
			21,9%	40,9%	47,5%	22,2%		-19,8%
	Totaal invoer	23.664,7	28.612,0	43.394,1	58.406,8	71.119,2	32.288,2	34.116,3
			20,9%	51,7%	34,6%	21,8%		5,7%
	Invoer intra-EU27	14.722,0	18.022,0	27.719,4	41.202,5	51.871,5	22.554,4	20.527,6
			22,4%	53,8%	48,6%	25,9%		-9,0%
	Invoer extra-EU27	8.942,8	10.590,1	15.674,7	17.204,3	19.247,7	9.733,9	13.588,7
			18,4%	48,0%	9,8%	11,9%		39,6%
	Handelsbalans	6.245,5	6.173,2	9.115,8	22.382,6	24.777,1	14.212,4	2.619,7

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-21. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2)

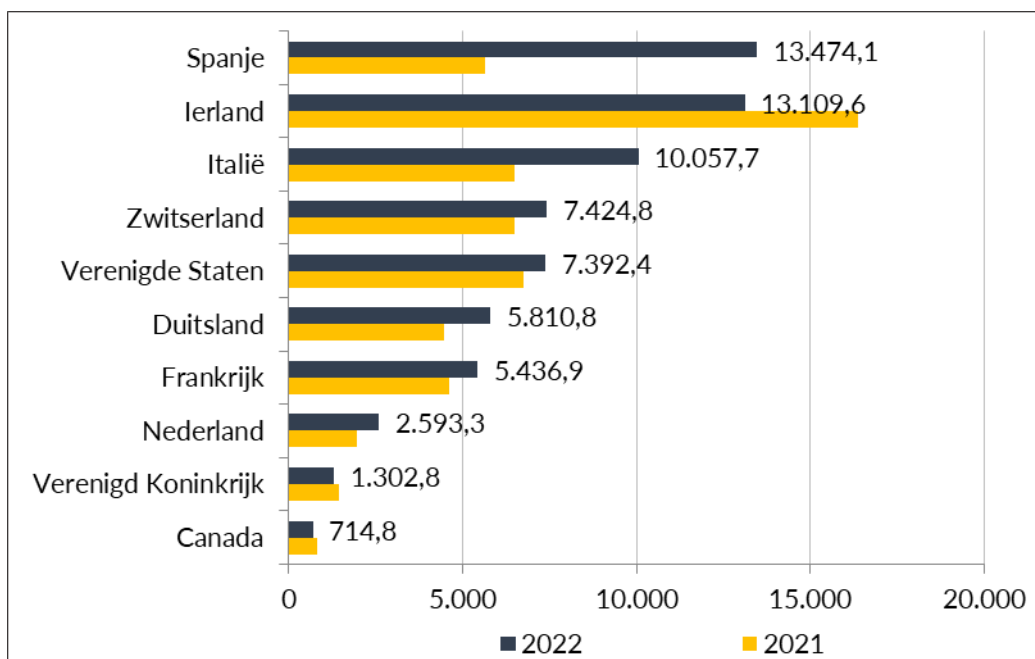
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-22. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van farmaceutische producten (C21.2)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van producten van rubber of kunststof" (C22) de vervaardiging van producten van rubber en kunststof. Kenmerkend voor die afdeling zijn de gebruikte grondstoffen. Niet alle producten die van deze materialen zijn gemaakt, vallen echter noodzakelijkerwijs onder die afdeling. Meer details over rubberproducten (C22.1) en kunststofproducten (C22.2) worden gegeven in de beschrijvingen van hun respectieve fiches.

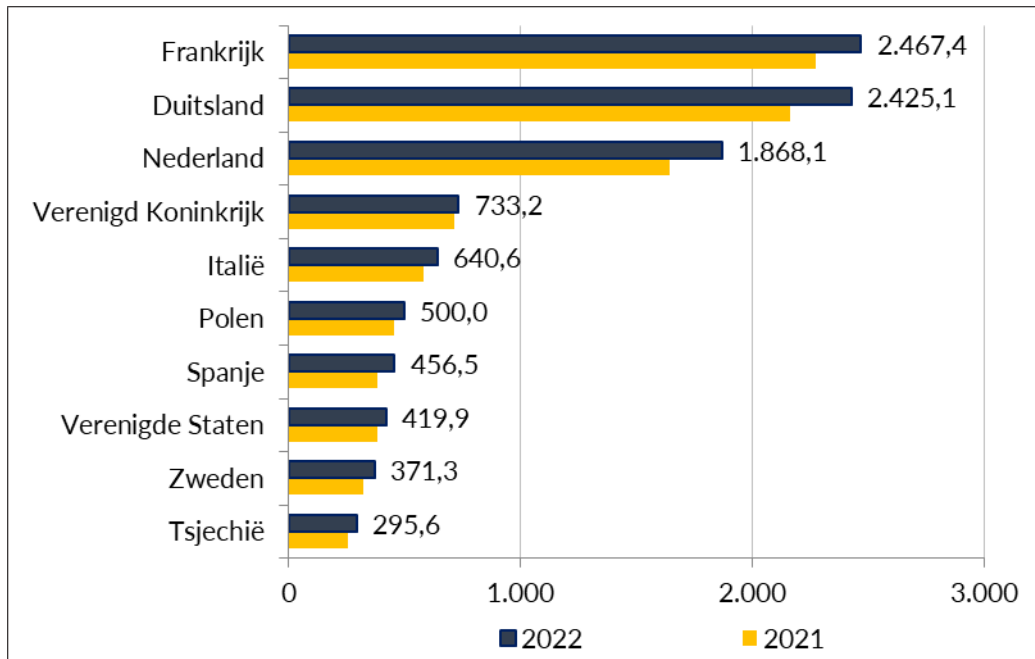
Tabel 3-12. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)

	C22	2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	8.813,1	8.632,0	8.611,0	10.157,1	10.998,6	5.795,4	5.385,6
			-2,1%	-0,2%	18,0%	8,3%		-7,1%
	Investerings (btw)	379,8	313,3	280,9	347,4	335,8	157,3	162,3
			-17,5%	-10,3%	23,7%	-3,3%		3,2%
Tewerkstelling	Productie-index	103,1	102,5	98,6	104,7	100,3	107,2	101,6
			-0,6%	-3,8%	6,2%	-4,2%		-5,2%
	Productieprijzen-index	119,1	119,7	116,5	130,5	150,8	148,2	150,8
			0,5%	-2,6%	12,0%	15,6%		1,8%
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
	Arbeitsplaatsen	21.451	21.631	21.621	21.742	21.474	21.917	21.138
			0,8%	0,0%	0,6%	-1,2%		-3,6%
	Loonmassa	860,8	891,0	863,6	908,4	1.011,2	261,1	243,5
Buitenlandse handel (communautair concept)			3,5%	-3,1%	5,2%	11,3%		-6,7%
	Aantal werkgevers	871	868	858	854	838	838	826
			-0,4%	-1,2%	-0,4%	-1,9%		-1,4%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Buitenlandse handel (communautair concept)	Oprichtingen	43	37	48	57	53	n.a.	n.a.
			-14,0%	29,7%	18,8%	-7,0%		
	Schrappingen	34	41	30	42	33	n.a.	n.a.
			20,6%	-26,8%	40,0%	-21,4%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	Btw-plichtige ondernemingen	949	925	940	955	966	n.a.	n.a.
			-2,5%	1,6%	1,6%	1,2%		
	Faillissementen	3	8	5	6	3	1	3
			166,7%	-37,5%	20,0%	-50,0%		200,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	52	29	11	41	89	6	12
			-44,2%	-62,1%	272,7%	117,1%		100,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Totaal uitvoer	10.831,4	10.987,2	10.618,9	12.197,5	13.388,3	6.947,6	6.683,2
			1,4%	-3,4%	14,9%	9,8%		-3,8%
	Uitvoer intra-EU27	8.010,3	8.085,5	7.985,5	9.357,4	10.415,3	5.417,2	5.265,5
Buitenlandse handel (communautair concept)			0,9%	-1,2%	17,2%	11,3%		-2,8%
	Uitvoer extra-EU27	2.821,2	2.901,8	2.633,4	2.840,1	2.973,0	1.530,3	1.417,7
			2,9%	-9,2%	7,8%	4,7%		-7,4%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Totaal invoer	9.788,4	9.604,4	9.342,5	11.012,1	12.267,3	6.294,2	5.977,8
			-1,9%	-2,7%	17,9%	11,4%		-5,0%
	Invoer intra-EU27	6.755,0	6.628,4	6.389,5	7.562,5	8.409,7	4.338,0	4.308,2
			-1,9%	-3,6%	18,4%	11,2%		-0,7%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Invoer extra-EU27	3.033,4	2.976,0	2.953,0	3.449,5	3.857,6	1.956,2	1.669,6
			-1,9%	-0,8%	16,8%	11,8%		-14,6%
	Handelsbalans	1.043,0	1.382,8	1.276,5	1.185,4	1.121,1	653,4	705,4

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-23. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)

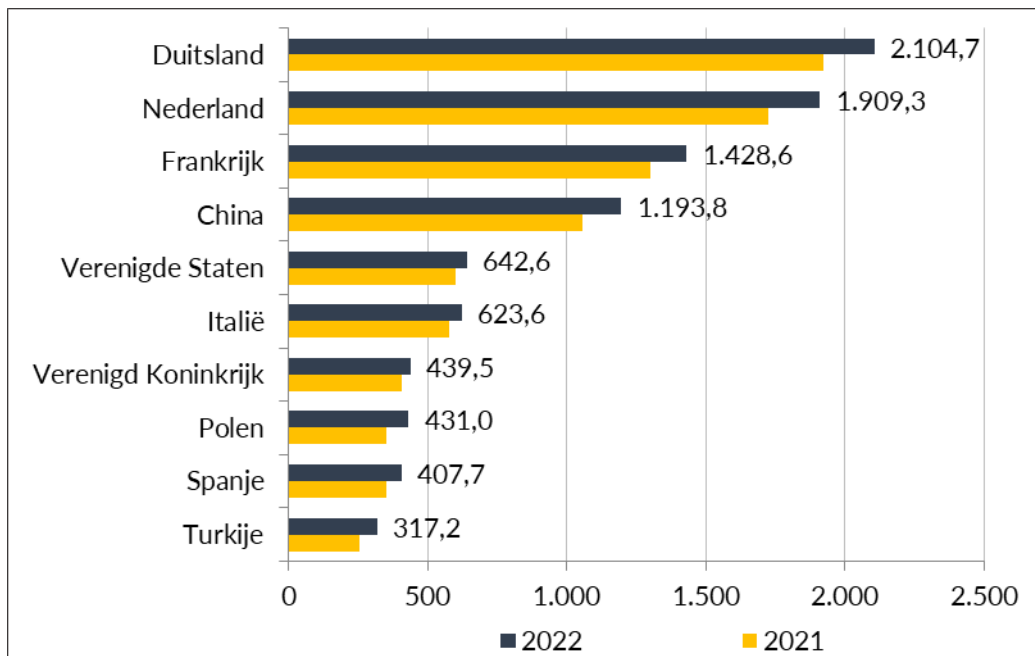
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-24. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van rubber of kunststof (C22)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van producten van rubber (C22.1)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van producten van rubber" (C22.1) de vervaardiging en het vernieuwen van banden, met name de vervaardiging, met name de vervaardiging van rubberbanden voor voertuigen, vliegtuigen, landbouwtractoren, werktuigen, mobiele machines, luchtvaartindustrie, speelgoed, meubelen en andere toepassingen (buitenbanden en massieve of halfmassieve banden), de vervaardiging van binnenbanden, de vervaardiging van verwisselbare loopvlakken, velglijnen, loopvlakrubber, enz. en loopvlakvernieuwing, inclusief het opnieuw uitsnijden van banden. Deze nomenclatuur omvat ook de vervaardiging andere producten van rubber met namen de vervaardiging van overige producten van natuurlijke of synthetische rubber, niet-ge vulkaniseerd, ge vulkaniseerd of gehard, de vervaardiging van rubberen borstels, de vervaardiging van pijpenstelen van hard rubber en de vervaardiging van kammen, haarspelden, krulspelden en dergelijke artikelen van hard rubber, enz.

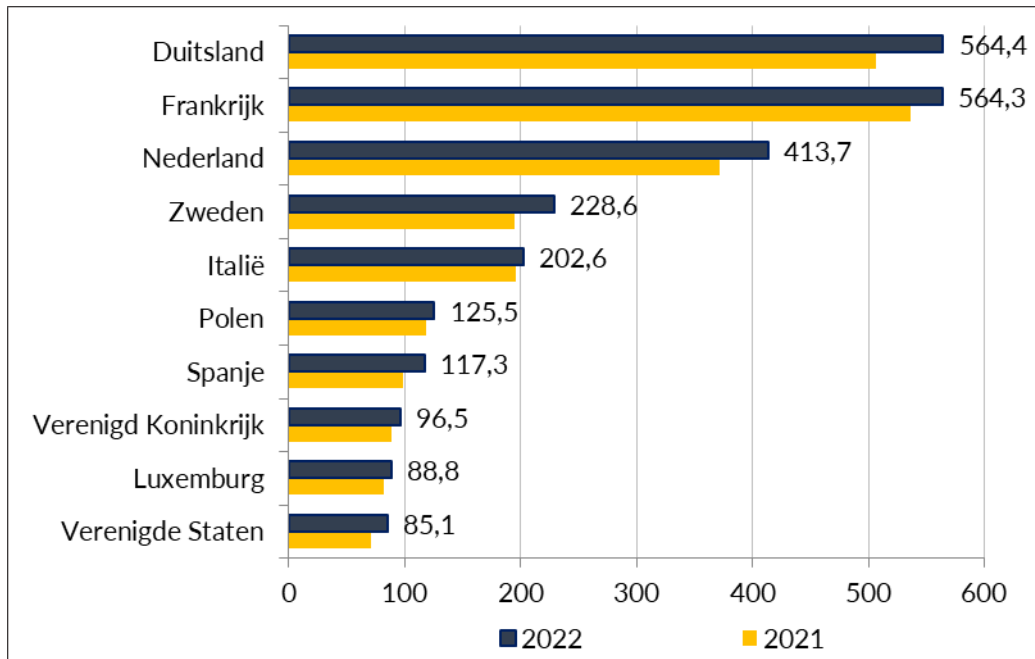
Tabel 3-13. Voornaamste economische indicatoren de vervaardiging van producten van rubber (C22.1)

	C22.1	2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	912,1	782,0	705,6	931,2	1.098,7	575,7	548,3
			-14,3%	-9,8%	32,0%	18,0%		-4,8%
	Investerings (btw)	38,9	34,6	26,0	38,5	31,9	16,9	11,0
			-11,0%	-24,7%	47,7%	-17,1%		-35,1%
Tewerkstelling	Productie-index	114,7	116,9	102,2	113,3	112,5	121,4	114,0
			1,9%	-12,6%	10,8%	-0,6%		-6,1%
	Productieprijzen-index	109,3	109,3	108,7	113,7	126,1	121,2	133,2
			0,1%	-0,6%	4,7%	10,9%		9,9%
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
	Arbeitsplaatsen	2.197	2.261	2.354	2.353	2.309	2.301	2.328
			2,9%	4,1%	0,0%	-1,9%		1,2%
	Loonmassa	85,1	89,4	92,1	100,3	107,2	25,2	26,7
Buitenlandse handel (communautair concept)			5,1%	3,0%	9,0%	6,8%		5,9%
	Aantal werkgevers	97	100	100	100	95	96	92
			3,9%	-0,7%	0,8%	-5,2%		-4,2%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Buitenlandse handel (communautair concept)	Oprichtingen	9	3	6	6	5	n.a.	n.a.
			-66,7%	100,0%	0,0%	-16,7%		
	Schrappingen	2	3	3	2	1	n.a.	n.a.
			50,0%	0,0%	-33,3%	-50,0%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	Btw-plichtige ondernemingen	81	78	80	85	86	n.a.	n.a.
			-3,7%	2,6%	6,3%	1,2%		
	Faillissementen	1	0	1	1	0	0	1
			-100,0%		0,0%	-100,0%		
Buitenlandse handel (communautair concept)	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	30	0	1	19	0	0	5
			-100,0%		1800,0%	-100,0%		
Buitenlandse handel (communautair concept)		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
	Totaal uitvoer	2.968,1	3.012,3	2.895,0	3.155,5	3.414,8	1.696,8	1.733,1
			1,5%	-3,9%	9,0%	8,2%		2,1%
	Uitvoer intra-EU27	2.142,7	2.165,5	2.125,1	2.434,6	2.650,7	1.331,4	1.364,2
Buitenlandse handel (communautair concept)			1,1%	-1,9%	14,6%	8,9%		2,5%
	Uitvoer extra-EU27	825,4	846,8	769,9	720,8	764,2	365,4	368,9
			2,6%	-9,1%	-6,4%	6,0%		1,0%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Totaal invoer	3.033,2	2.963,7	2.836,6	3.138,4	3.551,7	1.771,6	1.825,7
			-2,3%	-4,3%	10,6%	13,2%		3,1%
	Invoer intra-EU27	1.832,3	1.790,5	1.693,3	1.963,8	2.160,3	1.082,8	1.210,1
			-2,3%	-5,4%	16,0%	10,0%		11,8%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Invoer extra-EU27	1.201,0	1.173,2	1.143,3	1.174,6	1.391,4	688,8	615,6
			-2,3%	-2,6%	2,7%	18,5%		-10,6%
	Handelsbalans	-65,1	48,6	58,4	17,0	-136,9	-74,8	-92,6

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-25. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1)

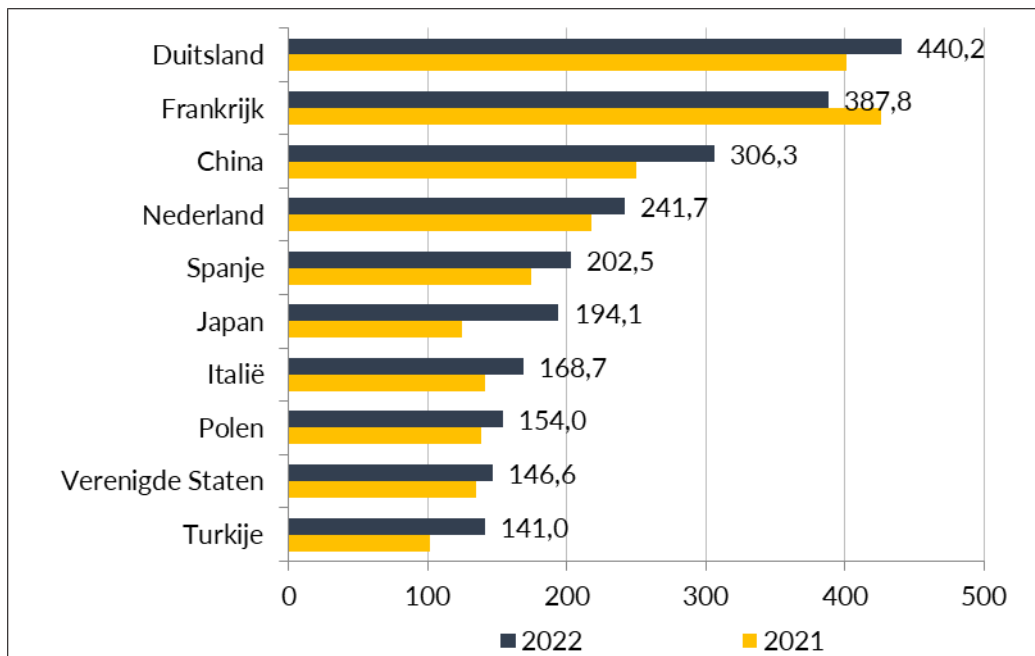
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-26. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van rubber (C22.1)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Vervaardiging van producten van kunststof (C22.2)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van producten van kunststof" (C22.2) de transformatie van nieuwe of gebruikte (gerecycleerde) synthetische harsen naar halffabricaten of afgewerkte producten, door vormgeving, samenpersen, uitpersen, inspuiten, blazen of smelten. Deze productiewijze laat de vervaardiging van een brede waaier aan producten toe.

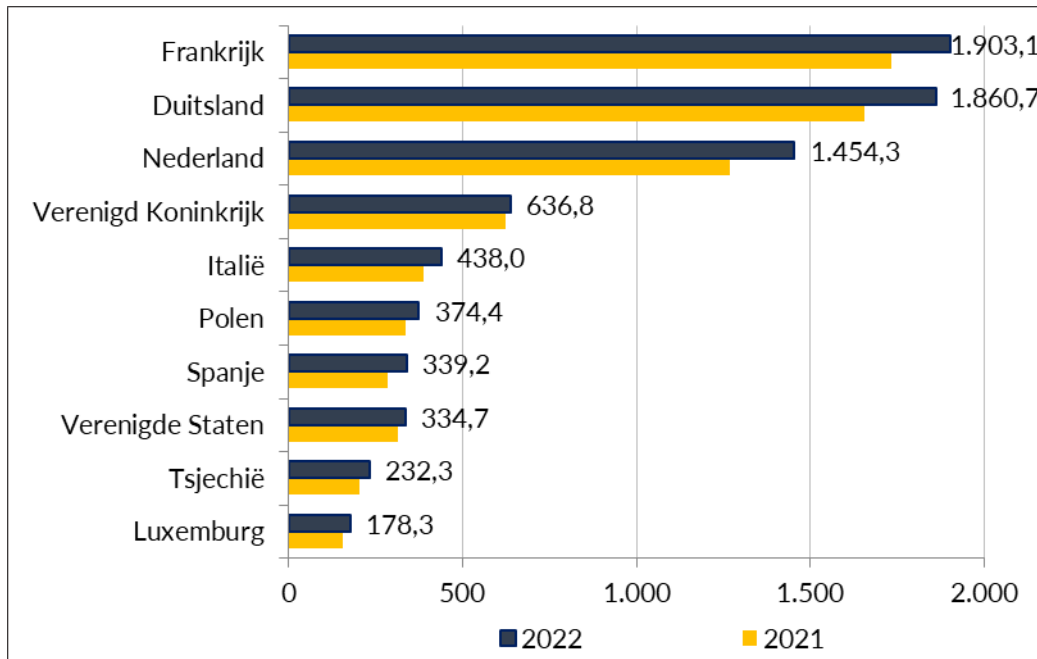
Tabel 3-14. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2)

C22.2		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	7.901,0	7.850,0	7.905,4	9.225,9	9.900,0	5.219,7	4.837,3
			-0,6%	0,7%	16,7%	7,3%		-7,3%
	Investerings (btw)	341,0	278,7	254,8	308,9	304,0	140,4	151,3
			-18,3%	-8,6%	21,2%	-1,6%		7,8%
Tewerkstelling	Productie-index	101,7	100,8	98,0	103,5	98,8	105,4	100,0
			-0,9%	-2,8%	5,6%	-4,6%		-5,1%
	Productieprijzen-index	119,3	119,9	116,5	131,4	152,5	150,3	151,6
			0,5%	-2,9%	12,8%	16,1%		0,9%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M3	2023M3
Ondernemerschap	Arbeitsplaatsen	19.254	19.370	19.267	19.389	19.166	19.616	18.810
			0,6%	-0,5%	0,6%	-1,2%		-4,1%
	Loonmassa	775,7	801,6	771,5	808,1	904,0	235,8	216,8
			3,3%	-3,7%	4,7%	11,9%		-8,1%
Buitenlandse handel (communautair concept)	Aantal werkgevers	775	768	758	754	743	742	734
			-0,9%	-1,3%	-0,6%	-1,4%		-1,1%
	Oprichtingen	34	34	42	51	48	n.a.	n.a.
			0,0%	23,5%	21,4%	-5,9%		
	Schrappingen	32	38	27	40	32	n.a.	n.a.
			18,8%	-28,9%	48,1%	-20,0%		
	Btw-plichtige ondernemingen	868	847	860	870	880	n.a.	n.a.
			-2,4%	1,5%	1,2%	1,1%		
	Faillissementen	2	8	4	5	3	1	2
			300,0%	-50,0%	25,0%	-40,0%		100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	22	29	10	22	89	6	7
			31,8%	-65,5%	120,0%	304,5%		16,7%
		2018	2019	2020	2021	2022	2022M6	2023M6
Buitenlandse handel (communautair concept)	Totaal uitvoer	7.863,3	7.975,0	7.723,9	9.042,0	9.973,5	5.250,8	4.950,2
			1,4%	-3,1%	17,1%	10,3%		-5,7%
	Uitvoer intra-EU27	5.867,6	5.920,0	5.860,4	6.922,8	7.764,6	4.085,8	3.901,3
			0,9%	-1,0%	18,1%	12,2%		-4,5%
	Uitvoer extra-EU27	1.995,7	2.055,0	1.863,5	2.119,2	2.208,9	1.165,0	1.048,8
			3,0%	-9,3%	13,7%	4,2%		-10,0%
	Totaal invoer	6.755,2	6.640,7	6.505,9	7.873,6	8.715,6	4.522,6	4.152,1
			-1,7%	-2,0%	21,0%	10,7%		-8,2%
	Invoer intra-EU27	4.922,7	4.837,9	4.696,2	5.598,7	6.249,4	3.255,2	3.098,1
			-1,7%	-2,9%	19,2%	11,6%		-4,8%
	Invoer extra-EU27	1.832,4	1.802,8	1.809,7	2.274,9	2.466,2	1.267,4	1.054,0
			-1,6%	0,4%	25,7%	8,4%		-16,8%
Handelsbalans		1.108,1	1.334,3	1.218,0	1.168,4	1.257,9	728,1	798,1

Bron: Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-27. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2)

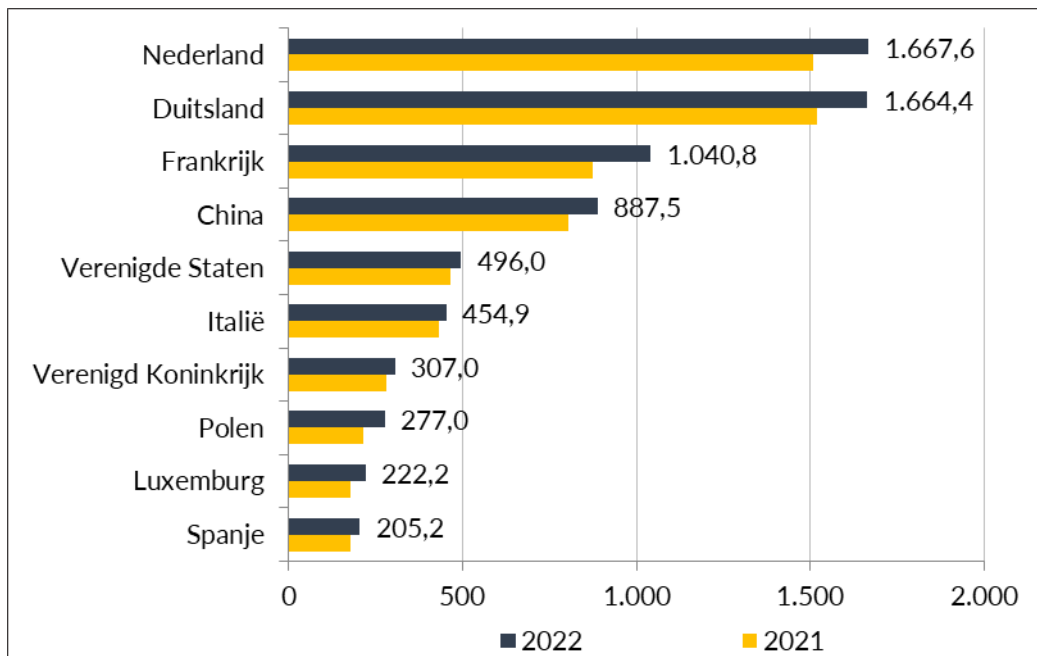
In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Grafiek 3-28. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van kunststof (C22.2)

In miljoen euro.

Bron: NBB, communautair concept.

Bijlage

Nomenclatuur NACE

Tabel 0-1. NACE-nomenclatuur van de chemische nijverheid (C20), de farmaceutische industrie (C21) en de verwerking van kunststof en rubber (C22)

C20	Vervaardiging van chemische producten	Industrie chimique
C20.1	Vervaardiging van chemische basisproducten, kunstmeststoffen en stikstofverbindingen en van kunststoffen en synthetische rubber in primaire vormen	Fabrication de produits chimiques de base, de produits azotés et d'engrais, de matières plastiques de base et de caoutchouc synthétique
C20.11	Vervaardiging van industriële gassen	Fabrication de gaz industriels
C20.12	Vervaardiging van kleurstoffen en pigmenten	Fabrication de colorants et de pigments
C20.13	Vervaardiging van andere anorganische chemische basisproducten	Fabrication d'autres produits chimiques inorganiques de base
C20.14	Vervaardiging van andere organische chemische basisproducten	Fabrication d'autres produits chimiques organiques de base
C20.15	Vervaardiging van kunstmeststoffen en stikstofverbindingen	Fabrication de produits azotés et d'engrais
C20.16	Vervaardiging van kunststoffen in primaire vormen	Fabrication de matières plastiques de base
C20.17	Vervaardiging van synthetische rubber in primaire vormen	Fabrication de caoutchouc synthétique
C20.2	Vervaardiging van verdelgingsmiddelen en van andere chemische producten voor de landbouw	Fabrication de pesticides et d'autres produits agrochimiques
C20.3	Vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek	Fabrication de peintures, de vernis, d'encres et de mastics
C20.4	Vervaardiging van zeep, wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen, parfums en toiletartikelen	Fabrication de savons, de produits d'entretien, de parfums et de produits de toilette
C20.41	Vervaardiging van zeep en wasmiddelen, poets- en reinigingsmiddelen	Fabrication de savons, de détergents et de produits d'entretien
C20.42	Vervaardiging van parfums en toiletartikelen	Fabrication de parfums et de produits de toilette
C20.5	Vervaardiging van andere chemische producten	Fabrication d'autres produits chimiques
C20.51	Vervaardiging van kruit en springstoffen	Fabrication de produits explosifs
C20.52	Vervaardiging van lijm	Fabrication de colles
C20.53	Vervaardiging van etherische oliën	Fabrication d'huiles essentielles
C20.59	Vervaardiging van andere chemische producten, n.e.g.	Fabrication d'autres produits chimiques n.c.a.
C20.6	Vervaardiging van synthetische en kunstmatige vezels	Fabrication de fibres artificielles ou synthétiques

C21	Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	Industrie pharmaceutique
C21.1	Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen	Fabrication de produits pharmaceutiques de base
C21.2	Vervaardiging van farmaceutische producten	Fabrication de préparations pharmaceutiques

C22	Vervaardiging van producten van rubber of kunststof	Fabrication de produits en caoutchouc et en plastique
C22.1	Vervaardiging van producten van rubber	Fabrication de produits en caoutchouc
C22.11	Vervaardiging van binnen- en buitenbanden van rubber; loopvlakvernieuwing	Fabrication et rechapage de pneumatiques
C22.19	Vervaardiging van andere producten van rubber	Fabrication d'autres articles en caoutchouc
C22.2	Vervaardiging van producten van kunststof	Fabrication de produits en plastique
C22.21	Vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof	Fabrication de plaques, feuilles, tubes et profilés en matières plastiques
C22.22	Vervaardiging van verpakkingsmateriaal van kunststof	Fabrication d'emballages en matières plastiques
C22.23	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	Fabrication d'éléments en matières plastiques pour la construction
C22.29	Vervaardiging van andere producten van kunststof	Fabrication d'autres articles en matières plastiques

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be